

Naročnina \$2.00 na
leto. Izhaja dva krat
na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA
AMERIKA
Excellent advertising
medium.

ET. 102. NO. 102. — Prvi del.

CLEVELAND, O. PETEK, 10. DECEMBRA 1912.

Part One. — VOL. V.

SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE VOŠČIMO VSEM NAROČNIKOM LISTA.

MIR S TEBOJ!

A. Medved.

Noč razpenja krila trudna,
gora se zavija v sen.
Ali čutiš, duša budna,
da te neka sila čudna
vabi v svet pokojni ven?

Z vrha, ki ga temno brinje
venča in opaja zrak,
rad nebo bi gledal sinje,
luno in zvezda svetinje,
migljajoče v tih mrak.

Sanjal bi o zlatih dvorih,
kjer resnica vlada zgolj
kjer v neskončnih se prostorih
duh ob solčnih greje vzorih
vsak trenutek srečen bolj.

Vsak trenutek bolj nesrečen
koprnim od zemskih tal.
Trudnega telesa slečen
rad bi, samotar nevečen,
se pozabil in zaspal.

Tajni zbor duhov ponočnih
raj bi sklenil nad menoj,
v krogih plaval nerazločnih,
peval v glasih milozvočnih
zadnjo pesem: "Mir s teboj!"

SVETA NOČ.

Silvin Sardenko.

Prevzela si mi spet srce.
Še svet je tvojih ust šepet,
še sladek tvojih mir oči,
še diven lahkih kril polet.

"A ti si drug kot davne dni.
Na Savi pesem je šumela;
strmeč ob njej si rad postal,
In ta je zate onemela.

Ves rodni kraj je v duši prej
odmeval z mnogimi odmevi:
neveste, nageljne, noči — —
Utihnili so prešnji spevi.

A ti budiš mi lepši spev.
Nevesta višja pred očmi,
čistejši cvet, milejša noč.
O sveta noč, to vse si — ti!

Notre Dame de Paris.

Roman iz 15. stoleja po zgodovinskih zapiskih.

FRANCOSKO SPISAL VICTOR HUGO.

ZA "CLEVELANSKO AMERIKO" PRIREDIL L. J. P.

Peto poglavje.

Prostor, kjer francoski kralj moli.

Mogoče se bravec spominja, da je Kvasimodo še pred prihodom vagabundov opazil majhno luč v nekem oknu blizu vrat sv. Antona. To okno je pripadalo poslopju, ki se je zvalo bastilja. Luč pa je bila sveča francoskega kralja Ludovika XI.

V resnici je bil kralj že dva dni v Parizu. In v nekaj dneh je hotel mesto zopet ustaviti. Njegovi obiski v Parizu so bili redki in kratki; v Parizu se mu je zdelo, da nima dovolj visle, skrivnih vrat in dobrih stražarjev okoli sebe.

Prišel je, da spi v bastilji. Ni hotel stanovati v krasnem gradu Luvre, kjer je imel krasno spalnico, postelj dvanajst čevljev dolgo, najlepše okraske in vso udobnost. Meščanski kralj je raje spal v bastilji, kjer je imel ponižno sobo in pripravno postelj. In kar je bilo glavno, bastilja je bila bolj močna kot Luvre.

Soba, katero je francoski kralj zbral za svojo spalnico, se je nahajala v najvišjem nadstropju najvišjega stolpa. Eno samo veliko okno je bilo v sobi, zamreženo z mesingastimi žicami in železnimi palicami. Na oknu sta pa bila oba grba, kralja in kraljice; vsako okno je veljalo v tedajšnjih časih dva in dvajset grošev.

V sobi ni bilo videti pohištva kot v navadnih sobah, ni bilo miz z nogami, ne klopi, ne stolov, pač pa samo en naslonjač. Ta naslonjač je naznanjal, da ima ena sama oseba pravico se vnesti v tej sobi. Blizu naslonjača in blizu okna pa je bila posebne vrste mizica, pokrita s prtom, in na kateri so bile podobne ptičev. Ne daleč od te mize se je pa nahajal molilni klečalnik, bogato z brokatom vezen in ozaljšan z zlatimi nitmi. Konečno pa, v zadnjem kotu sobe je bila priprosta postelj, brez posebnih okrasov. Ta postelj je pozneje prišla v last privatnih državljano.

Taka je bila soba, ki je dobila ime "prostor, kjer francoski kralj moli."

V trenutku, ko smo se v duhu z našim čitateljem preselili v to sobo, je bila slednja precej temna. Minila je že ura, odkar je zapel večerni zvonec; noč je bila, in le ena slabo blečča sveča je razsvetljevala prostor ter nerazločno kazala lica petih oseb, ki so se zbrale v eni sobi.

Prva oseba stoji, bogato oblečena, na lici se ji pozna zvihost in predrznost ter v rokah drži dolg papir. Ta oseba stoji pred osebno v naslonjaču, ki sedi, slabo oblečen, s sklonjenim telesom, s prekrižanimi koleno in s komolcem oprtim ob mizo. Gube na obrazu so kazale, da je oseba stara in to je bil Ludovik XI. francoski kralj.

V precepšnji razdalji od prvih dveh oseb, stojte dve drugi, oblečeni v flanderske obleke. Tiho se pogovarjata med seboj. Dober opazovalec bi v teh dveh oseh takoj opazil flanderska poslanca Viljema Rima in Jakoba Kopenole. Spomniti se moramo, da ste te dve osebi igrali precej politike v življenju Ludovika XI.

In na nasprotnem koncu, bliže vrat, pa stoji peta oseba, mirno kot kip, kratke postave, obilnega telesa, z grbom vsitnim na prsih, s čudnimi očmi, s pogledom kot tiger ali pes.

Vsi so bili odkritih glav, le kralj je bil pokrit. Plemenitaš, ki je stal zraven kralja, bere na dolgem papirju, in zdelo se je, da kralj z zanimanjem posluša. Oba Flandercer pa sta se pridušala med seboj, seveda tako tiho.

"Grom in strela!" mrmra Kopenole, "truden sem že od stanja. Ali se ne sme nihče vsesti tu?"

Rim pa odgovori s tem, da zmaje z glavo in se tiho zasmije.

"Zlodja," ponavlja Kopenole, kateremu se je za malo zdelo, ker je moral tiho govoriti, "prav srbi me, da se vsedem na tla kot to storim, kadar sem doma."

Vtem trenutku pa začne govoriti kralj. Šepetanje umolkne.

"Petdeset grošev za obleke služabnikov in dvanajst forintov za obleke pisarjev naše krone! Zlodja, vi yendar mečete denar kar na tohe od sebe! Kaj ste zblazneli Oliver?"

In ko je tako govoril, je stari kralj dvignil glavo. Hipoma vzame dolgi papir iz rok prejšnjega čitatelja.

"Ugonobili nas bodete," kriči kralj. "Kaj pomeni vse to. Zakaj nam je treba tolikega zapravljanja? Dva kaplana, vsak dobiva deset forintov na mesec, in zraven še pisar kapele, ki vleče sto grošev na mesec! Strežaj spalne sobe z devetimi forinti na leto. Štirje plemenitaši kuhinje s 120 forinti na leto! Nadzornik praženega mesa, nadzornik zelenjave, nadzornik juhe, glavni kuhar, zasebni strežaj, dva pomagata, in vsak izmed teh dobi deset forintov na mesec! Sobni sluga in njegova dva pomočnika vsak štiriindvajset forintov na mesec! In mojster našega zakladničarja, dvanajsto forintov na leto! Kontrolor peisto! In koliko jih je še! Človek mora zblazniti pri tem. Da plačamo zaslužek našim služabnikom, moramo oropati celo Francijo! Prodali bomo zlatinino. In drugo leto, če nam Bog in sveta devica Marija (kralj se pri tem okrije) podata zdravje in moč, pa pijemo in jemo iz glinastih krožnikov in loncev."

In ko tako govori, zatre njegovo oko srebrno posodo, ki se sveti na mizi. Kralj zakašlja in nadaljuje: "Mojster Oliver, princi, ki vladajo našo slavno deželo in druge države, kakor kralji in cesarji, ne smejo nikdar preveč zapravljati pri svojem gospodarstvu. In nikdar mi ne dajte več prilike, mojste Oliver, da vam to še enkrat ponovim. Naši izdatki rastejo vsako leto. Hm, do leta 1479 stroški niso znašali nikdar več kot 36.000 na leto, leta 1480 jih je bilo že 43.000, leta 1481 pa 66.000 šesto grošev in 8 vinarjev, in to leto, pri veri mojega telesa, jih bo že osemdesetisoč. V štirih letih so se stroški podvojili. Grozno!"

In po daljšem presledku zopet nadaljuje kralj:

"Poglej tovariš Rim, veliki mojster kuhinje, veliki sobar, veliki maršal, vsi ti nam koristijo kot zadnji sluga. Zapomni si to, Kopenole. Za nobeno rabo niso. Podobni so štirim evangelistom pri uri. Brez njih bi ura vseeno šla naprej."

In ko se nekoliko spočije, reče Oliverju: "Naprej, Oliver. Rad bi čul še druge račune."

In računski tajnik kralja začne brati:

"Adam Tenonu, pisarju hranitelja pečatov pariškega profosa, za srebro, ker je naredil omenjene pečate, ker stari niso bili več za rabo, dvanajst pariških forintov."

Viljemu Frere, svoto štirih forintov, štirih grošev kot za plačo, ker je krmil golobe v hiši Turnelesa, meseca januarja, februarja in marca. Poleg tega je pa še dobil sedem četrtnjakov ječmena.

Graj Friarju, ker je priznal neko krivdo, štiri pariške groše."

Kralj je pazljivo poslušal; od časa do časa zakašlja, tupa sem dvigne srebrno posodo k

ustnicam, povzije nekaj kapljic in nasedi kisel obraz.

"Za napravo šestih oknov v hiši Turnelesa, trinajst grošev."

"Za dva nova rokava kraljeve obleke, dvajset grošev."

"Za en lonec mazila, za mazanje kraljevih čevljev, petnajst vinarjev."

"Za malenkosti, deske, vrata in druge stvari, da so dobili levi v St. Polu svoje stanovanje, dvaindvajset forintov."

"Prokletu so drage zverine," reče Ludovik XI. "Vendar lepo je biti kralj. Le naprej, mojster Oliver."

Za hrano nekega dečka, ki je bil zaprt v klanjci, ker niso vedeli, kaj narediti z njim, šest forintov, štiri groše."

"Kaj je to?" reče kralj — "vi hranite to, kar bi se moralo obesiti! Zlodja! Niti vinarja ne dam več za to hrano. Oliver, naredi vse potrebno z gospodom Esturtevilom, in on naj uređi vse potrebno še to noč, da se dečko oženi z visilicami. Naprej!"

Oliver nekaj začrta z noltom na papirju in nadaljuje:

"Henriku Kusinu, mojstru rablju Pariza, šestdeset grošev, kakor mu jih je prisodil gospod profos mesta Pariza, za katero svoto je kupil velik meč, da obglavi zločince, spoznane krivim po pravici; ravno iz tega denarja se je popravil in nabrusil stari meč."

Kralj prekine čitatelja. "To je dovolj; to svoto dovoljujem vsem svojim srcem. To so stroški, ki me niti ne brigajo. Nikdar še nisem psoval nad takim denarjem. Naprej."

"Za nabavo nove velike kletke —"

"Ah!" reče kralj, ko zgrabi z obema rokama naslanjač, "vedel sem, da prihajam v bastiljo iz gotovega vzroka. Stojte, mojster Oliver! to kletko hočem sam pogledati. Ti boš bral račun, jaz bom pa preiskoval. Gospodje iz Flandrije, pojedite z menoj, to je čudna stvar."

In kralj vstane, se nasloni na roko Oliverja, pomigne moute pri vratih naj gre naprej, zapove Flandercem, naj mu sledita, in zapusti sobo.

Kraljeva družba je dobila pri vratih spremstvo oboroženih mož v železju in malih dečkov, ki so z bakljami razsvetljevali pot. Po različnih in vijugastih hodnikih so korakali naprej. Naprej koraka kapitan bastilije, da odpre vrata staremu kralju, ki je vso pot kašljal.

Konečno, ko pridejo do zadnjih vrat, ki so imela toliko ključavnic in zapahov, da je bilo treba vrata skoro en četr ure odpirati, stopijo v zračno in široko dvorano, v kateri sredini odkrijejo velikansko, železno in leseno gajbo. To je bila ena onih slavnih gajb, za državne jetnike, katere so nazivali "kraljeve hčere". Ob straneh te gajbe je bilo nekaj okenj, tako na gosto prepreženih z mrežo, da se niti steklo ni moglo videti. Namesto vrat pa je bil velikanski kamen, tak, kakor ga vidimo na grobovih.

Kralj začne korakati počasi okoli te gajbe, dočim stopa Oliver za njim in bere: "Za napravo nove velike lesene gajbe z dobriji zasloni, z debelimi bruni in mrežami, ki so devet čevljev dolge in osem široke, okovane z debelim železjem, in katera gajba je bila narejena na povelje našega gospoda kralja. Devetnajst mizarjev je delalo gajbo, rezalo, pililo in urejevalo skozi dvajset dni —"

"Krasen les je to," reče kralj, ko s palico potrka na gajbo.

"Za to gajbo se je porabilo," nadaljuje Oliver, "dvesto dvajset debelih železnih klinov, devet dolgih, in vse skupaj tehtalo to tristoš sedemsto in petintrideset funtov, svota za vse to zneso tristo forintov, sedemnajst grošev in sedem vinarjev."

"Paske Dieu!" zakliče kralj. Pri tem vzkliku pa se zgane neka oseba, ki je bila najbrž v notranjščini gajbe. Zasliši se rožljanje verig, in slab glas, o katerem se je zdelo, da prihaja iz groba, zakliče: "Milost, vladar, milost!" Oseba, ki je to govorila je bila nevidna.

"Tristo forintov, 17 grošev in sedem vinarjev," ponavlja

kralj.

Zalostni glas, ki se je pojavil iz notranjščine je presunil vse nazdoce, razven kralja, ki da ponovno znamenje, naj Oliver nadaljuje se čitanjem, dočim kralj sam še vedno pregleduje gajbo.

"Poleg tega," nadaljuje Oliver, "smo plačali nekemu zidarju, ki je naredil luknje, v katere so se zasadili železni koli za okna, in v tla gajbe, da je bila boljša podlaga, sedemindvajset forintov, štiriindvajset grošev."

Oni glas začne zopet prositi: "Za božjo voljo, veličanstvo, zagotavljam vas, da je bil kardinal Angerski kriv veležidaje, ne jaz."

"Zidar je drag," reče kralj. "Nadalje."

Oliver nadaljuje: "Delavcu za okna, postelje in druge stvari, dvajset forintov, dva groša."

Zopet nadaljuje glas v notranjščini: "Gorje, veličanstvo, ali me nečete slišati? Protestiram, da nisem jaz pisal onega pisma, pač pa kardinal Balu."

"Tudi ta delavec je bil drag," pripomni kralj.

"Milost, veličanstvo, mihost. Vse so mi vzeli, kar sem imel, in v tej gajbi stanujem že štirinajst let zaprto. Oh, veličanstvo, v nebesih dobite plačilo, če me oprostite."

"Majster Oliver, koliko zneso vsa svota?" vpraša kralj.

"Tristo in šestdeset forintov, osem grošev, tri vinarje."

"Sveta gospa," reče kralj, "draga gajba je to."

Medtem pa vzame kralj račune in svoje roke, gleda račune in gleda gajbo. Notri v gajbi se pa začujejo strašno žalostni glasovi, kot bi kdo klical mrtve iz groba na pomoč. Strah se je lotil kraljevih spremljevalcev, ko so začuli sledeče besede:

"Štirinajst let, veličanstvo V imenu blažene device, veličanstvo, poslušajte me. Vaše veličanstvo se je ves ta čas veselilo božjega solnca. Ali jaz nikdar več ne bom videl dneva? Bodite usmiljeni, veličanstvo. Usmiljenost je kraljeva čednost. Ali ne misli kraljevo veličanstvo, da je treba ob uri smrti odpustiti grehe? In poleg tega nisem bil jaz, ki je storil zločin, radi katerega moram sedaj trpeti. Ah, veličanstvo, imejte usmiljenje z menoj!"

"Oliver," reče kralj, ko zmaje z glavo, "tu vidim, da so mi računali dvajset grošev za ilovico, dočim je vredna samo dvanajst. Pešiji jim račun nazaj!"

Po teh besedah pa se kralj vrne s svojim spremstvom v svojo spalno sobo. Ko so še na potu, se hipoma obrne proti poglavarju bastilije:

"Pravkar mi je prišlo na misel," reče, "da je nekdo bil v gajbi, katero smo ogledovali."

"Imam dobro vero, da je bil, veličanstvo," odvrne poglavar, začuden nad takim vprašanjem.

"Kdo pa?"

"Sef iz Veruna."

Kralj je to bolje vedel, ko drugi, toda veselilo ga je se uočevati iz svojih sovražnikov.

"Deber škof je bil."

Potem pa stopi s svojimi spremstvom v spalnico. Tekom kraljeve odsotnosti je prišlo več sporočil, ki so bila položena na njegovo mizo. Kralj sam odpre pečate in hitro prebere. Potem pa pomigne Oliverju, ki vzame pero in začne pisati kraljeve odgovore.

Viljem Rim ga je marljivo opazoval. Kralj je govoril tako tiho, da sta Flandercer mogla vjeti samo nekoliko besel. Naenkrat pa vzklikne bolj glasno: "Paske Dieu, ščilijanski kralj pečati svoja pisma z rumenim voskom, kakor francoski kralj. Mi tega ne smemo dopustiti. Zapomni si to, Oliver."

In ko narekuje kralj neko pismo na maršala na deželi, naj vojake navadi reda, plane hipoma v sobo neka oseba, vsa prestrašena in zakriči:

"Veličanstvo, prebivalstvo Pariza se je aprlo."

Dalje prihodilj.

Slovcem v Clevelandu in po Ameriki naznanjam, da imam mnogo sodov finega, domačega prešanega vina, rudečega in belega, katavba. **Vino je prve vrste, garantirano, po najnižjih cenah.**

Slovcem priporočam svojo domačo gostilno, kjer boste vedno postreženi v vašo zadovoljnost z dobrim, svežim pivom, dobrim žganjem in finimi smodkami. Posebno se priporočam ob božičnih praznikih v obilen poset.

Prodajam na drobno in debelo. Vsem Slovcem po širni Ameriki voščim vesele božične praznike in srečno novo leto.

NICK VIDMAR,
1145 E. 60th St., - Cleveland, Ohio

Ljudska hrana.

V zadnjih letih so zdravniki posvečali največjo paznost vprašanju, kako naj se hrani truplo od mladinskih let do starosti. Strinjajo se v tem, da se lahko prepreči mnogo boleznij in tudi ozdravi, če dobiva truplo pravo hrano. Tako zdravljenje je prijetno in lahko. Potrebno je samo, da izberete hrano, ki vam ugaia, in da s poskusom določite, koliko hrane potrebujete. Če je apetit slab, ali prebava počasna, rabite

Trinerjevo Ameriško GRENKO VINO.

To znano zdravilo daje moč oslabilim organom pri prebavljanju in uravnava njih delo. Očisti prebavljalne organe in jih naredi močne in čiste. To zdravilo priporočamo, če imate

- zaprtje,
- bolečine in krče,
- neprebavnost,
- glavobol,
- bledost in slabost,
- če ne more spati,
- zguba apetita,
- nerazpoloženost po jedi.

Trinerjevo ameriško grenko vino se naj rabi kakor hitro zapazite najmanjši nered pri prebavljanju. Dajte to zdravilo deklicam in ženskam, ki imajo hrbto bolezen ali glavobol, ki so nervozne, revmatične in slabe. Dajte to zdravilo onim, ki potrebujejo moči. Po lekarnah.

JOSIP TRINER,
Importer in exporter.
1333-9 S. Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

Modro in smešno.

Najbolje se smeja oni, ki se ob pravem času smeja. Pesniki morajo biti rojeni — toda žal, da so rojeni tudi oni, ki se silijo za pesnike. Večina ljudi bi morala biti vse življenje tiha, če bi samo to povedala, kar misli. Mož, ki se oženi s telefoništinjo, ni vedno prav zezan. Podpora gospodinje je največkrat gospodar v hiši. Kdor v sedajnosti na prihodnost misli, ne bo imel nobene preteklosti. Prosperiteto imamo tedaj, kadar se nam bolje godi kakor našim sosedom. Veliko bolje bi bilo na svetu, če bi naša prva mati Eva dala svojim hčeram lep vzgled in jim pritisnila figovo pero na usta. Noben, mož ni toliko pameten, da ne bi naredil kaj neumnega za kako žensko. Pri zobozdravniku lahko vsak odpre usta kolikor jih hoče, vendar ne sme prav nič povedati. Mi lahko še tako zabavljamo čez visoke cene plima ali premoaga, končno pa moramo vendar skrbeti, da se iz dimnika kadi. Lepa beseda najde lepo mesto, le škoda je, da je tako malo ljudi na svetu, ki najdejo lepo besedo. Dobrodelnost, ki se začne doma, se je začela na napačnem prostoru. Vsakdo upa na srečo, in to upanje je že en del sreče. Večkrat je naša lastna krivda, ko se pritožujemo, da nam je udsoda naprtla breme na ramo. Večkrat sanjamo o boljšem življenju na onem svetu, pri tem prespimo, najlepšo sedajnost. Darovali so nam življenje, in to darilo ostane v mnogih slučajih nič vredno, ker mnogokrat ni človek vreden tega darila. Kako srečni bi ljudje živeli, če bi se toliko brigali za zadeve drugih, kakor se brigajo za svoje lastne. V resnici slaba je je ona ženska, ki ima otroke, in ji je pri tem še dolgčas. Mož, ki je "prodan in izdan" lahko bolj pokoncu nosi glavo, kot mož, ki je "kupljen in plačan." Nobena ženska ni tako slaba kakor jo delajo sosede. Za marsikatero je časa veselja in trpljenja — kozarec z žganjem. Usmiljenja ne smemo vedno vsega razdeliti na siromake, bogatini še večkrat potrebujejo še večjega usmiljenja. Resnica nam priloži prijateljstvo, ki nas spoštuje; laž nam dobi prijatelje, ki nas zaničujejo. Mednarodni jezik je samo oni jezik, katerega mrmrajo otroci, ko se govoriti ne morejo. Pravega mednarodnega jezika pa ni, torej tudi mednarodnega bratstva ne more biti, ker mutci ne znajo govoriti. Kdor vsakega smatra za norec, je gotovo sam največji norec. "In ne vpelji nas v skušnjavo" — tako se moli v očenašu... kar pa ni prav, ker pot v skušnjavo si sami vedno poiščemo, ne da bi nas drugi tja vodili. Seže oni, ki je nehal upati, ta se je začel starati. Prijateljstvo, ki računa na zahvalo, ni prijateljstvo, pač pa je radi računov navadna trgovina. Za lenuha so dolgi dnevi, leta pa kratka. Med vsemi skritimi orožji je jezik najbolj — nevaren.

Pisma o prijateljstvu.

Gospod Bernik je sedel komodno na sofo, prižgal si cigareto in leno segel po pismu, ki je še zapечатeno ležalo pred njima na mizi. Prerezal je ovitek in začel čitati pismo, ki mu je poslal njegov prijatelj, pa, star samec, z dežele.

"Vem, da si vznemirljiv nad mojo malomarnostjo in nad mojim nevljudnim molkom. Tvoje zadnje pismo me je pustilo docela hladnega. Danes ne morem odgovoriti nanj — nisem zato. Oprosti mi, da Te danes nadlegujem s čisto drugimi stvarmi, ki jih nisi vajen najti pri meni. Raje bi molčal, toda zdi se mi, da mi bo lažje, ako Ti razodenem vse, kar se mi je zadnje mesece prigodilo. In potem boš razumel, zakaj nisem zmožen odgovoriti na Tvoje ljubeznjivo pismo. O svoji prijateljici Berti sem Ti nekoč že pisal. Ta Berta je v resnici zlato dekle. Seznanil sem se z njo čisto slučajno, o neki priklki, ko sem menda obiskal njenega očeta, mrzlo in brezno računajočega trgovca. Poslej sem večkrat obiskal njeno družbo — iz dolgočasia. V njeni družbi, ki obstoji iz idealnega dekleta Martine in mladega, še močno neiskusnega študenta, smo večkrat govorili o zelo naivnih stvareh, debatirali resno o vsakovrstnih problemih in časih igrali tudi na karte. Iskal sem pač prijatelje in ljubeznjive družbe in sem jo našel. In postal sem dober prijatelj Bertine domače hiše. Prve čase ni napravila nam Berta nobenega posebnega utisa in če bi mi tedaj kdo prorokoval, da se bom v njo zaljubil, bi ga imenoval bedaka. Berta je veliko in neveliko nerodno dekle. Njeni močni lasje in njen nosok malce zavihan navzgor. Sieer pa je flegmatična natura, ki se rada tudi smeje in igra. Ona je sploh velik otrok. In po ta njena dobrušnost! Časih jo popade tudi trma in takrat je najbolje, pustiti jo ž vsem v miru. Ali je lepa? Na to je težko odgovoriti — meni. Ko sem jo spoznal, se mi ni dozdevala lepa. Njena močna postava, njeni močno zlati lasje in njena lena hoda — vse to mi ni bilo prikljupivo. Utis, ki ga je napravila name, pa je bil ne-navaden. Vendar sem jo rad imel zaradi njene nebeške dobrušnosti in plemenitosti, ki sem jo polagoma spoznaval. Postala sva si resnično dobra prijateljca. Večkrat sem razmišljal o nji in njeni bodočnosti. Časih več, kot je bilo potrebno, zakaj postajala mi je v mislih celo nadležna. Glej vendar, sem si mislil, čemu toliko premišljevanja o nji, ki ni več, kot moja prijateljica. Noči, ko se vse brez spanja premetaval po trdi postelji, je napolnila ona. Bila je poleg mene tudi tedaj, ko me je premagal nemirni spanec. Vedel sem, da ima Berta zdravo živčevje in da rada mnogo spi. Čemu mi potem ne da miru? Zakaj me sili, da vedno mislim le na njo in zanemarjam vse drugo, kar mi je dosedaj delalo veselje? Postal sem vznemirljiv in truden. Ta nemirna trudnost je postala zame prava muka. S silo sem odbihal vsako misel na njo, skušal jo ubiti še predno se je zrodila in razpredla. Zaman. Misel na njo se ni dala pregnati, nočavila se je vedno zopet, znova in me duševno dušila. Hotel sem biti razumen dečko in sem uporabil svoj razum. Lepa ni, to je gotovo, sem mislil, torej je ne moreš za stalno ljubiti. Ljubiti? Ali jo sploh ljubiš? Kako smešno vendar! Spoznal sem končno vendarle, da sem silno zaljubljen. Zaljubljen v njene zlate lase, o katerih mi je zadnjič delal tisti širokoustni, neizkušeni študent, da so naravnost erdi, v njeno nerodnost, v njeno dobrušnost. In, v njen plemenit značaj. Ampak kakšen smisel naj ima vse to? Ali ni Berta že zaljubljena v svojega fanta čez ušesa, in ali ni njen naivni fant prav tako zaljubljen v njo? Nestrpno in silovito je zaljubljen, to ve cela fara. In ona ga ima rada; nekoliko sramežljiva je v tej banalni in brezčutni javnosti namenjena. Kaj hočem torej s svojo ljubeznijo do nje? Še nikoli nisem doživel tako silovite, tiranske ljubezni in toliko brezmejnne smešnosti obenem. Priznam. Brezmejno sem postal zaljubljen. Vse bi dal za Berto, sebe samrta tudi. Zakaj ljubezen nas uči žrtvovati

se tudi za druge. In ni je ženske na svetu, ki bi ji priznal prednost pred njo. Samo ona bi me mogla umiriti. Zakaj samo ona? Zadnjič sem se sešel z ljubeznjivo Mirro. Ona me spominja na neko bulgarsko dekle, ki sem jo nekoč spoznal. Mira je silno ljubeznjiv otrok, ki me rada vidi. Da bi jo poljubil? Ne morem. Zakaj ne pride ljubezen med naju, zakaj je ne morem vzljubiti? Ali ni to fatalno, da se zažubim v Berto in ne v Miro, v to ljubeznjivo dete s črnimi lasmi, temnimi očmi, z živahnimi, vedno veselimi lici? Kaka neumnost, dragi moj! Povej mi dragi prijatelj, odkod taka brezmejnna neumnost? Sama od sebe se porodi in te ne izpusti. Tlačí Te k tlom, ubija Ti duševni polet, napravljaja Te nezmožnega za vsako drugo misel, stranka omeji telesno in duševno. Skušaj s razumom, z filistrskimi razlogi premagati srce in glej, srce Te ne poslušaj, prezira Tvoje razumne razloge in hrepeni po cilju, ki ga ni moči doseči nikoli. Naposled uidev kakor strahopetec, bežim iz te nervoznosti. Klatim se sam po samotnih potih, po blatnem polju, po vlažnem gozdu. Nikjer ne najdem miru. Zaidem v gostilno med glasne, prešerne kvantace. Ne vzdrižim, in kmalo bežim dalje. Mir in gotovost sta zgine-la bogvekam. Nikjer ne najdem obstanka in po dolgih pustolovskih ovinkih se vrnem zopet nazaj in sem za hip ves srecen v njeni ljubeznjivi družbi. In pri njej postane sedaj situacija zame grdo smešna. Sem prijatelj, ostanem prijatelj; ampak moje hrepenenje po njej me še vedno muči. Vidim, kako ljubeznjivo govori s svojim fantom, se smeje široko in ljubeznjivo njegovim slabim dvotipom in vidim, kako se prisrčno smeja tudi brez najmanjšega povoda. Ali bi ga počil, si mislim, tega bedaka, in srdito pogledam srečnega ljubimca. Njegov pri-srčni, široki smeh je meni udušar-rec naravnost v obraz. Pri vsem tem ostanem ljubeznjiv, moram se uljudno smehljati, četudi čutim solze bridkosti v očeh. Smeh je resnica, smehljaj je laž... Tako tesno mi je v duši in čutim se nesrečnega. Spoznavam, da sem sin nesrečnega trenotka. Čudim se, zakaj se ne ubijem. Kaj čem s svojim hrepenenjem po njej, zlatolaski in njeni ljubezni? Zakaj je to hrepenenje tako silno nadležno? Ali sedaj veš, dragi moj, zakaj ne morem odgovoriti na Tvoje zadnje pismo? Ljubezen, ki ni bila uslišana, me je napravila za brezumnika in nesposobnežo. Ta dobrušna zlatolasa Berta, je neskončno kruta deklica. Ali ljubim mar le njeno krutost, njeno plemenitost krutost? Zelo sem radoveden na svojo pistolo. "Pozdravi mi svojo sestro." Gospod Bernik je prijateljstvo pismo odložil, pljunil in se razlezel po široki sofi. Glasno je začel svoj monolog tako-le: "Fatalna reč pravzaprav!... Kdo bi si mislil, da je ta rezum-ni deček, ta Anton, tako raz-vajen in tako zelo neumen. Berta, hm — kakšno ime pa je to? Smiliš se mi, prijatelj dragi. Politični položaj v deželi se mi prav nič izpremenil, ostal je slab položaj; pisem mu o naših problemih, računam nanj, da poseže v te grozne zmešnjave — on pa se zaljubi. In tako nerodno! Žal mi je za Tebe, ljubi Anton!" "Razgrnil je časopis nad seboj in začel čitati uvodnik. Topo je strmel v mrtve črke. Naposled se je namrdnil šinil s pogledom po stropu in zamrmral: "Zakaj ne piše moj prijatelj Anton raje političnih uvodnikov?" Poskušen atentat na karnit most. Iz Ltovo poročajo: V Galiciji so neznani zlikovci poskušali razdreti veliki kameniti most čez reko Prut na železniški progi Vorohita-Voronienska. Nanad so pravčasno oprečili. Most stražijo zdaj orožniki.

Andrej Jarc,
SLOVENSKI KROJAČ
IN IZDELOVELEC
OBLEK.
Slavnemu občinstvu se priporočam v izdelavo vsakovrstnih oblek po meri in po najnovejšem kroju. Cene oblekam, ki so narejene pri meni, so nižje kot drugod. Delo je vedno prve vrsti, garantirano. Za obleke rabim le najboljše priznane blago.
V popravila vzamem vsakovrstne obleke, kakor tudi likam in čistim iste. Rojakom se priporočam za vse prilike. Svoji k svojim!
Vsem Slovincem želim najveselejše božične praznike ter srečno novo leto.
ANDREJ JARC,
6110 St. Clair Ave.

Kakor vsako leto tako tudi letos želim vsem cenjenim odjemalcem Vesele božične praznike in srečno novo leto. V zalogi imam najbolje čevlje zimenom "PACKARD". Vsak ki kupi pri meni čevlje za praznike, dobi lep stenski kalendar za leto 1913.
FRANK GORNIK,
6117 ST. CLAIR AVENUE.

Anton Logar
SLOVENSKA TRGOVINA
Z MODNIM BLAGOM. :: ::
3837 ŠT. CLAIR AVE.
Vedno točna, poštena in solidna postrežba
Vsem odjemalcem srčna hvala za podporo v pretečenem letu in srečne božične praznike vsem. :: ::

POZOR!
Ali ste že kdaj pomislili na krasna božična darila, ki se lahko kupijo pri AURBACHU, na St. Clair Ave. in 55. ceste.
Zberite svoje darilo iz sledečega seznama; vse to se kupi pri nas po najnižji ceni.
Za njega: Reflektor, Ribji trnki, Ribje pali c, Britve, Varnostne britve, Brusilniki za britve, Priprava za britve, Žepni noži, Drsalnice, Puške, Orodje za stroj, Orodje za misarjca, Orodje za molderce.
Za njo: Aluminijeva posoda, Električni likalniki, Plinovni likalniki, Navadni likalniki, Veliki noži, Noži in vilice za meso, Kabinet za začimbe, Drsalnice, Noži, Tehnična za kuhinjo, Držalnik za bož. drevo, Plinove luči, Električne luči, Pražilniki.
Za otroke: Sanke, Drsalnič, Potrebščine za baseball, Reflektorji, Male puške, Biciklj, Žepni noži, Škatle z orodjem, Vozovi, Roller Skates.
In mnogo drugih stvari, katerih je preveč, da bi jih naštel.
ALEX. AURBACH,
Železnina, barve, olje in steklo. Stenski papir Električne priprave.
Central 6489 K 5508-10 ST. CLAIR AVE.

John Modic,
6201 St. Clair Ave.
Pristna slovenska gostilna
Rojakom priporočam fino domače vine po najnižjih cenah. Zahvaljujem se za naklonjenost v preteklem letu in se priporočam tudi v bodoče. :: :: :: ::
NAJBOLJ SREČNE PRAZNIKE VOŠČIM VSEM.

Pozor! - Pozor!
Kadar potrebujete dobrega pohištva, posebno kadar potrebujete dobrih in finih pečij po nizkih cenah, obrnite se
Josip Žele,
6108 ST. CLAIR-AV.
Popolna zaloga pohištva, orodja in porcelana.
Objednem priporočam svoj pogrebni zavod, ki je zmožen, da priredi najlepše pogrebe. Vsakemu se postreže v popolno zadovoljnost. Josip Žele je pred državo izprašani balzamist in pogrebnik.
Srečne praznike vsem Slovincem.

A. Drugovič,
Stop 125 "Pri Ciganu" Euclid, Ohio
DOBRO DOMAČE VINO CELO LETO, V POLETJU PA PEČENI KOŠTRUNI.
VIKTOR BERNOT,
Grocerija in mesnica.
Vesel božič in novo leto vsem odjemalcem
643 E. 160th St. Collinwood, Ohio.
Telefon Central 8792 R
JAKOB JENC,
5363 ST. CLAIR AVE.
"BUSINESS LUNCH".
Slovenski gostilničar. Se priporočam Slovincem za dobro pijačo in fine smodke.
ŽELIM VSEM SREČNE IN VESELE PRAZNIKE.

CLEVELANDSKA AMERIKA.
IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Poselje po pošti \$2.50
Posamezne številke po 3 cente.

Dopolni brez poplisa in ohranitvi se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Kratiners) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

AMERICAN ASSOCIATION OF PUBLISHERS

Registered as second-class matter January 6th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 102 Fri. Dec. 20/15 Vol. V.

Sveta noč dveh zapuščenih.

Napisal Ks. Koblar.

Soba je bila tiha, temna, le rdeča lučka pri zaslonu se je otroško radovale in veselo žarjala pisane pastirčke. Ki so stali po vrsti okrog hlevca in v svetem zamaknjenju molili.

Tam v otroški postelji se je zganilo. Drobna glavica se je dvignila in je poslušovala. Zunaj so peli zvonovi tako lepo po kot še nikoli in v izbi je bilo kakor v cerkvi — lahka dila je posvečeval ham. Ni bilo čuti diha; vsi, ki so spali v sreči svete noči, jim je bilo srce nebeško mirno. Deklece na postelji je posluševalo. Ali pa ni nikogar v sobi — se je nenadoma zadržalo Marinka — napenjala je posluš, a videti ni mogla, ker je bila — slepa.

Zvonovi so se glasilo vedno lepše, a otroško dušo je obšla bojazen, stisnila se je v posteljo in komaj slšno poklicala: "Oče!"

"Kaj je, Marinka" — se je odzvalo prav tako enakomerno iz bližine, samo zamolkleje. Bi je glas slepega starega očeta "Zvoni! Ali je sveto jutro?"

"Ne, Marinka, ni sveto jutro, Sveti večer je še. K polnočnici zvoni."

"Pa sva sama?"

"Sama — vsi so odšli."

"Vi niste v postelji — kje ste? Pri peči? Ali ne?"

"Pri peči sem, le tiho bodi in zaspi."

Na steni je zdrknila ura, kazalec se je premaknil, počasi je odgovarjala struna klavirca, dvanaestkrat se mu je odzvala. Marinka je štela, in ko je zadnjič struna izvenela, je vzdihnil starček pri peči.

"Povejte oče, kako je to, da nočoj ne morem spati; zdi se mi, kakor bi me bilo nekaj zbudilo. In tako lepo se mi zdi."

"Saj je lepo! Nočoj so angeli pri ljudeh, zato so tako srečni; angeli hodijo po zemlji, pa ljudje jih ne vidijo."

"Ne vidijo jih? Potem so pri nama prav tako?"

"Seveda so — le tiho bodi, radi te imajo, nočoj posebno."

Marinka je utihnila. Začutila je neskončno srečo. Naenkrat se ji je zazdelo, da jo je nekdo pobožal po čelu, da je prisedel k nji na posteljo, in sladko pošepetal nebeške besede. V blaženosti jo je za hip izpreletela omama, ni se ganila. In prihajali so drugi za drugim božji križanci, vse je smelo — bila jih je polna izba: šum peruti je majal zrak — Marinka je natanko čutila, čula je vsakega posameznega, ki je plul nad njo.

"Oče, saj so res pri nama, nisva sama."

"Zaspi in videla jih boš v sanjah."

"Govoriva o angelcih, oče, tako lepo je to."

"Pa čuj! V cerkvi so zdaj, tam molijo, po cestah so nočoj, zato je vse tako tiho, ni zla na cesti, angel varuh nočoj posebno varuje ljudi; tukaj pri angelcih so, pa moraš tiho go-

voriti. In v nebesih je nočoj se lepše, ker obhajajo rojstvo Jezusčkovo. Nočoj gorijo vse zvezde na nebu in vse svetleče kot drugokrat."

"Zvezde? Oče kake pa so?"

"Zvezde so luči v nebesih. Lepe so, neizrečno lepe. Ljudje jih samo od daleč morejo gledati. Na njih je doma sreča. Zato iščejo ljudje srečo in gledajo zvezde in kdor naide svojo zvezdo, je gotovo srečen. Včasih pade zvezda za goro, na predvečer kaknega svetnika takrat se svete duše obiskujejo."

"Nocoj so vse zvezde na nebu? Oh, utihnila je."

"Kaj ti je, Marinka?"

"Zakaj ne vidim! Oče, zakaj so mati snoči jokali, ko so me pokrivali? Šušala sem, pa tudi solzo sem čutila, ko je kama na vzglavje. — Ali nisi bil vesel?"

"Veseli! Le tiho bodi in zaspi!"

"Zajaj so vsi v cerkvi samo mišva ne moreva. Lepo mora biti nočoj! Oče!"

Za hip je bilo vse tiho. Starček ni odgovoril. Marinka je čakala na odgovor. Spet se je ozknila na poselji ni nagnila glavo proti peči, kjer je sedel oče. Čula je rožljanje rožnega venca, ki ga je starček prebiral, pr. dno ga je prekinil otroški pogovor. Težko mu je bilo govoriti, a čim bolj je silila vnikinja v pogovor, tem težje mu je bilo, in zdaj ni mogel več naprej.

"Oče!" se je ponovilo v postelji. "Čemu ste utihnil? Vam je hudo?"

"Upokoji se, otrok, in ne govori!"

"Oče, pojdite k meni. Sem kraj sedite, da hova govorila bolj tiho. Ali veste, kaj vedno mislim nočoj? — Ko bi vsaj videla!"

"Bog te ima rad," jo je tožal starček. "Tudi take otroke ljubi Bog."

"A potem, bi bilo vse lepše. Včasih se mi zazdi, da vidim, in v sanjah vidim popolnoma dobro, vse drugače kakor polnevi in včasih tudi podnevi v sanjah. Ko se zvečer pogovarjajo, njih ne umem, a v sanjah časih vse to vidim. In zdi se mi, da vedno bolj vidim, včasih nisem razumela ničesar, zdaj pa veliko, zato hrepenim vedno bolj po popolnem pogledu in nočoj hrepenim tako kot vsi nikli."

"Moli, Marinka, moli! V hrepenjenju moramo moliti," jo je prekinil starček.

"Oče, povejte mi še kaj o nočojsem večeru da vidim še bolj! Verjemite, da vidim! Jastice so postavljali, pogovarjali so se in jaz jih zdaj vidim, in kaj, oče, da zdajle čuti lučka? Rekli so, da bo nočoj vso noč gorela in jaz to slišim in vidim."

"Moliva, otrok moj — svete večer je nočoj, zato morava moliti!"

"Zvoni, oče! Spet zvoni!"

"Bog se je rodil — povzdigovanje je, zato moliva."

Oba sta molčala. Sveta tisi na je napolnila sob in Marinke se je zdel, da so spet angeli napolnili izbo. Starček je pokleknil k peči in molil, to je bila njegova polnočnica, pri peči je vsako leto čakal povzdigovanja in prosil — za poted, — ne, zdaj ne več, čakal je že groba; nočoj se je spomnil onih časov, ko je videl, kakor nočoj to deklece in videl vedno bolj in upal in hrepenel vedno bolj, dokler ni to svitanje obstalo — in on se je zavedel, da je krog njega še vedno tema, dokler se ni napolnjen upal v prepričanje: "Nikoli ne bom gledal pravega solnca". Začutil je vse trpljenje temnih let in zasmilil se mu je otrok. — Zato je molil, da bi ga Bog v mladosti poklical k Sebi.

"Oče, povejte mi še kaj o angelcih," se je iznova oglašal nemirni glas.

"Moli, otrok! Z menoj molili!"

Saj bom! Ali bote povedali? Bom molila!"

Starček je spet začel. Pa glas je bil ves drugačen kakor poprej, tako resno je govoril stari oče.

"Le misli si, da je nebeški Bog ustvaril vse zaradi Sebe, da ga vse povečuje. Lepe,

neizrečno lepe je ustvaril angeli, da bi ga tem bolj poveljevali. Pa angeli so morali vsi lepoto zaslužiti; ljubeznijo do Boga. Angeli tako ljubijo Boga, da bi brez njega ne mogli živeti in vse, kar je lepega na njih, je samo iz ljubezni do Boga. Nebeško petje ni nič drugega, kakor angelska govorica, ko pripovedujejo Begu, kakoga ljubijo. In ker angeli Bog ljubijo, ga tudi morejo gledati v popolni lepoti, sicer pa ga ne mogli videti."

"Oče, in otroci, ki umrjejo, so potem tudi angeli?"

"Tudi, ako so dobri, ako so ljubili očeta in mater, pred smem pa Boga."

"Oče, jaz jih ljubim!"

"Otrok, Marinka!" — glas je mu je potresel. — "Ali hočeš Boga ljubiti?"

"Oče, ljubim ga!"

"Moliva zdaj, zato moliva! Poklekni, na posteljo poklekni, tja proti jasticam se obrni."

In oba sta klčala: deklece na postelji, starček na tleh, oba sta sklenila roki, četrto ugaslih oči je bilo obrnjenih proti nebu.

"Za mano govori!"

Pa sta molila

"O, Jezušek! Nočoj si rojen za nas; ker nas ljubiš, si prišel trpet na revni svet. Vsi ljudje Te morajo ljubiti, jaz Te hočem ljubiti, — a dej, da bi Te mogla še bolj!"

"Se bolj," je ponovilo deklece. "Da, oče! Kako ga bom bolj ljubila?"

Starček je molčal.

"Oče, ko bi videla, bi ga še bolj ljubila."

"Da, otrok, moliva sva, da bi skoro videla, da bi kmalu zpregledala — v ljubezni."

Molk.

"Da umrem?"

Starček je molčal in deklece je mislilo.

Ura je bila eno.

Starček je s solzami molil, a deklece se je v solzah domislilo in ni več vprašalo.

Kako je prišlo žganje v Rusijo.

Spisal Lev Nikolajevič Tolstoj.

Nekoč je bil v Rusiji siromašen kmet, brez žene in otrok, sam na svojem zemljišču, kjer se je moral težko mučiti, da si je vsak dan naredil vsaj za svoj kruh. Neka jutra je šel siromak zgodaj zjutraj od doma, da orje po svoji njivi. Teče je šel od hiše, a s seboj je vzel kos kruha, katerega je mislil povziti, ko izorje prv ogron. Takoj se poda na delo, in kakor hitro je izoral prvi ogron, izpreže konjica ter se polja po kos kruha, da ga v miru pozije. Pa kakor je že iskal svoj kos kruha, ga ni mogel najti nikjer. Položil je prej kos kruha pod neki grm, in ga pokrtil s svojim kožuhom. Sedaj pa kruha ni bilo nikjer, kožu pa še vedno na svojem mestu.

"Hm, to je pa res čudno," si misli kmet. "nikogar nisem videl, tukaj mimo ni, kam je torej moj kruh zginil?"

No in kmet ni začel, kakor običajno, proklinjati in psovati, pač pa je rekel: "Od la kote se ne bom umrl, in kdor je ta kos kruha vzel, je bil gotovo bolj lačen nego jaz. Naj mu tekne."

IPotem pa stopi k bistremu studencu, se napije sveže vode in se vleže v senco, da se nekoliko odpočije. Potem pa vstane, upreže svoje kljuse in začne znova delati.

Oni kos kruha pa ni nihče drugi vzel, kakor sam hudič. Hudič je hotel, da s tem kmetom razjezi, da prične proklinjati in grešiti, nakar mu zapiše svojo dušo. Ko je pa hudič videl, da se kmet ni razjezil, pač pa mu je želel celo zdravlje in srečo, tedaj se je hudič odpravil pred očmi, in v črni duši svoji se je pričel bahati, kaj mu poreče satan, ko bo moral predložiti njemu račune o svojih delih na zemlji. Kaj mu je storiti, ker prazen ne sme v peklo pred svojega gospodarja. In česar se je hudič bal, to se je tudi zgodilo. Satan postane silno jezen in zarjove nad hudičem: "Ti si pravi hudič za mene! Vsak kmet

te lahko za nos vodi! Kaj postane s peklom, če bodejo vsi hudiči tako neumni in zatelemani, kakor si ti? Za enkrat ti oprostim, toda darb ti tri leta oddoga, da popraviš svoj greh. In ako v teh treh letih tega kmeta ne pridobiš na našo stran, tedaj te blagoslovim z blagoslovljeno vodo, da boš pihnil na vse večne čase."

Hudič se potuli in ponižno odide nazaj na zemljo. Dolgo in dolgo je premišljeval, kako bi dobil kako sredstvo, ki bi mu privedlo seljaka v njegove mreže. Naposl. da pa je našel sredstvo, tako dobro in sigurno, da je samega veselja tri klafre visoko poskočil.

Hudič se takoj poda na svoje delo. Napravi se v kmečkem delavcu in se udinja pri enem kmetu, kateri mu je ukral kos kruha. Ko je prišlo sube leto, nasvetuje, naj poseje rž na svojem polju, in dočim se se vsi drugi poljedelski pridelki posušili, je kmetova rž dobro uspela. Drugo leto svetuje hudič kmetu, naj seje povs kih mestih — in glej čudo dočim je voda zašla vsem drugim kmetom polja, se našemu kmetu ni ničesar zgodilo, ker je sejal v visokih krajih. Se od lanskega leta mu je ostalo toliko rži, da ni vedel kam z njo.

In hudič zopet svetuje kmetu. Rekel je kmetu, da bi bila nemarnost dati siromašnim ljudem toliko žita, ker dobrota je široka, in nihče ni hvaležen za dobroto. Naučil je kmeta, kako naj rž seče in zmelje ter skuha, da zavre, nakar dobi žeko ognj vito pijačo. Kmet je začudeno gledal, kako je tekla jasna tekočina iz kotla, in kako se mu je zdelo dobro, ko je poskusil nekaj kozarcev. K sebi je prevzel svoje sosedo ki niso mogli dosti prhvaliti dobrote, katero je naredil pomočnik svojemu gospodarju.

Hudič se pa požuri v peklo da pove svojemu gospodarju kaj je naredil na svetu.

"Pridi in poglej sam, kaj sem naredil," reče Satanu.

In ker Satan v resnici ni veroval, vstan: s svojega stola in se poda na zemljo. Ko pride k kmetu v sobo, dobio tam že veliko družbo. Kmet je povabil vse bogatejše sosedo, da jih seznanj z novo pijačo. Hedil je od enega do drugega in jim natakal. Neki gost je zvrnil čašo žganja, to-daj kmet je takoj zavpil nad njim: "Pazi, stari norec, kaj deš! Misliš, da so to pomij, a katerimi lahko polivaš po tleh?"

Ko to hudič opazi, se zasmije in reče svojemu glavarju: "Sedaj gotovo ne bo več tako zadovoljen, kot tedaj, ko mu je zvanjkalo kos kruha."

Kmalu potem stopi v sobo neka siromašna kmetica; prišla je po stari navadi v hišo. Kmetica bl tudi rada poskusila nove pijače, toda kmet si je mislil: "Ako vsakemu pritepenec dam poskusiti, kam pa sam pridem?"

Satan pa je bil vedno bolj zadovoljen, ko je vse to videl in misljal. "Ah, le počakaj, še vse lepše in boljje pride," reče hudič.

Kmetje so postajali čimdalje bolj veseli in glasni, laskanja ni bilo ne konca ne kraja. Kmalu se je pa veselje spremenilo v jezo. Kletvine in sovke so začele padati, in posledica je bila, da so se stepli. Gospodar se je trudil, da bi jih umiril, toda vse zaman. Sam gospodar je odnesel krvavo glavo.

Satanu se je nasmejalo srce, ko je to videl. "To je izvrstno!" je vzkliknil.

"Le počakaj," reče hudič. "sedaj so ljudje kakor volkovi, pa ne bo trajalo dolgo, pa bodejo enaki svinjam."

In zopet so spili vsi kmetje po en kozarec pijače. Potem so se pa začeli polagoma poslavljati. Eden za drugim. Komaj pa so bili zunaj, so že nopađali v blato. Sam gospodar, ki je svoje goste spremljal ven iz hiše, si ni mogel pomagati, da ni padel v gnojnico.

In Satan je bil s hudičem zadovoljen.

"Izvrstna pijača je to," katero si izumil," reče. "Pohvaliti te moram, ker si svojo be-

darjari s kosom kruha tako neumno izp. ljal. Gotovo si naredil to pijačo iz lišičje, svinjske in voljeje krvi, ker je v njej zvitost, hudobnost in nečistost."

"Ne," odvrne hudič, "nisem ga tako pripravil. Oni kmet je imel prej malo, in se ni hudoval, ko sem mu vzel kos kruha. Moje sredstvo je bilo jako: Naredil sem ga bogatega, in ko je poskusil pijačo, je postal naenkrat lisjak, volk in svinja. In sedaj je samo treba, da še nekaj časa pije žganje, pa bo prava žival."

Kot v nagrado je dal Satan poljubiti svoj rep hudiču, a žganje je posala najboljša pijača v Rusiji, ki s danes vsako leto na desettisoč ljudi pokoplje.

Oglas.

Hitri v učinkih.

Da odpravite zapeko, omotico, žoklo, kožo, zločnico, neprebavo in tem podobne neprilike — hitro in uspešno — vzemite Severove Jetrne kroglice (Severa's Liver Pills). Presenečeni boste nad njihovimi učinki. Te hitro in prijetno delujejo. Naprodaj v lekarnah. Cena 25 centov. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.

Sinovi in hčere vseh evropskih narodov, ki prihajajo na obrežje te gostoljubne dežele, bodejo kmalu en narod z Amerikanci. To idejo je reproduciral Mr. Jos. Triner, znani izdelovalec Trinerjevega ameriškega grenkega vina na svojem krasnem koledarju za leto 1915. Koledar kaže ladje, ki prihajajo v newyorško luko. Okoli slike so pa deklice različnih narodov in v njih sredini komečni uspeh — ameriška deklica. En koledar se pošlje vsakemu, ki nam pošlje 10 centov v znakmah. Jos. Triner, 1333 So. Ashland Ave. Chicago, Illinois.

Zahvala.

Spodaj podpisani se srčno zahvalujejo vsem onim, ki so nas tolažili ob smrti nezglednega moža, očeta še dveh nedorastlih otrok, zahvalimo se darovateljem krasnih vencev, in lepa hvala družbenikom Sreca Jezusovega, ki so se v polnem številu udeležili pogreba in s tem skazali zadnjo čast svojemu bratu. Ne smemo pozabiti cerkvenega pevskega zbora. Srčna hvala vsem. Ranjki je bil doma iz Velikih Poljan, zapušča tam očeta in dve sestri, tukaj na ženo in dve mali hčerki Zalujoči ostati Ivana Pirnat, žena, Marija in Ivanka hčerke, Frank Pirnat, brat, Marija in Marija Bambič, stariši žene ranjkega.

NAZNANILO.

Prstene posode za mast in zelje so že prišle. Dobite jih v polni zalogi pri Ant. Grdina 6127 St. Clair Ave.

Naprodaj ali v najem imam dve hiši, vsaka za štiri družine, rent zgoraj \$8.00, spoda \$10.00 na mesec. Se lahko najame za vsak čas. C. na hišam \$5500. Ob vogalu, blizu dveh postajališč za kare, ima plin, vodo, dober tlak. Jako ugodni pogoji. Majhno plačilo zaenkrat. Vprašajte E. Emerih, 16205 St. Clair Ave. vogal Holmes in 162. ceste, Collinwood. Telefon Wood 58. (107)

ROOSEVELT IMA

lepe zobe, radičesar jih kaže, ko se smeje. Ali vas je sram pokazati svoje? Ali pokrivaste usta z roko, kadar se smejate? Če je tako, bi vsi rad videli. Slabi zobje veliko pomenijo kakor slab želodec, slaba sapa, glavobol, upljiv in oči, rak na jeziku, gnijloba ustnic, pege na obličju in več drugih bolezni. Tudi zastrupljenje krvi nastane. Moje cene so najnižje v Clevelandu za izvrstno delo. Z vsakim delom gre desetletna garancija. Samo pošteno delo je pri nas. Nizke cene. Drugi zahtevajo do 50% več. Prosta preiskava, ženska postrežba. govorimo v različnih jezikih. Vaš sosed je najbolje spričevalo za nas. Noben slučaj ni pretežaven za mene. Zdravstveni urad. Prvi slovenski zobozdravnik v državi Ohio. Ne poslušajte posnemalcev, ki vas lahko preslepajo. Glejte, da pridete v slovenski urad.

Dr. A. A. Kalbfleisch
White Cross zobozdravnik.
6426 St. Clair-av.
Odprto od 8. do 8.

Harold E. Emerich,
j vni notar

Zavaruje proti ognju. Upraviča hiše in lote.

16205 St. Clair Ave., Cor. Holmes COLLINWOOD

Deklica dobi delo v hotelu, mora znati angleško. Najboljša plača. Vpraša se na 6107 St. Clair ave. (102)

Opremljena soba za žensko se odda v najem. Vprašajte na 6620 St. Clair ave. (102)

Najnovije za rojake

Časni brkovi

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakoršnih še ni bilo. Alpen tinktura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne siveli. Alpen pomada, od katere moškum v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne siveli. Revmatizem, kostobilj, irganje v rokah nogah in krčkah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim. Vsakovrsene rane opekline kurja očesa, bradovice, potne noge, ozeblinae in vse druge slabe bolezni se pri mem hitro ozdravijo. Cenik posljem zaštonj ali pa pridete osebno.

JAKOB WACHSIC
1023 E. 64 Street
CLEVELAND, OHIO.

NEBO CIGARETTES

CORK TIP

Kvaliteta, ki zadovolji najbolj kritičnega kadilca. Narejene iz najboljšega turškega tobaka za vse kadilce.

LEPA SATENASTA DARILA.

Izber kraljev, Indijancev in narodnih zastav

V vsaki skatljici

NEBO Cigarettes

10 za 5c.

PRODAJAJO VSE PRODAJALNE

Kupite skatljico, ki vas bo prepričala. Batenasti ptiči in svetlice delajo lepe slike.

P. HOLLARD CO.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cartland St., NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Prodaja

DENARJE PAROBRODNE LISTKE

potom c. kr. pošte

hranilnice na Dunaju; hitro in ceno.

za vse prekmorske parobrodne družbe po izvirnih cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

Mestne novice.

Nekaj o dragini živil v Clevelandu. Cene nekaterim živilom so padle. Kupovanje v mestu je precej močno.

BOŽIČNI POSLI.

Cene jajcem v Clevelandu se vedno padajo. Zato so številni vzroki. Veliki trgovci so imeli v svojih shrambah toliko jajec, da niso vedeli, kam z njimi. Morali so torej shrambe odpreti in prodajati jajca p nizkih cenah, ker sicer bi se jim pokvarila. Kakor znano so bila prve vrste jajca še pred 14 dnevi 55 centov ducat, jajca druge vrste pa 35 centov. Danes so sveža jajca 27 centov, navadna jajca pa 18 centov. Radi nizke cene jih ljudje jako kupujejo. Drugi vzrok radi znižanja jajec je pa, ker so ženske sklenile, da bo kotirajo to blago popolnoma. Veliki prekupčevalci so se tudi te grožnje ustrašili in znižali cene.

Mesto se sedaj peča z idejo, kako bi ustanovilo svoje lastno tržišče, kjer bi se vse prodajalo po najnižjih cenah, da bi se delalo za profit le toliko kot znašajo stroški za upravo. Tajnica ženskega kluba proti draginji, Miss Grauel pravi, da bi mesto moralo gledati nekaj tudi na one ženske, ki vičajo velikanske košare in mreže živil iz tržišča na domove. Mesto bi moralo preskrbeti municipalno razpoložljivo živil na domove meščanov.

Tudi cene mesu so se znižale. V Clevelandu je namreč zveza trgovcev, ki je sklenila v posebnih svojih trgovinah in tržiščih prodajati blago vse po nižjih cenah. To je privlačilo na tisoče ljudi v njih prodajalne. Cene mesu na tržišču so bile v četrtek sledeče: Svinjina 11c, sirloin steak 14cent, round steak 12c, porterhouse 14c, klobase 10c funt. Trgovci v tržiščih pravijo, da bodo vsak dan kakor vrsti mesa znižali ceno. To se seveda le v korist kupčevalcev, ki so dokazali svoje zadovoljstvo s tem, da jih je prišlo na tisoče kupovat.

Po novem pa prevzame tudi mesto v svojo oskrbo več stvari, ki so sedaj izključno privatna podjetja. Zupan Baker ima na vrsti več dobrih predlogov glede znižanja draginje.

Zopet je nemila smrt pristigla nit mlademu življenju. Po dolgi bolezni je umrl za sušico Frank Mavsar, stanujoč v Newbunu. Umrl je v terek zvečer in zapustil soprogo ter dva mala otročiča, ki ga ne bodo nikdar poznala. Družina Mavsar je bila v siromastvu, ker je celoletna bolezen pobrala vse, kar so imeli. Sreča za ranjkega, da je bil pri dr. sv. Lovrenca, ki mu je dajalo pomoč in podporo in ki ga je sprejelo tudi k pogrebu. K. S.K. Jednota pa bo s svojimi zavarovalnino tolažila žalostna srca po izgubi očeta.

Ljudje zelo bolehalo, različne bolni napadajo ljudi. Teden n so odpeljali v Glenville bolnišnico Ivano Štupar, rojaka Lubi v Emergency bolnišnico, rojaka Drinovska v Alexis bolnišnico rojaka Beretiča v Charity bolnišnico, soprogo Antonijo Učakar v Charity bolnišnico. Želimo, da se vsi zdravi povrnejo med svoje.

Rojaki stojaje v družini in Jednote. Pretečen teden je umrlo šest rojakov, ki so bili vsi zavarovani. Veliko revščine se pejava v tej ali drugi družini po zgubi rednika, in Jednota vsaj nekoliko odpravi njihove gorje, ki nastane po nepričakovani smrti. Sedaj ob novem letu je najlepša prilika za vse, za vseh prepričan in ver, naziran in mišljenj. Vsak si svoje lahko zbere. Pogledite v našem listu v imnik clevelandskih društev. Tam si po njih lahko izherete, greste k banki, ki vam bo takoj vse povedal, kaj je treba. Obilni v družini pa bo pomnožili v družini pa bo pomnožili.

Morganovi milijoni

Prisikava v Washingtonu je dosegla, da kontrolira sam Morgan petindvajset tisoč milijonov dolarjev.

PROTI LJUDEM.

Washington, 19. dec. Pred kongresnim preiskovalnem odboru se je danes izkazalo, da kontrolira Morgan s pomočjo svojih kompanij 25.325.000.000 dolarjev denarja, kar ga je v Zjedinih državah. To se pravi, da če Morganu ni po volji, lahko zapre na stotine tovarov, lahko opusti od dela nad 3 milijone delavcev in lahko naredi krizo v Zjedinih državah, kakoršnje že davno nismo videli.

Stiri kompanije, katerih imena so: J. P. Morgan Co., The Guaranty, The Bankers Trust Co. The First National Bank in National City Bank imajo skupaj 341 direktorjev in 112 drugih kompanij, katerih kapital znaša \$25.325.000.000. In Morgan je pravo srce vseh teh bank. Več kot dva meseca so državni nadzorniki preiskovali natančno finančno stanje teh korporacij, dokler niso pričeli do prej omenjenega zaključka. Pred kongresni odbor so prinesli velikansko tabelo, šest čevljev dolgo, da so razkazali vso denarno vrednost finančnih kraljev v New Yorku, Chicagu in Bostonu.

Dokazano je, da kontrolira s pomočjo Morgana 180 mož ves denar, kar ga je v Zjedinih državah. Teh 180 direktorjev ima 341 uradov pri kompanijah ter vlada nad 41 največjih bankami, ki premorejo \$3.832.000.000, poleg tega pa imajo 50 direktorjev v 11 velikih zavarovalnih družbah, ki premorejo \$3.646.000.000, 155 direktorjev v 31 različnih železnicah, ki imajo kapitala \$12.193.000.000 in v drugih kompanijah toliko direktorjev, da lahko kontrolirajo nad 500.000.000 dolarjev. Vse te kompanije zaslužijo na leto čistega dobička poldruge tisoč milijonov dolarjev.

Kadarkoli se kaka kompanija, banka, železnica, zavarovalna družba ali sploh kakor podjetje, ki pričakuje dobiček, ustanovi, tedaj so takoj Morganovi agentje zraven, ki vso stvar preiščejo in če dobijo tla ugodna za svoj denar, tedaj so takoj na delu, da si pridobijo kontrolo ali nadzorstvo nad tako kompanijo ali banko ali zavarovalno družbo, nakar diktirajo cene svojemu dobičku. Morgan sam je moral priznati pred kongresnim odborom, da mu nesejo njegovi dobički vsako leto 75 milijonov dolarjev. On in njegove korporacije ustanavljajo velikanska podjetja, in s pomočjo najboljših rešenih mož skušajo vsako podjetje postaviti na najboljšo podlago.

Na dan je prišlo še mnogo različnih zanimivostij, ki so v zvezi s preiskavo, kdo pravzaprav kontrolira denar v Zjedinih državah.

RAZSTRELEBA V RUDNI-KU. Dortmund, Nemčija, 18. dec. V Achenbachu premogovniku je nastala danes strašna razstrelba, pri kateri je trideset delavcev izgubilo svoje življenje. Do opoldne so dobili na površje trupla šestih delavcev. Razstrelba je bila tako močna, da je bil ves premogovnik popolnoma razdejan.

ZDRAVILO PROTI RAKU? Chicago, Ill., 18. dec. Dr. A. A. Whamond, predsednik Robert Burns bolnišnice, se je danes izrazil, da je dr. Joseph Stefano, eden izmed hišnih zdravnikov, ozdravil že nad 15 oseb v njegovi bolnišnici tekočnega enega leta, ki so vse bolele za rakom. Nobena od njih ni bila mlajša kot 60 let. Nedavno tega je dr. Stefano ozdravil nekega bolnika, katerega so že vsi drugi zdravniki smatrali neozdravljivim.

SUPRAGETA V JEČO. London, 18. dec. Danes so zopet obsojili neko suprageto, ki je bila obtožena, da je odvela napaden alarm za ognjegašce. Obsojena je bila, da mora plačati \$75 kazni, ker pa ni hotela plačati, mora sedeti v ječi dve meseca v 1913.

Citajte časopise!

Slovinci, s čitanjem dobrih časopisov si pridobite podlago svoje izobrazbe in napredka.

CITAJTE PRIDNO.

Največji čudež Amerikancu je človek, ki ne zna čitati. Temu se Amerikane ne more dovolj naučiti. Lahko si vsako misli, kakšne mišljive o človeku vidi, ki ne zna čitati ali brati. Pejejo, ki ne zna pisati ali brati. Evropska kultura baje stoji na visku, toda statistika kaže, da je med Evropejci največ iliteratov ali analfabetov, takih ki ne znajo pisati ali brati. Vzemimo samo Avstrijo, in vidimo takoj, da v Avstriji se morajo posamezni narodi za vsako šolo boriti, da jo dobio, in če ne bi bilo narodnih zavodov, ki sami ustanavljajo šole, bi bilo še nekaj stotisoč Avstrijcev brez vsakega znanja. Nemci imajo seveda vse, samo drugi narodi ne. V Avstriji se vlada boji dati izobrazbo narodu, ker kakor hitro pride narod do večje izobrazbe, ne bo več toliko pokoren bedastim naukom, ki jih tam uče. Gotovo pa ima Evropa, posebno Avstrija, vedno dovolj denarja za vojaške namene, nima pa nikdar kaj posebej za šole. No, in končno, to je stara stvar, namen tega članka pa je obrniti pozornost drugam, da seznanijo naše čitatele nekoliko z občno izobrazbo, katero potrebuje vsak, ki hoče priti v življenju naprej.

Kdor je mlad, pa ne zna brati, si lahko sam sebi pomaga, če je voljen vsak dan trznotati nekaj ur v prid izobrazbe. Skoro v vsaki hiši naših naselbin je več ljudi nastanjenih, ki med njimi jih je vedno dovolj, ki znajo čitati in brati. Kateri pa ne znajo brati, naj prosijo onega, ki je v tem poduččen, da jim kupi začetnico ali abecednik, in naj jih uči vsak večer eno uro. Tako se lahko čez pol leta vsakdo nauči čitati. Pomniti pa moramo, da brez truda nemoremo ničesar. Kdor zna kaj, tudi ima kaj, pravi pregovor. Vsakemu je bolje, da zna sam čitati, kadar dobi pismo od doma, kakor pa da mora iskati pomoči pri drugih. Mi slovinci, če ne bodemo samim sebi pomagali, nam drugi tudi ne bodo, ker izkušeni imamo dovolj.

Nasprotno pa je veliko takih ljudi, ki znajo čitati, toda sramota njih, tem se ne ljubi čitati. Danes imamo v Ameriki mnogo slovenskih časopisov, vseh struj in barv, tako da se lahko postrže mišljenju vsakogar. In kar je v največjo korist narodu, slovenski ameriški časopisi so — razven nekaj izjem, tako poceni, da je vsakdo lahko naročen na dva ali tri.

Zato pa svetujemo vsakomu, ki zna brati, naj si naroči slovenski časopis, da ga prebere, kadar pride od dela ali kadar je na počitku. Je mnogo slovenskih naselbin v Ameriki, kjer je do sto Slovencev, toda časopisov imajo vseh skupaj le kakih pet ali šest. To ni lepo znamenje zanimanja za izobrazbo in napredek.

Naravno znamenje take naselbine, kjer se ljudje ne naredi naročijo na časopis, da taka naselbina ne more mnogo vedeti, kaj se godi po svetu, kako se Slovenci ravnaajo v drugih naselbinah, kjer so lepo prosperajoča slovenska društva, kjer je sploh napredek slovenskega naroda. V takih naselbinah je tudi pomanjkanje društev, ker ljudje ne berejo dovolj, koliko dobrega storiijo društva in Jednote za Slovence. Kdor ne čita slovenskih časopisov tukaj v tujini, kako se hoče tako človek naučiti za slovenski narod, za svojo rodno domovino, za kraje svojih pradedov? Prehitro se zgubi v valovih požarjavega amerikanizma. Za to so bolji drugi narodi. Posebno Amerikane morate pogledati. Prva njegova stvar bo, ko pride zvečer ali ob kakem drugem času od

Wilson govori.

Wilson se je izjavil, da ne bo toliko premenil gospodarske politike, da bi se bilo bati krize.

VAŽNI OPRAVKI.

New York, 18. dec. Novo izvoljeni demokratični predsednik se je danes posvetoval z različnimi strankami. Včeraj je govoril Wilson o umetnih in naravnih krizah, kar je ljudstvo zelo razburilo, ker so ljudje mislili, da Wilson že sedaj računa na krizo.

Političarji se bojijo, da ne bo Wilson toliko spremenil v gospodarskih razmerah, da se bodo posledice čutile povsod, nakar zna v resnici nastati kriza. Wilson se je pa po teh besedah mirno nasmajal in z vsotozostvijo zatrdil, da se ljudem od prihodnje demokratične vlade ni treba prav nič bati. Demokratije so dobili skušnjo v zadnjih letih. Demokratom je treba največje mere previdnosti, da pridejo pri ljudstvu v veljavo. Zato bo pa njih največja skrb, da ostanajo gospodarske razmere v deželi ugodne.

New York, 18. dec. Včeraj je govoril Wilson pri zborovanju "Southern Society of New York". Povedal je, da je slišal več slabih izjav odličnih čeb, ki se bojijo za gospodarski položaj v deželi. Prerokujejo se slabe posledice radi demokratične vlade. Wilson je odgovoril: Najprvo moram povedati, da so krize umetne in naravne. Mi imamo masinerijo, s pomočjo katere se da narediti umetna kriza. Toda jaz nikakor ne vrjamem, da bi bil kdo, ki bi se drznil rabiti to masinerijo. Če pa bo hotel kdo v resnici narediti radi demokratične vlade umetno krizo, tedaj jaz danes tukaj v svojem imenu mojih sodržavljancev, slovesno obljubujem, da imam za njega pripravljene vislice, ki so tako visoke kot Hamanove. Sem pa ne mišlim pravih vislic, ker te so preslabe, pač pa vislice javne sramote, ki bi se toliko časa razglašala, dokler bi še kak član iste družine živel. Kaj je kriza, kaj je panika? Pred, med in po krizi ali paniki, vselej je enako denarja in dela v deželi. Le one je treba prijeti, ki hočejo ljudstvu škodovati in nesrečo je treba ob pravem času odvrniti.

deja, da vame v roke časopis. On hoče takoj vedeti, kaj je novega po svetu, kaj se je koristnega kje naredilo za delavca, za deželo, za državo sploh. Glede čitanja bi moral naš narod posnemati Amerikance, pa bi hitro prišel na večjo stopnjo samozavesti.

Teško da je število naročnikov vseh ameriško-slovenskih časopisov več kot 30.000. In slovenskega naroda pa imamo v Ameriki 150.000. Kje so torej ostali stotisočci, katerim ni mar ne knjiga ne časopis? Postavajo, lenuharijo ali zapajajo svoj denar, mesto da bi čitali in se izobraževali. Najbolje znamenje za vsakega Slovence v Ameriki je, če ima časopis. Ako imaš pred seboj naročnika kakega lista, tedaj takoj veš, da imaš pridelnega, marljivega človeka pred seboj, kateremu je mar izobrazba in napredek. Kdor pa bi lahko plačal, pa neče naročiti slovenskega lista, naj bo kateregakoli, tak človek ni mnogo vreden, ali se pa še ni toliko zavedel, da mu je časopis življenska potreba. Nekaterim je pijača vse! Kolikokrat se slišijo izrazi: "Ah, kaj boš z listom. Tu-le glej, tu je žganje, to me pogreje. In marsikoga je že pogrelo do smrti. To se največkrat v poznih dobi opazuje pri mladih. Namesto, da bi se v prostih urah vadili v čitanju, učili se izobrazbe, pa kartajo, pijejo, se pripravajo in zahajajo v slabše družine, po katerih vedno glava boli. Z čitanjem, boljimi obnašanjem, bi se moralno dvignili iz mrtvega spanja, v katerem sedaj spimo.

Nemci kihajo.

Avstrijsko nemško časopisje ima hud nahod v nosu, ker se je dokazalo, da je dva meseca lagalo.

SLOVENCİ OBSTRUIRAJÖ.

Dunaj, 18. dec. Avstrijsko-nemško časopisje ne ve, kam bi se dalo od sramote. Več kot en mesec so pisali, kako so Srbi mučili avstrijskega konzula Prohaska, da so ga celo na nečloveški način usmrtili. Raditega bi celo kmalu prišlo do vojske med Avstrijo in Srbijo. Pozneje je preiskala avstrijska vlada vse natančno in sedaj je prišlo na dan, da so Srbi zelo plemenito in gentlemano postopali z avstrijskim konzulom Nemško časopisje je sedaj popolnoma parjeno radi svojih lažij. Tu je tudi dokaz, koliko je vrjeti nemških hujskarijam.

V proračunskem odseku so začeli slovenski klerikalni državni poslanci z obstrukcijo. Slovenski poslanci so neprestano govorili celih trinajst ur, in če se Slovenci ne podajo vladi, bo morala vlada državni zbor razpustiti. Vlada hoče več denarja in kredita, česar pa Slovenci ne pustijo.

London, 18. dec. Tu se je razširilo mnenje, naj angleška vlada s svojimi vojnimi ladjami zasede vsa adrijska pristanišča, ki so sedaj last Turkov ali Srbov. Angleška vlada pa je pozneje omenila, da niti ne misli na kaj takega. Tudi Srbija se je ponovno izrazila, da obdrži Drač v svoji posesti, pa naj Avstrija protestira kolikor hoče.

Pariz, 18. dec. Sem je prišel neki Sieghart, avstrijski guverner banke Foncier, poslan naravnost od Franc Josipa. Bridko se je pritoževal, ker se Srbi toliko drznejo, in ker se ne zaupa avstrijski politiki. Avstrija gleda jako teško, kako Rusija zbira vojne čete na njenih mejah, in če je Avstrija mobilizirala, tedaj je storila to z veliko nevoljo in le za svojo lastno obrambo.

Bern, Švica, 19. dec. Tudi Švica se boji, da mogoče kje izbruhne vojska in bo treba bratni države meje. Iz Pariza je dospel sem posebni vlak, ki je pripeljal pet milijonov dolarjev v zlatu in srebru. Denar so deponirali v državni zakladnici. Tudi je naročila vlada velikansko množino žita iz Amerike.

London, 18. dec. Angleški listi vedo poročati, da je tudi ogrska vlada v zadregi, ter hoče najeti v Ameriki posojilo v znesku 50 milijonov dolarjev. Kakor znano je že avstrijska vlada dobila v Ameriki 25 milijonov dolarjev, kateri denar je prišel s pomočjo National City banke, ki je Rockefellerjeva lastnina.

Belgrad, 18. dec. Nova bitka je nastala med turškim in grškim brodomjem pri Dardanelah. Streljanje je bilo jako močno. Poškodovana je bila največja turška križarka. Ko so Grki to dosegli, so se umaknili.

Grki imajo velikanske uspehe pri Janini. Turki smatrajo to trdnjavo za nepremagljivo. Včeraj so vzeli najvažnejši fort Bizanti. Grške granate so zapale magazin. Turki so v strahu pobegnili. Včeraj so Grki dva forta vzeli Turkom. Pričakuje se, da pade Janina že v nekaterih dneh. Grki vojaki so navdušeni, ker njih vrhovni poveljnik sam prestoji največje nevarnosti in povsod osebno vodi vojske v boj.

London, 18. dec. V dobro poučenih krogih se trdi, da bo sedajna turška vlada kmalu padla, ker vojaška stranka dobiva vedno več moči. V tem slučaju bi bilo mogoče, da postane sedajni vrhovni poveljnik turške vojske, Nazim paša, vojaški diktator. Turško ljudstvo je prepričano, da če se vojska znova začne, da bo Turčija dobila vse nazaj, kar so ji vzeli. Raditega je Nazim paša zelo priljubljen, in ni negotovo, da ne postane vsajabi diktator.

Paketna pošta.

Zvezni uradniki pravočasno, da se bodo cene živilom radi pošiljanja po pošti, jako zmanjšale.

BREZ GROCERJEV.

Washington, 19. dec. Po mnenju zveznih uradnikov bo imela nova parcelna pošta velikanski upliv na življensko potrebošine naroda, ker s pomočjo pošte se bodo cene skoro vsem živilom zmanjšale. Dva meseca so se vršile poskušnje, in vse se je zvršilo v največjo zadovoljnost uradnikov. Parcelna pošta je najbolje darilo, ki ga je mogoče dobiti ameriški narod od kongresa. Poštni uradniki so prepričani, da bo pošta po novih postavah nadomestovala velikega prekupčevalca od farmerjev, kakor tudi grocerja, ker bo farmer lahko vsako malečnost ali večjo mero živil pošiljal naravnost po pošti. Vlada v Washingtonu je že dobila sporočila, da so tudi farmerji jako zadovoljni z novo odredbo, ker jim povzroči veliko manj sitnosti. Prve poskušnje so bile narejene okoli Clevelanda. Farmerji so se hitro oprijeli nove ideje ter začeli podpirati vlado. Ustanovili bodo tudi poseben urad, ki bo vsak dan sproti pošiljal zelenjavo, jajca, maslo in drugo po pošti naravnost odjemalcem v hišo.

To bo pa naravnost velikanskega pomena za ljudi. Na ta način morajo odpasti veliki prekupčevalci, ki kupujejo sedaj od farmerjev n. pr. ducat jajec za 10 centov. Ista jajca potem dobijo v roke srednji trgovci, za katere morajo plačati 20 centov, a končno jih dobi v roke odjemalec in so mu računana 25 centi. Po novi postavi pa odpade prekupčevalca in srednji trgovec, ker odjemalec lahko dobi sam ducat jajec v hišo po pošti, in ga bo veljal samo 10c (ali kakor je pač cena) vsakakor pa bo plačal gotovo sto procentov manj kot plačuje sedaj. Sedaj so bili tudi farmerji popolnoma odvisni od expres kompanij Svojega blaga tudi niso hoteli vselej posamezno prodajati, pač pa so čakali, da se ga je nabralo več skupaj, da so bili stroški za prevažanje bolj redki. Express kompanije so pa seveda računale farmerjem za prevoz kakoršnje cene so hotele.

Po novem letu bo torej upeljana parcelna pošta, od katere se pričakuje mnogo dobrega v prid vsem državljanom, razven v prid graftarjem z živil.

Cleveland, O. Pozor slovenskim delavcem v Clevelandu. Kakor smo že sporočili in se je naznanilo v listu glede ustanovitve delavske zadrage. Začasni odbor, ki je bil izvoljen pri zadnji seji, je nabral precej gradiva, in bo lahko poročal, da se ustanovi nova zadruga. Delavci, zbudite se, skrajni čas je, da se zavedate svojega položaja. Delavski šod se vrši v soboto zvečer ob 7. uri solnčni čas v Knausovi dvorani. Prideta gotovo tudi dva glavna umdnika od obstoječe delavske zadrage. Dali nam bodo pojasnila, kako se upelje in vodi zadruga. Udeležite se v obilnem številu. Ujudno vsi bi začasní odbor.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

Table with 2 columns: Amount and Price. Rows include 50 kron, 100 kron, 200 kron, 400 kron, 600 kron, 1000 kron, 2000 kron, 5000 kron.

Poljarina je v letu pri več evrobn. Dama se nakazuje svojo popolnoma izpitaje brez vsakega odlašanja. Naše domovno pošiljanje izpolnjuje, ki pašni hranilni urad v 11 dni 12 dni.

Denarje nam pošilja je največje obdobje od \$1000 v gotovini v priporočeni ali registriranih plačilnih listih, ki jih pošilja Central Bank of New York, New York, N.Y. FRANK SANKER 22 Cortland St., New York, N.Y. ALL POSTALERS

Več dobrih dopisov je treba.

Ena najbolj glavnih stvari v vsakem časopisu je — dopis. Kaj je dopis? Dopis je pismo, na novica dogodkov iz posameznih slovenskih naselbin, v katerem se popisujejo družbene, delavske in splošne razmere v eni naselbini, kako narod napreduje, kako nazaduje. V vsaki naselbini se dobi kaka oseba, ki prime za pero in opiše razmere, kakor so. Marsikdaj se pa tudi dogodi, da prime slobna roka za pero in slika razmere, kakaršnje niso, in taki dopisi niso vredni priobčanja. Zato pa mora urednik vselej previdno in pametno zbirati med doposlanimi dopisi. Marsikdaj se dvigne v kaki naselbini manjšina, ali pa le par oseb ter pošlje v javnost grovoviti dopis, in pri tem si mislijo: Zdal smo jim pa pokazali! Pa to ni res. Ker če je urednik lista pameten, ne bo priobčeval zdrazbarij, hujskanja, psovki in neresničnih poročil. Vsak urednik mora biti prepričan o dostojnosti in verojetnosti dopisnika, potem šele priobči njegov dopis. To velja posebno za take slučaje, ko se v dopisu opisujejo dvomljive stvari, strankarska nasprotja in nezadovoljnost.

List brez dopisov je suhoparen. Dopisi so življenska žila vsakega lista. Kako more urednik pokazati razmere v posameznih naselbinah, če mu ne sporočajo od tam pametni in pošteni ljudje, kakšen je napredek v posameznih naselbinah. Zato pa taki ljudje uredniku vsakega lista vedno ustrezajo kadar mu pošljejo lep dopis. S tem se da prilika uredniku, da se pouči o razmerah v naselbinah, da pokara, pograta, daje nasvet, ali prepreči kaj, ko rabuko. Pošteni in zanimivi dopisi so vselej dobrodošli.

Prav živa potreba slovenske publikacije je, da bi bil stalen dopisnik v vsaki naselbini, kjer je vsaj nekaj večje število Slovencev zbranih. Taki dopisniki bi obveščali liste o vseh važnih dogodkih v naselbini. Seveda je tudi sedaj precej rednih dopisnikov, dobrih in slabih. Nekateri se le tedaj spuščajo na "polje časnikarstva", kadar se jim vidi potrebno, da izlijejo osebni žolč nad kakega svojega rojaka, in kadar so to dosogli, tedaj se umaknejo v temen kot in zopet mokijo, da živajo sadove svojega zasejanega sovraštva v listu.

Taki dopisi so jako surovi in škodljivi. V enakih dopisih se največkrat najbolj neslane in stokrat pogrete stvari na dolgo in široko premlevajo, toda ravno ono, kar je važno, kar je za izobrazbo, je popolnoma izpuščeno iz dopisov. Toda imamo mi med Slovenci tisoče ljudi, ki so sposobni za dobre dopisnike, to prav dobro vemo, le treba jim je dati poguma, da se dobri, pošteni in pravični večkrat oglasijo ter tako s svojim razumom, pametjo in jasno odločnostjo nadkrižijo one, ki hočejo v slovenskih listih metati blato na svoje sorojake. Objednem je pa zopet resnica to, da urednik nikakor ni opravičen priobčiti v svojem listu dopise, v katerih se napada rojake, ne da bi bil urednik prepričan, da je dopisnik pošten in zanesljiv.

Resnica pa je, na naša ameriška inteligenca, kakor reče mo zdravnik, duhovni in precej izobraženi ljudje, katerih imamo v Ameriki precej, se ne brigajo dovolj za slovensko javnost. Večkrat se očita slovenskim listom brez razlike, da ne stoji na isti stopnji, kotro bi morila zavzemati kot slovenski časnikarji resnih načel. To je pa raditega, ker slovenska inteligenca, ki se dobro razume na položaj ter ima tudi zdrav razum in sposobnost v javnosti nastopiti, se ne brigajo za take stvari. Preveč se amerikanizirajo ter pustijo priprosto ljudstvo da hodi po svojih potih. Noben ni padel učen iz nebes, kdor se je pa na svet naučil modrosti, tega dolžnost je pa, da ne hrani modrost, pamet in razum sam za sebe, več pa mora po svoji mo-

četi širiti svoje zdrave ideje tudi med svet, da širje občinstvo zve o njih, ki ni toliko poučeno o stvareh, kakor izučena oseba sama. Resnica je, da je inteligenca precej zaposlena na vseh straneh, toda narodna živnost jih kliče, da se pojavljajo večkrat v javnosti ter spričujejo o svojih idejah, in da se ne drže tako pasivno kakor se danes. Sicer niso gotovi o tem govoriti, toda kadar nam pero teče, se pomudimo par trenutkov tudi pri tej stvari.

V vsaki naselbini bodete dobili Slovenca, ki je kolikor obliko oborožen z močjo peresa in pameti. In vsak tak ima dolžnost, da obvešča slovensko javnost o dogodkih, ki se pripetijo v njegovi naselbini. Kar je dobrega, mora na dan, to se ne sme skrivati. Sedaj pa moramo povedati, se kako naj dopisnik piše, česa naj se zdrži, in kaj naj poroča.

Dopisnik se mora v svojem dopisu čuvati kar največ mogoče osebnih napadov, kadar pa že mora napadati, tedaj mora gledati, da so napadi taki, katere lahko vedno s pravico dokaže napram vsakemu. Tako se ne bo nikdar pripetilo, da urednik, ki ne more poznati razmer v vseh naselbinah, pride v nepriliko ali zamero pri posameznih ljudeh ali celo pred sodnijo. Večkrat mora urednik zavreči kak dopis v koš, ker se boji neprilike. Potem se pa pripeti, da se dopisnik jezi, ne pomisli pa, da dopisnik za svojo glavo ni ničesar odgovoren, pač pa mora odgovarjati publikacija, ki prinese misli dopisnika na dan.

Naše slovensko časopisje v Ameriki bi res postalo prava zakladnica naroda, če bi v listih zbirali narodne zaklade, narodni napredek in narodni ponos. Če pa hočemo s surovimi izrazi prihajati v javnost, bo tudi narod surov in neolikan; kaj si namreč more narod misliti od listih, ki v vsaki številki prinašajo najbolj blatne in klamfarske izraze o svojih rojakih! Tak narod, ki vidi, da njegova inteligenca hodi surovo pot, postane najprej surov, ker nima vodnika, ki bi mu pokazal pot čednosti in resnosti. Na drugi strani pa, če narod vidi lepe, poštene, resnične dopise v posameznih listih, začne drugače gledati in stremiti, da sam postane enak onim, ki zagovarjajo pamet, čistost in resnobo. Tako bi postalo naše slovensko časopisje pravi barometer za slovensko narodno javnost v Ameriki.

Kakor smo že omenili, poleg urednika pri listu, so najbolj važni dopisniki, katerim je mar napredek naroda, in raditega prav toplo priporočamo vsem pošteno čutečim Slovincem, katerim je napredek naroda v resnici mar, da zastavijo svoje zmogljivo pero ter poročajo v resnici pošteno in pravično o Slovincih, o njih napredku v Ameriki.

Resnica je, da je to velika žrtev od strani delavcev — ker od strani inteligenca se jako malo sliši — torej naj ima delavec svojo besedo. Vrste, strani in izdaje našega lista so vedno široko odprte vsem pošteno čutečim Slovincem, ki imajo ljubezen do svojega naroda, ne v psovkah in lažljivih trditvah, pač pa z resno, pametno in previdno razsodbo. Zato pa vabimo vse pošteno čuteče Slovence, da nam priskočijo vselej v obilni meri na pomoč, kadar čutijo potrebo, da dvignejo svoj glas in povedo širji javnosti svoje pošteno mnenje.

Cleveland, O. Štrajk v tovarni "Cyclone Fence Co." se še vedno nadaljuje. Šest tednov je minilo, odkar smo zapustili tovarno, zavolj vzrokov, katere smo že objavili v Clev. Ameriki, in ki so znani vsakemu delavcu. Sicer ne vemo, če bo kdaj končan ali ne, toliko je pa gotovo, da bomo pokazali drugim nazadnjaškim sužnjem, da je tudi med Slovinci nekaj razredne zavesti in solidarnosti. Tovarna je sicer dobila nekaj "skabov", ki pa ne razumejo dela, ter napravljajo več škode kot dobička. Trdno smo prepričani, da ako nam bodejo stali na strani rojaki

naselbine, kakor dosejaj, moramo končno zmagati.

Tovarnarji se poslužujejo raznih zvijač, s katerimi hočejo ljudi preslepiti. Ena izmed teh je, da delajo raznovrstne obljube nekaterim izmed nas. "Toda mi vemo, da ako idemo nazaj pod njih obljube in pogoji brez organizacije, nas bodo še bolj stiskali, ker mislijo, da se ne znamo po robu postaviti njih izkoriščevanju. Žal, da moramo povedati, da kljub temu, da vlada med nami siaga, se je posrečilo tovarnarjem dobiti nekaj štrajkarjev ter jih zvabiti nazaj v tovarno. Zapustili so mesta svojih sodelavcev ter postali kruholomci. Tako so pomagali deloma, čeprav ne vse, uničiti naš štrajk in na ta način trgajo kruh od svojih rojakov, njih žen in otrok. Imena onih, ki so šli delat, so: Jos. Ponikvar, Ant. Cvek, Frank Reverg, Antov Novinc. In sedaj "bos" misli, da nas dobi še več in tako prekini štrajk. Nekoč se je že sam izrazil, da bi ugodil našim zahtevam, da ne bi prišli ti delavci nazaj.

Denar, katerega plačate za časopis, je najbolje naložen.

Različna mera.

Nekoč je imel mlin in krčmo pod jedno streho. Nekega dne mu očitalo pivci, da ima premajhno mero za pijačo, katero jim prodaja. "Nič ne sleparim!" reče jim posestnik; "za kolikor imam v gostilnici premajhno mero, za toliko imam večjo v mlinu, kadar merim vam in sebi!"

"Dobrotna ognja je oblast", je govoril človek, kateremu je pogorela hiša, in ki je vtaknil v žep lepo zavarovalnico. "Oh, trideset let sem že stara," je stokala nekdanja lepota, ko je praznovala svoj štirideseti rojstni dan.

Kako je vendar mogoče, da sem te prijel, je pravil policist že dolgo iskanemu lopovu, katerega je končno vlovil.

Življenja neskaljeno življenje še ni bilo dodeljeno nobenemu smrtniku, je rekel neki pivce, ko je poskušal vino na svojem jeziku.

Za božične praznike

KAKOR JE ŽE SLOVENCEM ZNANO IMAMO ZOPET

trgovino z vinom in žganjem

ter najbolj fino urejeni slovenski saloon v Clevelandu, največji slovenski naselbini.

Prav lahko postrežem vsem, kar sikdo poželi, kakor s pristnim domačim vinom na galone in sode, po zmernih cenah. Belo in rudeče vino. Nadalje imam izvrsten domač tropinjevec in najboljše žganje v steklenicah po nizkih cenah. Posebno znižane cene za praznike.

Z gostilno je objednem združen restavrant, kjer lahko vsako uro dobite dobro, domače in točno jedilo po nizki ceni.

Priporočam se vsem starim prijateljem in Slovincem sploh v obilen obisk in naročila.

GEO. TRAVNIKAR,

Old Bank Cafe.

vogal 55. ceste in St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Sl. modna trgovina,

FRANK TURK,

1361 EAST 55th ST. BLIZU ST. CLAIR.

Ob priliki sedajnih prihajajočih praznikov nudimo cenjenemu občinstvu svojo dobro zalogo modnega blaga, kakor tudi potrebščin za moške. Posebno se priporočamo gospodinjam za nakup blaga za obleke na jarde, nadalje fine svilene trakove, špice, prte itd.

Posebnost je lepa otročja obleka za krste.

V zalogi imamo tudi fine moške delavne in praznične srajce, rokavice, ovratnike in zavratnice. Na izbero je v trgovini tudi mnogo božičnih darov. Če ste v zadregi, kaj bi komu kupili, pridite k nam, pri nas lahko izberete najlepše stvari za darilo po nizkih cenah.

Voščim vsem rojakom prav vesele božične praznike in srečno novo leto!

Lovrenc Vehovec,

Slovenska gostilna

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

1367 East 43rd St.

Ignac Marinčič,

3232 Lakeside ave.

SLOVENSKI GOSTILNIČAR.

Vesele praznike in novo leto!

Ignac in Mary Casserman

Trgovina z mešanim blagom.

Trpežno obuvajo za delavnik in praznike. Se priporočam Slovincem in Hrvatom.

Frank Kmet,

Slovenska gostilna.

Vsem prijateljem voščim vesele praznike.

3922 ST. CLAIR-AV.

Frank Močilnikar

Slovenska grocerija. Vedno sveže blago.

410 ST. CLAIR AVE.

John Trattar,

Slovenska gostilna

Srečne božične praznike, veselo novo leto Slovincem.

3855 ST. CLAIR AVE.

M. WINTAR & CO.

6032 St. Clair Ave.

Slovenski gostilniški prostori.

Srečen božič in novo leto.

Slovenska Dobrodela Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Gla. ni sedež: Cleveland, O.

Preddsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue.
 Podpredsednik: MARTIN COLARIC, 1185 E. 61st St.
 Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 60th Street.
 Zapisknik: JOHN JALOVEC, 1284 East 55th Street.
 Blagajnik: MIHAEL JALOVEC, 6424 Spilker Avenue.
 Nadzorniki: ANTON OSTIR, 6030 St. Clair Ave.; FRANK BORIC, 1365 East 55th St.; MIHAEL WINTER, 6050 St. Clair Avenue.
 JOHN MAJZELJ, 6128 Glass Avenue.
 Porotniki: ANT. AHČIN, 6218 St. Clair Ave.; FR. SIBERT, 6124 Glass Ave.
 Pooblaščenec: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue.
 Vrhovni zdravnik: J. M. SELIBKAR, 6187 St. Clair Avenue.
 Val dopisi in druge uradne stvari, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne nakaznice pa na glavnega blagajnika.
 Zvezno glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Balkanska pesem.

Zora puca, bit će dana
 kruta sužnost od Slovana
 Bo za vedno pokopana,
 Slovan bo gospodar Balkana.

Minulo je že petsto let,
 Ko prišel je v Evropo Mohamed.

Nastalo je krvavo klanje,
 Trpeli grozno so Slovanje.

Tam kjer Slovan arol in s'jal
 Je prišel Turek in pobral,
 Tam kjer je bila hiša bela,
 Druhal je turška prihrumela.

Je bela hišica zgorela,
 In žena žalosti znorela,
 Slovana Turki so ustrelili
 V sužnost hčerke odvodili.

Da, res, ubogi ti Slovan,
 Nad petsto let si bil vkovan
 V verige groznega Turčina,
 Prestal muke si trpinca.

Prišel je čas, da sveti dan
 Ponižani, razžaljeni Slovan,
 In kjer so Turki sekali glave,
 Slovansko tam bo zdaj polje.

Sinovi Slave zdaj so vstali,
 Očetov smrti maščeli,
 Da spet dobijo svoja polja,
 Kjer prej so bila njih domovja.

Slovanov želja vseh je ta,
 Da Turka zapodija tja
 V njih azijske hareme,
 Kjer pase naj se turško seme.

Kjer smrt Slovanom vzela
 Obilica

Slovanom zvestega kraljica,
 Slovan je danes gospodar
 Narave svoje vživa dar.

Da vsak le svoje naj dobi,
 Po naj večja za vse ljudi
 Slovanu mora pripoznat vsak,
 Če prav je nemški učenjak.

Slovan Nemet so prosili,
 Dab' tudi hje živet pustili,
 Slovanu vse so obljubili,
 V petsto letih nič storili.

Dokler Slovan je v mukah bil,
 Kdo neki se je zanj boril?
 Sedaj, ko brat se je osvobodil,
 Pa Nemet bi ve rad zabodel.

Ministri tuji in glavarji
 Surovi Nemci in Mažari
 Skupno so se oglasili
 Slovanu z vojsko zagrozili.

Se tuje želje morajo spoznati
 Slovan naš mora suženj biti,
 Slovanom last če mi pustimo,
 Dohodke svoje izgubimo.

Mažarsko, nemško geslo je
 Mi rabimo topove, ladje,
 Denar pa vi Slovani daste vsi,
 Da tujec vam preliha kri.

Čas je, da zvejo Nemci in
 Mažari
 Da sužnji njih ne bodo več
 Slovani

Prenovljen, gromovit stoji
 Balkan,
 Ter narod z njim, ki je Slovan.

Fr. Jelerčič.

Polde.

Štefkin.

"Tako", so rekli gospod
 "purgermajster" Poldetu, ob-
 činskemu potu, vaškemu poli-
 caju in rejne matere županje
 pokornemu slugi v eni osebi —
 "tako, to je oglaš. Jutri popol-
 dne okoli petih se pripeljejo
 skozi našo vas premlodnostni gos-
 spod škof" — Polde se sposti-
 ljiivo odkrije in prikloni ter pri-
 tem malodane zadene z nosom
 ob očetov trebuh — "in ljudje
 naj skrbne, da bodo hiše, mimo
 katerih se bodo peljale kočije,
 modobna okrašene. Tu imaš

polo in glej, da vsem to še danes poveš."

Vroč poleten dan se kuha nad vasjo in Polde je truden in kar nekam na spanec se mu luče. Prejšnjo noč je "nadzoroval" pivce pri Spdčku — na ravno dolgo! Nasprotno, zelo zgodaj je bil že doma — ob štirih zjutraj. In sedaj, v tej vročini naj leta z oglašom okoli? Ne, tako udarjen Polde zo-
 pet ni! On ve, kaj stori! Tamle preko ceste stanuje Lena, lepa vaška vdovica. K nji gre sedaj Polde.

"L. seveda mora ostati tajno. Polde, pred drugimi ljudmi! Meni boš pa že smel zaupati, midva sva si bila vedno dobra! Na, urezi si in grlo si zamolči." — Lepa vdovica Lenica je postavila pred Poldetu koga gnjati, dobršen krajec rženega kruha in trebusnato steklenico z jabolčnikom.

"Bog ti povrni, Lenica." — Polde jo je prav lepo pogledal — "ker lačne nasitiš in žejne napajaš! — Veš — a raznesti ne smeš okoli!" pristavi, ko je trikrat za vrsto izpraznil kozarec.

"Jaz, raznašati? Mari sem že kdaj kaj?"

"No, jaz samo tako mislim in kar mislim, to rečem, ne smeš biti huda, Lenka! — Glej, to je oglaš; tu imaš, beri!"

"Ježš, kaj takega! Sam presvetli škof" — Polde se sedaj ni odkril in ne prikloni, marveč je porinil dober zaloga kruha in svinjine v usta — "sam presvetli škof pridejo k nam in jutri žel! — Za božji čas! Človek bi skoro ne verjel."

"Je že križ, kaj se če, no," pravi Polde. "Vse hiše bi morale biti v rožah in fanah, pa kako naj ljudje kaj store, če ničesar ne vedo in se ne sme nič povedati."

"Res je tako, res!" vzdihne Lenica.

Polde se zahvali za gnjat in jabolčnik; odide zadaj za hišo in preko sadnih vrto v hrib za vasjo. Gori stoji pod visokim orehom mogočen stog slame. Nanj se skobali s silo in težavo Polde, se prav udobno zlekne v senci na mehko slamo in se ozre podse v vas. — Res! Čes trenutek stopi iz hiše Lenica, lepa vaška udova, zapre za sabo večna vrata in hiti k sosedu kovačici Čisto novo, velezanimivo novico ji ima povedati. Ostati mora sicer tajna, a ker je kovačica le tako hudo radovedna in je Lenki najboljša in najvernejša prijateljica v vaši, slednjic je izve veliko skrivnost: Lenica pa ima še več prijateljic in tudi kovačica jih ima dokaj.

Poldetu pridejo med tem v hladni senci čisto gorke misli. Zala babnica je se Lenka, četudi vdova — vdova pravijo, je za devet deklet — in prijazna, takoj mu je postregla z gnjatjo in jabolčnikom; ali bi tudi komu drugemu? Koliko je stara? Trideset jih še nima, ugiblje Polde. In tako lepo skupaj, celo gospodarstvo. Dve kravi, petero ovac, tri kozače in na polju ne ravno najslabšo setev.

Iz vrto gori mimo stoga se vrešče pripodi jata otrok.

"Kam pa, vpijati kričave?" zavpije Polde s svojega ležišča.

"V gozd po smrečino in bršljan! Kaj Polde še ne ve? Jutri pridejo v vas — papež!"

Naslednjega dne se je pripeljal prevzvišeni skozi ovenčano vas in dopadlo se mu je zelo.

Kitajci, prvotni naselniki Amerike.

Večkrat se, je že trdilo, da so bili Kitajci prvi naselniki že zdavnaj v Ameriki. Najprej so naši dokazi o njih bivanju v osrednji Ameriki, zadnje čase so pa učenjaki odkrili, da so bili Kitajci že pred davnim časom v tem delu zemlje. Te svoje trditve hočejo tudi dokazati. Človek bi skoro vrjel tem dokazilom, posebno ker je prinesel izvrstno razpravo o tem tudi časopis "Standard", ki je poklicani faktor, da priobčuje enake stvari.

Angleški, francoski in meksikanski učenjaki so priredili različna arhiloška preiskovanja in sicer v severnem delu Tutihaucana, kjer je veliko starih razvalin. V teh razvalinah so dobili ostanke še bolj stare kulture, kot so ostanke prvotnih Indijancev v Meksiki. Našli so razvaline neke velike piramide, ki je imela 26 metrov dolgo podnožje in ki je bila 55 metrov velika. To je za tedajne čase že precej umetno delo. Gradivo, s katerega je piramida narejena, in kamene, je tako ogromno, da se današnji učenjaki čudijo, s kakimi stroji in pomočmi so mogli tedajni ljudje take kolose dvigati v zrak.

V bližini te piramide se pa nahaja čudovita zgradba, katero nazivajo "poslikana hiša". Spodnji prostori te hiše imajo šest sob, katerih tla so pokrita z belim, poliranim cementom. Stene, ki so delane z mešanico glin in drobnega kamenja, so spodaj prav debele, navzgor pa vedno tanje. Prevlčene so s tenko maso, ki je enaka sadri, toda popolnoma rudeča.

Najbolj čudne stvari o tej najnovejši najdbi opisuje vodja ekspedicije, arheolog profesor William Nivan. Vse, kar so dosedaj našli v Meksiki starih razvalin, se pripisuje meksikanski kulturi, ker vsa znamenja kažejo na njo. Toda najnovejša najdba pa prav gotovo pričajo, da so to znaki kitajske kulture, oziroma kitajskih naselnic v Meksiki. V nekem grobu je imenovani profesor dobil glinasto figuro Kitajca, kar se lahko dokaže z udrtimi očmi, širokimi hlačami in copatami. Ta figura je visoka kakih dvajset centimetrov. Roke so tej figuri popolnoma odpadle, ima velika ušesa, na glavi pa čepico, kakor jo navadno nosijo Kitajci še danes. Sploh kažejo vsi znaki te figure, da je popolnoma podobna Kitajcu, kot jih še danes dobimo v sredini "nebeškega kraljestva."

O tej kitajski figuri pravi profesor Nivan sledeče: Te figure niso naredili Azteki (prvotni Indijanci v Meksiki), pač pa je ta figura veiko bolj stara in dokazuje, da so prvotni stanovci Meksike poznali mongolski tip. Poleg tega je bila ta figura najdena globoko pod zemljo, nad kulturo drugih narodov, ki so opznejše bivali v Meksiki. Najdena je bila v prostoru, ki je popolnoma podoben grobnici. Stene so vse iz cementa. V sredini je ležala lobanja in kosti nekega človeka. Roke so jako dolge in segajo skoro do kolen, dočim je glava popolnoma mongolskega tipa. Okoli vrata pa je imel vrvice, na kateri so bili nanizani zeleni biseri. To je pa zopet nov dokaz tujega naroda, ker v Meksiki se do danes še niso našli zeleni biseri nikjer. Morali so torej biti prineseni iz drugih krajev.

Profesor Nivan opisuje še druge najdbe, n. pr. lepo cvetlično vazo. Konečno pa se je izrazil sledeče: Starost one kitajske figure je težko določiti. Vendar se prav lahko sklepa, da so pred kakimi 5000 leti prišli kitajski mornarji s svojimi čolni preko Tihega oceana v Ameriko in so tako odkrili Ameriko pred Kristofom Kolumbom ne da bi vedeli za njo, kakor tudi da Kristof Kolumb ni vedel tega. Osnovali so torej Kitajci tam svoje naselbine, zgradili mesta, a v razvalinah enega izmed takih mest, je najdena omenjena kitajska figura.

Pazite na ogenj!

Ne rabite sveč na božičnem drevesu.
 Mi imamo lepe električne priprave za vsako okoliščino. Ali ste že videli našo pripravo za božično drevo.

A AUERBACH,
 Hardware, elektrika in orodje
 5508 ST. CLAIR AVE.

NAJBOLJ OKUSNI KRUH!

Ali veste, kje ga dobiti? Pri prvi slov. pekarnji
FILIP PIRC,
 1126 E. 68TH ST.

Sveži piškoti, sveže slaščice vsake vrste, posebnost pa je

TORTA ZA POROKO

Priporočam se vsem slovenskim društvom, posebno pa tudi ženinam in nevestam. — Naročila sprejemata tudi grocerja Spech in Samich na Glass ave.

KDOR HOČE DELA

naj se naroči na najnovejšo knjigo.

Veliki Slo. ensko - Angleški Tolmač

da se bo lahko hitro brez uštrika priključil angleščini. Knjiga obsega slov. angl. razgovor za vsakdanjo potrebo, a vodila za angl. pisavo, splošneje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrhu tega knjiga ima doslej največ slov. angl. in angl. slov. slovar. Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (sred 433 strani) stane \$2.00 in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 588 W. 145 St., New York, N. Y.

Bdino in največje založništvo slov. angl. in raznih slov. kaj g. Pišite po cesti.

M. GRILL,

5308 St. Clair Ave.

Fino domače žganje, tropinjec in brinjec. Vsem odjemalcem želim srečne božične praznike.

Anton Bašca,

1016 ST. CLAIR AVE.

Naznanjam vsem rojakom, da se odsedaj naprej dobijo pri meni suhe in prekajene klobase, špeh, kajzerflajš, šunke, plečeta, želodci, mast. Cene nizke. Naročila se sprejemajo tudi zven mesta.

Pozor!

Slavnem občinstvu se priporočam v nakup izvrstnega domačega vina. Cene so znatno znižane. Vino je pristno. Doma prešano. Za obilna naročila se priporoča

JOSIP BIRK,

6029 GLASS AVENUE,
 Cleveland, Ohio

Edina slovenska trgovina s cveticami.

Se za božične praznike priporoča v obilni poset. Po sebao se priporoča slovenskim pogrebnim zavodom, društvom in vsem Slovincem. Vence izdelujemo od \$1 naprej Sopi za ženine in neveste od 60c naprej.

Prva slovenska trgovina s cveticami
JOSIPINA TURK,
 6010 ST. CLAIR AVE.

Companija, ki je prijateljska.

Vsaka pametna oseba v Clevelandu (moški ali ženska) je prijazna nasproti East Ohio Gas Company.

ZAKAJ?

Ker pošteno ravna z ljudmi, bogate in revne enako, daje dober plin za najnižjo ceno, vselej odgovarja na plinova vprašanja.

Njeni uradniki govoriyo več jezikov in vselej radi postrežejo občinstvu.

The East Ohio Gas Co.

1447 E. 6th St.

Največja Slovenska trgovina IN POGREBNI ZAVOD

Razdeljena v dva dela in v polni meri s sodobnimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, svetle, posode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je s najučinkovitejšimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbujemo najlepše sprovode v udobnost ljudij, zakar imamo bres številne saloni za vsaki slotaž imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta nob in dan. Se priporočam vsem Slovincem in slovenskim društvom.

Tel. Princeton 1381 A. GRDINA, TRGOVEC IN POGREBNIK, Bell East 1881 6127 ST. CLAIR AVENUE

Za božične praznike.

Priporočamo se vsem našim prijateljem in rojakom v nakup našega naravnega domačega vina kakor tudi žganja.

Znižane cene.

Za vsako naročilo od eden galon naprej. Pri večji naročbi znaten popust.

Pristni tropinjec sodček	
5 galonov	\$13.50
Pristni drožnik sodček	
5 galonov	\$13.50
Pristna slivovka sodček	
5 galonov	\$13.50
Francoški konjak sodček	
5 galonov	\$13.50

VINA:

Domače naravno rudeče vino	
sod 50 galonov	\$22.50
Domače naravno be o vino	
sod 50 galonov	\$30.00

Ako bi kateri od rojakov rad zvedel cene drugih pijac katere niso tukaj priobčene, prosimo naj se pisмено na nas obrne. V zalogi imamo vse kar kdo rojakov počeli po najnižji ceni. Za obila naročila se priporoča:

Prva Slovenska družba

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.
 6102-04 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

JOSIP ŽELE, SLOVENSKI POGREBNIK IN TRGOVEC.

Priporoča se slovenskemu občinstvu, da ga poseti ob vsaki priliki. Pogrebni zavod je izvrstno preskrbljen z najfinjšo opravo in finiji kočijami. Zaloga pohištva, železnine, posode, barve stekla itd. Opro noč in dan.

JOSIP ŽELE, 6108 ST. CLAIR AVE.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAC

6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup klob, modrali in tipičnih jenskih in slavnih oblačil ter modni. Pročimo občinstvo po meri in se naročimo. Priporočam se slovenskim društvom in napravam uniform in izvrstno za druge krojaške namene. Priporočam tudi svoje veliko salgo vseh modnih potrebščin.

Edini založnik vseh sokolskih potrebščin.
 Tel. Princeton 2403 W. SVOJ K SVOJIM!

SMERICE

Korporal: "Pomislite naznanjan, gospod stotnik, da je no-vinec Mahelj v bolnici umrl!"
Stotnik: "Glejte ga no, glej-te; saj je ekskurirati ni znal!"
Zakaj marajo vojaki stati na jedni nogi.
 Dva kmeta gledata vojake pri sojaških vajah. Naposled reče prvi drugemu: "Nikakor mi ne gre v glavo, zakaj mora-jo vojaki dvigati zljaj to, zdaj drago nogo in potem dlje ča-sa stati na jedni nogi!" Drugi odgovori: "To je kaj pametno; zakaj če vojak v boju izgubi jedno nogo, lahko hodi po drugi, ako se je tega že prej dobro naučil!"

Težko ime.
Korporal jednoltnemu ra-dovoljcu: "Kako se pišete?"
Radovoljec: "Mihael Oze-beč!"
Korporal: "Kaj ste?"
Radovoljec: "Koaasistent na ginekološki polikliniki!"
Korporal: "Ka-aj? — Odsto-pite za danes; a to vam povem, če ne boste do jutri kaj takega, kar bom mogel izreči tudi jaz, dam vas zapreti!"

Vojško merilo.
Korporal: "Vi, jednoltni radovoljec, vi hočete biti učen človek, pa ne znate niti čez plot skočiti?"
Kako se bo čudil!
 Dva vojaka sta bila na stra-ži. Proti jutru jeden leže ter zaspi. Komaj pa trdno zaspi, prileti topova krogla ter mu utrga glavo. Ko drugi to vidi, reče: "No, ta se bo začudil, ko bo videl, da nima več gla-ve!"

Lilije.
 Meščan vpraša tovariša: Zakaj pa se v našem mestu mo-ški tako poredkoma ženijo?"
 Tovariš mu odgovori: "Temu so krive sedanje mestne go-spe in gospiče. Zakaj o njih velja to, kar čitamo v svetem pismu o lilijah: So kakor lilije na polju, ne živajo ne predejo, in vendar niti Salomon ni bil v svoji krasoti tako oblečen ka-kor jedna izmed njih!"

Kratek odgovor.
 A: "Povejte mi, gospod so-sed, kaj vendar delate, da ste od dne do dne debelejši?"
 B: "Nič!"
Slabo naletel.
 Na pesni veselici stopi ple-salec drugemu na nogo. Jezno reče ta: "Mislite le, da sem nogo ukradel?" — Mirno mu odgovori oni: "Tega si nikakor ne morem misliti, zakaj goto-vo bi si bili izbrali boljše!"

Izkupila.
 Dva potepuha gresta mimo njive, kjer seje kmet. Porogljivo mu rečeta: "Oče, le delaj-te, le, midva bodeva pa uživaj-la sad vašega truda!" — "To je prav lahko mogoče," odgo-vori kmet, "ravno sejem kono-pljo, iz katere prediva se ple-tejo vrvi za vislice!"

Kmetška pohlevnost.
 Kmet gre k svetem obhajilu. Ravno ko pride izpod kora mu nekdo pljune na glavo. "Počakaj, tepec!" pravi kmet jeno, "danes nečem kleti; pa ko bi bil drug dan, naj te kar laudič vzame!"

Blaga žena.
 Gašper: "Oh, moja rajna že-za, to je bila blaga žena! Če je bila sirota še tako jezna, ni me pretepla nikdar drugače nego z mehkim metlinim kon-čem!"

NOVI URADNIKI CLEVE-LANDSKIH DRUŠTEV.
 Tu so označena imena novih uradnikov onih društev, ki so na sporočila izid volitev.
Društvo št. 6 S. D. Z. John Kapudija, predsednik, Frank Lopatič, tajnik, John Fabec, blagajnik, Društveni zdravnik Dr. N. Finki, Nottingham, O. Seje se vrše vsako prvo nede-ljo v mesecu ob 9. zjutraj pri Jos. Drugoviču.
 Slovensko Narodno Pevsko in podporno društvo "Edinos!" John Sviran, predsednik, Fr.

Fajfar, podpredsednik, John Turk, blagajnik, Frank Mak-e prvi tajnik, Frank Lavrič, dru-gi tajnik, Avgust Vovk, pomo-žni tajnik, Anton Japel, John Mišmaš, Frank Koracin, nad-zorniki, Jos. Tomšič, vratar. Seje se vrše vsako drugo nede-ljo v mesecu v Brateljnovi dvorani.
Društvo sv. Janeza Krstni-ka, št. 37. JSKJ. Louis J. Pirc, predsednik, Anton Oštir, pod-predsednik, Ivan Avsec, taj-nik, Anton Zakrajsek, blagaj-nik, Anton Grdina, zastopnik, John Zupančič, drugi tajnik, A. Bobek, Frank Ulčar, Frank Milavec, nadzorniki, J. Brod-nik, L. Šinkovec, pregledoval-ci pri sejah, Jakob Subic, vratar, dr. Seliskar, društveni zdravnik.

"Slovenski Sokol". Fr. Ho-čevar, starosta, Hinko Bole, podstarosta, Fr. Hudovernik, tajnik, John Pekolj blagajnik, Fr. Kerže zapisnikar, Fr. Be-laj, J. Močnik in J. Marj, nad-zorniki, Odbor za Sokolski Dom: Josip Kalan, Ed. Kališ, F. Belaj, Josip Zele, Al. Levar, M. Kos, Fr. Prevec, Fr. Gor-nik. Zastavonoša Ferd. Can-kar, namestnik Al. Spehek, dr. zdravnik dr. F. J. Kern.

Društvo "Napredni Sloven-ci", št. 5. S. D. Z. Fr. Lenčec predsednik, Ivan Zlindra pod-predsednik, Frank Cvar tajnik, Anton Centa zapisnikar, Frank Centa blagajnik, Frank Butala, Anton Kral, Ferd. Koblar, nad-zorniki, Srečko Eržen vratar, Josip Prime reditelj, društveni zdravnik dr. J. M. Seliskar. Društvene seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mali Knauso-vi dvorani.
Društvo sv. Anc, št. 4. SDZ. Ivana Gornik predsednica, M. Colarič tajnica, Mary Silc, dru-ga tajnica, Angeleca Žibert, blagajničarka, Franciška Fifolt Franciška Žulčić, Ana Lenčec, odbornice, Fany Oštir, vrata-riča. Seje se vrše vsako drugo sredo ob pol osmi uri zvečer v Grdinovi dvorani.

Mali oglasi.

ZAHVALA.

Društvo "Orel" izreka iste-ka zahvalo vsem, ki so kaj pripomogli k veselici, 15. dec. v J. Grdinovi dvorani v pomoč ranjencem in sirotam na Bal-kanu. Posebno zahvalo izreka "Orel" društvu "Lira", vodite-lju g. Holmerju za lepo petje in pomoč. Zahvaljuje se tudi iskreno g. Grdinatu za prosto dvorano in drugo postrežbo. Hvala vsem možem, ki so pri veselici pomagali, hvala gosp. Kardatu za maskiranje. Kone-čno hvala vsem udeležencem. Dobička je nekaj nad \$40., kar bo siromašnim bratom na Bai-kanu gotovo v dobro pomoč.
Društvo "Orel".

POZOR!

Tem potom opozarjam čla-ne društva "Kras", št. 8. S. D. Z., da se gotovo udeležijo iz-vanredne seje, v nedeljo, 22. decembra ob 2. uri popolne, standard čas pri Frank Valan-tu, p. d. Kovaču na 15507 Sar-anac Rd., ker moramo rešiti več važnih zadev. Prihodnja redna mestčna seja se vrši pr-vo nedeljo januarja v zgorej o-menjenih prostorih. Z bratskim pozdravom Ignac Medved, tajnik, 15511 Saranac Rd.
Soba se odda v najem za ena-ga ali dva fanta brez hran. Vprašajte po 6. uri zvečer pri Frank Smole, 1162 E. 58th St. 103

POZOR!

Naznanjam, da razprodajam vsakovrstne fine čevlje. Po-pravljam točno in dobro stare čevlje. Se priporočam Sloven-cem in Hrvatom za obilen poš-et. Josip Kos, 15406 Cakutta ave. Collinwood, Ohio.

NAZANILLO.

V četrtek, 12. decembra je bil pnotoma zamenjan zavitek v trgovini Gornik in Temisto-ke, v Collinwoodu, v katerem je bila "proba" od rekla. Do-tično osebo se prosi, da pri-nesse zavitek nazaj, kakor hit-ro mogoče. S spoštovanjem Gornik in Temistokle, 674 E. 12nd St. Collinwood, Ohio.

Soba se odda v najem s hrano ali brez hrane. Vprašajte pri Mary Šuštaršič, 6218 St. Clair ave. (102)

Voščilo.

za veselo božične praznike in srečno novo leto. Vsem svo-jim odjemalcem, ki so v prete-klem letu kupili od mene hiše, želim, da bi tudi v prihodnjem letu živeli srečno in veselo, v največji zadovoljnosti in z ve-dno večjim premoženjem. Ce-njeni odjemalci, prosim vas, da kadar bodete izplačali prve ali druge tabuliringe, pridite k meni, ker bi bil rad zraven takrat, da vam stvar pravilno uredim in vse to brezplačno. Voščim tudi veselo božične praznike in srečno novo leto vsem svojim prijateljem in znancem, da bi tudi naprej vsi skupaj srečno živeli v tej mili naši novi domovini in nase-lbini clevelandski. Objednem se pa tudi priporočam vsem Slovincem, da kadar koli na-meravate kupiti hišo, da se oglavite pri meni, ker imam vedno mnogo hiš naprodaj. Jaz garantiram svoje delo. Ako kaj narobe naredim, pa s svojim denarjem sam plačam. John Zulich, 1197 E. 61st St. (102)

Hiše naprodaj.

Hiša na Bonna ave. 6 sob, za eno družino, škrljeva stre-ha, veliko podstrešje in klet. Cena \$2700. Hiša na Bonna ave. 10. sob, škrljeva streha, podstrešje in klet. Proda se na mesečne obroke. Cena \$3150. Hiša za tri družine, 9 sob na 58. cesti. Proda se za \$2500. Hiša na 49. cesti, 10 sob, za dve družine, kopalnice, škrlje-va streha; samo \$3100. Se več drugih hiš. Vprašajte pri John Zulich, 1197 E. 61st St. (1)

IZKAZ

darov za požarno brambo v St. Jerneju na Dolenjskem. Da-rovali siedeči: Po \$2. M. Hra-star, L. Zupančič, po \$1.00 J. Zmajdek, A. Kerhin, F. Jea-škovič, Jos. Luštek, F. Luštek, J. Ferlan, po 75c M. Pugelj, po 50c F. Miklavčič, Sajevec, A. Colarič, M. Arh, F. Live, J. Luštek, A. Tisovec, F. Cer-falič, J. Hosta, po 25c A. Cu-žel, J. Blatnik, J. Bizjak, G. Travnikar, F. Ravnikar, A. Cu-žel, J. Rakar, F. Lausche, J. Kirhengajst, M. Skitelj, F. Go-dina, J. Cartalič, F. Grubar, J. Blažetič, J. Jenc, M. Sepič, po 10c F. Okički. Vsem daroval-cem iskrena hvala. Denar se je poslal požarnemu načelniku v St. Jernej na Dolenjskem. L. Zupančič, F. Lustik, M. Hra-star, nabiralci.

CANDLER'S COAL CO.

Tu si lahko prihranite denar pri premožu, pesku, pe-pelu in opelki. Imamo tudi vo-zove na razpolago za vsa pre-važanja. Telefonirajte Park 209 W. Naš urad je 16311 Sa-ranac Rd. Collinwood, Ohio. "Brick Yard". (4)

NAZANILLO.

Tem potom naznanjam čla-nicam dr. Srca Marije (stara), da se vrši 19. decembra izvan-redna seja, pri kateri se volijo nove uradnice za leto 1913. Prošene ste torej vse sestre imenovanega društva, da pri-dete v največjem številu na sejo in vsaka sestra naj dobro premisli, koga bo volila, da ne bo nepotrebnih besed po jav-nih prostorih. Osebo sovražno tu naj ostane zunaj, delujmo na napredek društva. S sest-skim pozdravom, Ivana Pelan, tajnica.

POZOR MOŽJE.

Prvi slovenski trgovec vshod-no od 55. ceste na St. Clair ave. Naznanjam, da sem kupil od naj boljših tvrdk veliko zalogo mo-dernih in trpežnih čevljev. V zalogi imam tudi vsakovrstne moške potrebščine po najnižjih cenah. Se priporočam in zago-tavljam, da bo vsak odjemalec ki pri nas kupi, najbolje postre-žen. (12)

LOUIS GORNIK.

5823 St. Clair Ave.
 Ne pozabite zgorejšnjega na-slova.

No Work - No Pay
The Workman's Problem

Zanimarjen prehlad.
Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER
 odstrani nevarne posledice, ako se pravotempo rabi po predpi-sih, ki so nastajeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice. — Pazite na ime in sidro na omotu.
 F. M. Richter & Co., 218 Pearl Street, New York, N. Y.
 Dr. Richterjev Omgov. Pitalo očajstvo. (Clev. all 50c.)

Austro - Americana S. S. CO.
 Direktna vožnja med New York om in Avstro-Ograko
 NIZKE CENE
 Fina podvorha, električna luč, izvrstna kuhinja, prosto vino, kabine tretjega raz-reda na ladiji Kaiser Franz Joseph I. in Martha Washington. Govorijo se vsi avstrijski jeziki.
 Kompanija ima sledeče dvorjake: Kaiser Franz Joseph I., Martha Washington, Laura, Alica, Argenti-na, Ocenia, in nove ladje se še delajo. Za vse podrobnosti se obr-nite na generalne agente.

Phelps Bros. & Co.
 2 Washington St. New York, N. Y.
 ali pa na pruanac agente v Z. D. in Canada

NABI ZASTOPNIKI.
 Siedeči rojaki so pooblašteni po-hirati naročnino, naročati tiskovine in pobirati oglase v svojih nase-lbinah.

COLORADO.
 Rockville, Ant. Bole, Box 15
 Pueblo, L. Vidmar, 902 E. B. St.
 Colorado City, Louis Laushin, 314 So. 6th St.
 Trinidad, J. Novak, 312 W. Main St.
CALIFORNIA.
 San Francisco, Jakob Laushin, 2110 - 19th St.

ILLINOIS.
 Chicago, Frank Mravija, 2059 W. 23rd St.
 Springfield, Anton Kušnik, 1201 So. 19th St.
 Joliet, John Jevitz 1306 Cora St.
 La Salle, in okolico, A. Štrukelj, 1202 Main St.
 South Chicago, John Golob, 3545 - 95th St.
 Waukegan, Fr. Osredkar Box 546
 No. Chicago, Fr. Osredkar Box 546
 586 No. Broadway.

INDIANA.
 Indianapolis, Al. Rudman, 737 Holmer ave.
 Clinton, John Jarc, Box 183

KANSAS.
 E. Mineral, Ig. Schluge, Box 47
 Kansas City, Peter Schneller, 613 North 4th St.
 Breezy Hill, John Lapajne, Box 61
 Frontenac, Leo. Milnar, Box 514
 Mulberry, Fr. Čreplšek

MICHIGAN.
 Ironwood, Jos. P. Mavrin, 132 Luxmore St.
 Mohawk in okolico, J. Kocjan Box 25

MINNESOTA.
 Ely, Jos. J. Poshell Box 145
 Aurora, Jac. Serjak, Box 275
 Gilbert, Louis Vesel.
 Chisholm, John Arko, Box 826
 Eveleth, John Kaušek Box 615

MONTANA.
 Great Falls, Math Ursic, 3226 No. 6th ave.
 Anaconda, M. J. Kracker, 613 E. 3rd St.
 Klein, Mike Burger, Box 32
 Roundup, Frank Koren, Box 489
 Red Lodge, F. Bouchéar, 30 Plum St.
 Red Lodge, Louis Jeller, Box 47.

OHIO.
 Barberton, in okolico, Al. Balant, 112 Sterling ave.
 Newark, John Gabrovšek, 24 - 13th St.

OREGON.
 Oregon City, M. Vidic, Box 241

PENNSYLVANIA.
 Forest City, John Osolin, Box 492
 Moon Run, Fr. Strmiljan, Box 238
 Manor, Frank Demšar, Box 253
 Crab Tree, John Tome, Box 94
 Meadow Lands in Cannonsburg, L. Lenas, Meadow Lands, Box 58
 Broughton, inn okolico, Ant. Demšar, Box 135
 Braddock in okolico, I. Grm, Box 57
 Coheanough, Fr. Prestavec, Box 174
 Steelton, A. Hran, 239 So. Front St.
 Luzerne, A. Vozelj, 839 Bennett St.
 Pittsburgh in Allegheny, Ignay Pod-vanšek, 4734 Hatfield St.

WYOMING.
 Rock Springs, A. Justin, Box 563
 in Fr. Eršen, 750 - 9th St.
 Superior, Ant. Vehar, Box 152
 Diamondville, J. Globičnik Box 35.

WASHINGTON.
 Enum Claw, Jos. Malnaritoh.
 Ravensdale, Paul Kos, Box 10
 Black Diamond, G. Porenta, Box 701.

WISCONSIN.
 Milwaukee in West Allis, Ant. Hren, 493 Park St. Milwaukee.
 Sheboygan, John Grandić, 1119 North 8th St.

Slovensko - Amerikanski KOLEDAR
 za leto 1913.
 je izšel ter je dobiti za 30¢ s poštnino vred. — Koledar je obsežen in ima več slik ter mnogo zanimivosti. Dobite je pri SLOVENIC PUB. CO.
 82 Cortlandt St. New York, 6104 St. Clair Av. Cleveland, O.

Dobro delo po nizkih cenah

Naše delo je izvrstno naša postrežba je boljše naše cene so vedno nizke.

Oha telefona: EAST 3625 L. CENT. 6646 K
 Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

Frank's DRY-CLEANING & DYEING
 155 ST. ST. & ST. CLAIR AVE.

IZDELUJEMO NOVE OBLEKE PO PRAVIH CENAH.
F. H. MERVAR,
 1336 EAST 85th ST.

ALI STE ZE PONOVILO NAROČNINO? SAMO \$2.00

LEON SCHWALB'S

TRGOVINA Z ŽGANJEM IN VINOM.

6112-6114 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO

Tukaj je dom najčistejšega domačega vina

Najbolje domače vino

50c.

galona za praznike.

Importiran tropinjevec, brinjevec, slivov-ka in vsi drugi likerji. Ne pozabite na božično darilo, ki je dobiti če pridete k nam.

J. S. Jablonski, SLOVENSKI FOTOGRAF.
 6122 ST. CLAIR AVE. N. E.
 Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastoj. Vse delo je garantirano.

LJUDJE SI MORAJO MEDSEBOJ POMAGATI.

Naša želja je, da vam pomagamo in to dokažemo s tem, da je bilo na tisoče bolnikov v naših uradih tekem 18 let. Mnogo izmed teh ljudij so vaši prijatelji in sosede, katerih ime-na in naslove lahko poizveste, da lahko osebno z njimi govo-rite, če hočete.

Nekaj teh ljudij je trpelo že leta in leta na zelodcu, plju-čah ali jetrah, imeli so nosni katar, v grlu, pljučah, revmatizem, krvne bolezni. Ti so že zavrnili vsako upanje, da ozdra-vijo, toda danes so zdravi, in ti so živi dokazi o našem iz-vrstnem zdravljenju. In kar so zdravila naredila za te ljudi, lahko naredijo za vas. Predno se more koga zdraviti, se mora natančno vedeti, kaj je bolniku, torej se mora vršiti dobra, popolna preiskava. To delamo mi popolno, ker imamo v našo pomoč najboljšo, najnovejšo zdravniško učenost, ke-mične, laboratorične, mikroskopične in X žarke aparate, in vsa ta zdravniška preiskava se naredi za normalno ceno \$2.00. Po tako popolni preiskavi ne vemo samo, kakšno bolezen imate, pač pa tudi vemo, če se da ta bolezen ozdraviti, in koliko časa bo zdravljenje trajalo. Če je pa treba mnenja več zdravnikov, jih pokličemo, ne da bi vas to kaj več veljalo.

Samo eno svarilo: Ne zanemarrite svojega zdravlja. Po-sebno v tem letnem času: Majhen kašelj, prehlad, lahko pre-meni leta bolezni za vas. Profesor Nothnagel, najslavnejši zdravnik na svetu, je rekel: "Skrivnost zdravlja je, da se obvarujemo majhnih bolezni, da ne nastanejo velike."

Mike Stepic nam je pisal 15. aprila 1912 pismo:
 Dragi zdravnik: Ne morem se vam zahvaliti dovolj za mo-je zdravlje. Leta in leta me je tlačil revmatizem, nikdar skoro nisem mogel delati. Odkar ste me pa zdravili, sem zdrav in vsak dan na delu.

DR. L. E. SIEGELSTEIN,
 746 Euclid Ave. blizu 9. ceste.
 Urado - ne ure od 9. zjutraj do 4. popoldne. Od 7. do 8. zvečer. Ob nedel ah od 10 - 12.

LEON SCHWALB'S

TRGOVINA Z ŽGANJEM IN VINOM.

6112-6114 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO

Tukaj je dom najčistejšega domačega vina

Najbolje domače vino

50c.

galona za praznike.

Importiran tropinjevec, brinjevec, slivov-ka in vsi drugi likerji. Ne pozabite na božično darilo, ki je dobiti če pridete k nam.

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELAND, O. PETEK, 20. DECEMRA 1912.

Part two. — VOL. V.

Črtica o božiču.

Vjenceslav Novak.

Bilo je tisti dan pred Svetim večerom. Sneg se je hitro spuščal v debelih in gostih zvezdah in bela naslaga je hitro rastle po zemlji in po drevju in odevala svet v prijetno sliko gluhe in mirne zime.

Mraz je popustil, vendar je bilo prav prijetno opazovati življenje zunaj iz prijetne tople sobe: mimoidoče, ki so korakali hitro, kakor da se vsem nekam mudi, otroke, ki so se kepali s snegom, gozdne in poljske ptice, ki jih je prvi sneg napodil v mestne ulice — in končno to obilno in glubo padanje snega, ki ga je Makso dobro razpoložen v svoji idealni duši primerjal blagoslovu in sreči, katero pošilja Bog te božične dneve v najbednejšo krščansko dušo. To misel je začetil Makso v sebi, kakor svetel in topel žarek, ki je posijal v njegovo dušo in ga zaokupljaval vedno bolj. Ta misel je bila zarodek črtice, ki jo bo napisal za božično številko časopisa, kateremu je sodruženik. Že dolgo ni bil ničesar napisal. V njegovi drugače tako bujni in rodovitni domišljiji vladala je zadnji čas puščoba, ničesar se ni mogel spomniti, kar bi se dalo umetniško uporabiti. Četudi se je kaj zmisli, če ravno ga je kaj razvelo za trenutek, vse je zopet bledele in zamiralo, če je poskusil odeti misel v obliko in formo. Včasih je klonil zaradi te svoje onemoglosti žalosten skoro do solz. Čutil je, da ustvarjalna sila ni umrla v njegovi duši ali ni jo mogel prebuditi, da se prebije v njegovo bitje, da ga vsega obvlada in da pozabi na vse drugo tako zlo, da poznejše, ko dobi svojo stvar tiskano zopet v roke, bere to, kakor nekaj, kar pozna le od daleč, tako, kakor da to ni napisal on, ampak nekdo drugi. Zato je bil danes srečen, ko je začutil v sebi ono toplino, ki je tako potrebna za uspešno delo. Ali glej! Komaj je začel malo bolj razmotrivati svojo idejo, vzdignil se je s surovo silo glavni sovražnik njegovega umetniškega stvarjanja.

Prihke v katerih je živel, niso bile prav nič ugodne pisateljskemu delu. Skoro cel dan je bil navezan na svojo službo. Zaradi draginje stanovanj, je moral stanovati stisnjeno, da se v svoji okolini ni nikdar mogel nemoteno zatopiti v svoj literarni posel. Zaradi živahnosti njegovih sester otrok, ni bilo niti govora o tišini, v kateri se svobodno rodijo in razvijajo ideje. Ostala mu je le noč za delo. Ko je vse okrog njega zaspalo, tedaj so prihajale iz globoke nočne tišine ideje, kakor mili obiskovalci, kakor dobri duhovi, s katerimi je prijatelj in ki so enako ljubili njega, kakor on njih. Ali odkar se je pred štirimi tedni rodilo njegovo šesto dete, ni mogel delati niti po noči. To dete je bolehalo ka-li, pa joku cele dolge ure in ne da se nikakor umiriti. Včasih sedi Makso v kasni noči pri pisalni mizi, pa posluša in posluša — in potem se mu zazdi, da kriči to drabno otroče iz nekake zlobe, da le zato napenja svoja pljuča in grlo, da moti tišino, brez katere on ne more v živno carstvo domišljije, v krasno družstvo svojih idej.

Pa še nekaj. Od zadnjega porodca boleha žena še zdaj; zdravnik jo obiskuje in trdi, da je slaba, priporoča nego dobro hrano in mir ter predpisuje draga zdravila... Zaradi svoje boleznosti je žena včasih razdražljiva, kar ni bila prej nikoli. Najhuje je pri tem, ker misli Makso, da smatra ona še otroka za nepotrebno breme, ki ga zelo boli. Kaj je z otrokom — brez blago-

slova? On sicer ni prepričan, da žena tako misli ali sluti in ta slutnja je za njega nekaj stranskega. Boji se groze, ki bi ga prevzela, če bi mu žena potrdila in zato se nikoli ne razgovarja z njo o čem takem.

In potem še nekaj. V to on prej ni verjel, da ima pravico prihajati s svojo surovo podobo v carstvo, kjer vlada duh in vzvišenost misli. To je materialno in denarno vprašanje, neprestana in grda skrb, kako bo pridobil družini, kar potrebuje za vsakdanje življenje. Njegova profesorska plača zadostuje tudi v navadnih prilikah skoraj vselej komaj za prve dve tretjine meseca, kadar pa se pripeti kaj posebnega, kakor zdaj, ne vesta niti on, niti žena, kako bi se rešila vprašanja: Kako bomo izšli?.. Krpal je in masil s svojimi literarnimi zaslužkom in večkrat ga je bilo samega sebe sram, da je navdušenje svoje duše oblatil z vprašanjem: Koliko mi bo to dalo?... Ali kljub svoji odvrtnosti je bilo to vprašanje že dolgo njegov vedni spremljevalec, ki se ga ni mogel rešiti, čegar težina ga je trdovratno vlekla iz svetlega carstva sanj v grdo tavanje po nizkih skrbih v katerih se dušijo ideje... A moral se je ukvarjati s temi nizkimi misli — zaradi svojih otrok. Zaradi njih, samo zaradi njihove hodočnosti je že davno čutil vrednost svojega življenja. Pa niso res ti otroci, ta priča večnega obnavljanja sveta, živa in najbolj navdušujoča poezija? nošitelj idej, ki bodo napolnjevale bodočnost?

Kajlji vsemu je ideja, ki jo je zamislil gledajoč padajoč sneg, ostala živa. Žena je v drugi sobi popravljala lanski lišp za božično drevesce a Makso se je, prevzet od srečne ideje za črtico za božično številko časopisa, optimistično tolažil, da je našel rešitev nepriliki, o kateri sta z ženo že od ranega jutra razpravljala. Božič je namreč na vratih a pri njih ni bilo niti beliča denarja. Toliko je treba vsega nakupovati, treba je tudi otroke iznenaditi, ko se prižgejo svečice in božičnem drevescu, — to veselje, — pravi žena, — imajo tudi deca najubožnejšega delavca. In ko sta trikrat prečrtavala in križala, kaj vse bi se imelo kupiti, znižala sta potrebni znesek na minimum — na deset goldinarjev.

Makso je končno našel vir, od koder jih bo preskrbel. Prosti pojdem, zaključil v sebi, — da mi dajo zopet kaj naprej; saj to ni sramota, saj bom odslužil... To prosjačenje v sili je bilo sicer odurno, ali drugega izhoda ni bilo. In on se napoti k uredniku tistega lista.

"Prišli ste ravno o pravem času, kakor naročeni!" pravi urednik in mu stisne roko. "Za božično številko potrebujem primerno črtico — pa jo nimam. Čakal sem, da mi bo kdo kaj popisal, ali ničesar. Ničče se ni spomnil na me!" Makso se je razveselil. Jako rad je slišal vsako priznanje svojega pisateljskega dela, posebno pa ga je veselilo, da tudi merodajni sodniki dobro ocenjujejo njegove sestavke. Obnemem se mu je pa tudi pojavila misel: Mi vsaj ne bo odbil, če ga prosim za "aro".

"Črtico?" pravi on. "Ravno zato sem prišel, da vam jo ponudim."

"Živijo!" klikne urednik. Ni mogel zatajiti svoje navdušenosti, s katero pozdravljajo gospospode uredniški svoje sodruženike ob času, kadar jih rešijo "suše" in neprilike.

"Dajte!" posegne on z obema rokama proti Makso. "Takoj pošljem v tiskarno."

"Ni gotova, ali jutri bom jo prinesel."

Uredniku se zmrči obraz:

"Prekasno bo!"

"Moja častna beseda, da imate črtico jutri do desetih v rokah."

"No, ob devetih bo še šlo. Drago mi je. Vaše stvari radi čitajo, niste nalezili tiste boleznosti, ki jo ima že ves naš mladiliterarni naraščaj. Vi imate poezijo, navdušenost, vero v vzvišenost idej."

"Hvala... Ali nekaj bi Vas rad prosil..." pristavi Makso s temnim in negotovim glasom.

"Izvolite..." Urednikov glas je bil zdaj mrzel in obraz strog. Iz izkušnje je ugani, kaj pomeni tak nesigurni "nekaj bi Vas rad prosil" pisateljev.

Makso je postalo neugodno, težko čustvo mu stegnolo prsda mora zopet prosjati. Že je hotel molčati in oditi — ali doma ni bilo krajcarja v hiši pred pragom takih praznikov...

"Dajte mi deset goldinarjev naprej," je rekel naglo s suhim glasom, ki mu je tuje došel v lastnih ušesih, kakor da govori nekdo drugi.

"Naprej... To ne pojde. Upravništvo je razdalo že toliko denarja pisateljem za objavljenela dela, abonenti plačajo slabo, pa so zaključili, da se sploh ne bo več dajalo zalogo. Ali bodite prepričani, to velja za vse pisatelje brez izjeme. List stane mnogo denarja, izdaja se z velikim deficitom iz golega patriotizma... Sploh pa imate tudi že vi pri nas še nekaj naprej vzdignjenega..."

"Porod smo imeli v hiši... in boleznosti," je rekel Makso s trpkim glasom. V grlu ga je dušilo, vendar se mu je zdelo, da je s to izjavo vse razjasnil.

"Veste kaj? Prinesite mi do devetih obljubljeno črtico in jaz bom pri upravništvu rekel, naj vam to pot od Vašega honorarja ničesar ne odbijejo v ime stare zaloge."

Sneg se je še gostejše spuščal na zemljo, iz debelih naslag po cesti, drevju in strehah stvarjala se je krasna zimska slika, podobna svetu iz čarobnih pravljic. Makso je gledal le kvišku v nizko, sivo, neveselo nebo...

Preveč razburjen je bil, da bi bil mogel z mirnim, bistrim pogledom gledati življenje. Njegova pesniška duša klonila je, kakor vselej, kadar je kdo le količkar razzil njegov ponos. Bilo mu je, kakor da je dobil udarec, ki ga bo čutil vedno. Čutil se je brez moči, neznamenit in nevednim ne le zaradi tega, ker ni dobil denarja, nego posebno še zato, ker si je domisljal, da je hotel reči prednik prav za prav le to, da mu tiskajo njegove stvari pač zato, ker nimajo boljnih in naj ne bo še tako predrzen, in zahteva honorar naprej... Kako naj napiše kaj poštenega, ko mu je legel črn mrak na dušo, moreča misel: Vidiš, Makso, vse tvoje ideje niso vredne niti deset goldinarjev!...

A žena je čakala doma na denar — otroci že par tednov pripovedujejo, kaj jim bo prinesel mali Jezus...

"Kaj ne bi mogel dobiti od 'Hm...' Na urednikovem obrazu ni bilo več sledu one prisrčnosti, s katero ga je pozdravil. "Mnogo?"

"Deset goldinarjev..."

"Počakajte malo, bom sam vprašal..."

Urednik se je kmalu vrnil: "Oprostite," je rekel. "Jutri se morajo izplačati delavci v tiskarni... ali pridite po praznikih..."

Že je bilo štiri popoldne. Nebo je bilo še bolj sivo in čemurno, ali ulice so bile žive in polne ljudi, ki so postajali pred sijajno razsvetljenimi izložbimi okni prodajalca. Makso se je zdelo, da je ta vedra slika življenja lažna, da je svet poln trpljenja in solz. Ves izmučen je bil v duši, stal je brez moči pred resnico, da more primanjkljaj tako neznanne svote uničiti vso radost in zadovoljstvo, katero je pričakoval z družino o Božiču...

Imajo me za pesnika in mislijo, da rodim lahko umetniške spise, kakor drevo sadje. Ali drevesa gojijo, obrezavajo, čistijo, ovijajo za zimo s slamo — ali za me nima srca nihče... Oh, če bi ne bilo teh sedem dni, ki živijo od mene! Ideje! Neumnost! Nikoli več ne bo vzela peresa v roko!...

Ali žena je čakala na denar a otroci na darove.

Srečal je nekega znanega odličnega prijatelja in bogatega gospoda, kateremu je bilo deset goldinarjev, kakor atom. — "a bi mi dal" — je pomislil pesnik ali zdramil se je v istem hipu: "In ponos?"

Zdelo se mu je, da mu je beda ubila že vse dostojanstvo v duši in brzim korakom je pohitel dalje.

Hiteč tako po ulicah je obstal pred sijajno razsvetljeno prodajalnico. Vse polno ljudi se je trlo notri. Lastnika so vsak čas spominjali časopisi, da je daroval toliko in toliko za te ali one dobrotvorne vrste.

Maksova žena je že par let kupovala v ti trgovini vse, kar so potrebovali doma in zato je prišla Makso skušnjava, da stopi v prodajalnico in da naprosi tega trgovca, da mu pomaga s to svotico "do prvega" iz zadrege.

Znoj je obilaval Makso — dva človeka sta se borila v njem, dva sovražnika sta bila bioko na življenje in smrt. — Eden je zastopal z živo zgovornostjo Maksovo ženo in otroke, drugi je dokazoval, da trgovec nikakor ne bo imel volje prisločiti z malenkostnim posojilom bednemu pisatelju na pomoč, čeprav hvaljivo njegovo dareljivost vsi časopisi. Prvi je silil: Zakaj ga ne bi prosil? Vselej, kadar prideš plačati račun ti ta trgovec navdušeno stisne roko in ti zatrjuje, kako priljubljene so tvoje povesti v njegovi družini. V čast mu bo...

Oni drugi človek v Maksovi duši pa se je smejal porogljivo: "Samo pojdi. Boš že videl, kakšno sramoto boš doživel! Ne boš dobil denarja, to je gotovo a kar je še huje, trgovec bo prezirno gledal za teboj, ko boš osramočen odhajal iz prodajalnice in si bo mislil: Glej ga, kako pridem jaz k temu?!"

Ali žena je čakala na denar a otroci na božične darove. In kako bi danes z ogorčeno dušo mogel napisati božično črtico za božično številko časopisa... Kaj danes! Nikoli več peresa v roke!...

"Neumnež!" ga je zopet sililo nekaj v notri. "To je bogat človek — mecen k temu! S hvaležno dušo se te bo spominjal, da si mu dal priložnost pomagati ubogemu pisatelju!"

Drugi glas se ni dal zadušiti: "Le pojdi! Le pojdi, ako želiš doživeti še večjo sramoto in razočaranje."

Ali tudi prvi glas se je zopet oglasil: "Kaj tako nizko ceniš samega sebe, da ti ljudje ne bi poverili niti desetih goldinar-

jev?! To je sramota! Sploh pa veš, da ni doma počenega groša a otroci ne govorijo že cel teden nič drugega, kakor le o božičnih darovih, ki jim bo prinesel mali Jezus."

Prej, predno se je mogel še enkrat javiti on nepoverljivec in nezaupnik, je stopil Makso v prodajalno. Trgovec mu je prišel nasproti, priklonil se je, podal mu roko in vprašal ga je s preljubeznjivim glasom: "Kaj pišete zopet kaj lepega?"

Makso je skomiznil z ramami, njegov pisateljski ponos se lanes ni dal tako lahko geniti.

"Vaše stvari čitamo vedno s posebnim užitek, je nadaljeval trgovec samovestno. "In kar je glavno, vi pišete s pravim patrijotičnim duhom."

"Prosim, gospod!" je klical nekdo od množice kupcev trgovca in ta da Makso roko: "Oprostite, danes imamo zelo mnogo dela..."

"Prosim vas, samo trenotek," zajecila Makso s stisnjanimi grlom, kakor sramežljiv dijak, ki je prvokrat prišel k učitelju opravicevat se, da ni naučil svoje naloge.

"Izvolite naročiti samo tam," pokaže trgovec na svoje kompije.

"Oprostite... ali jaz bi rad nekaj... denarja..."

Trgovecovo lice se je naglo spremeniło, pred Makso je stal popolnoma drug človek: zamišljen, blede, skoro preplašen.

"Samo deset goldinarjev, če je mogoče, do prvega..."

"V tem slučaju mi je zelo žal, da ne morem ugoditi. Imeli smo večeraj velika izplačila... Verujte, zelo žal mi je..."

Makso je bil zopet na ulici s čustvom, kakor da so ga vrtili sem, kakor kašnega nevednega, ki so ga zasačili pri kraji in goljufiji. Mogočnost hladnega, treznega razmišljanja ga je zapustila popolnoma. Nahajal se je v strašnem obupnem razpoloženju, ki je bilo še sto krat huje, kakor misel, da ostala njegova družina na Božič brez krajcarja. Makso ni mogel misliti, da mu ljudje kradijo denar, ker ga v resnici ni majo ali pa so rojeni stiskači. Ne! Makso, ki je vsak ljubeznjivi pozdrav na ulici presojeval iz stališča svojega pisateljskega uspeha, on, ki je tolikokrat žrtvoval korist svojo in svoje družine za umetnost — on je zdaj bolesto čutil, da ni vreden niti stoti del tega, kar bi kakor pisatelj hotel biti, čutil je, da ga nihče ne ceni, ne ljubi, da je s svojim delom zastoj izgubljal noči in varal samoga sebe. V grenkem razočaranju se je čudil bolj zapostavljen, kakor zadnji človek v njegovih domovini.

Že davno je pala na snežno belino temna zimska noč, ko je prišel potrt in žalosten domov. Otroci so mu pritekli nasproti in ga obsuli s svojim veselim krikom, da mu čim prej povedo kakšne darove jim bo prinesel mali Jezus. Njegov ljubljeneč, dveletni sinček, se je oklenil njegove noge, uprl svojo prekrasno otroško oči vanj in se sladko smejal. Makso ga je vzdignil k sebi in grenka misel ga je obsela: "Zakaj imajo ljudje tako malo srca zame, ko mi sleherna beda s podvojneno silo trga prsa?..."

In hitro je spustil otroka na tla, da pokrije oči, ki so se napolnile s solzami...

III

Ali ste že kdaj doživeli — toda kdo se ni doživel! Doživeli namreč, da vam je svetel, krasen dan pokazal lice polno žalosti, skrbi in tuge? — In ali ste že doživeli, da vam je pod temnim nebom brez solnca, ko je ves svet zlovoljen in mrk, srce rajalo od veselja in življenja.

Makso sedi pri svoji pisalni mizi, glavo je naslonil na obe roke. Že davno so pospali otroci, celo najmanjše je nočaj mir-

no zaspalo v postelji na rokah svoje matere. Globoka tišina vlada v hiši, soba je ugodno topla, ulica se beli snega... Pred Maksom leži bel papir in čaka na njegove misli. On jih čuti v sebi, čuti jih okoli sebe v nočni tišini, ali kadar se jim hoče približati, zbeže kakor preplašene ptice. "Ne morem — danes ne morem delati!" — je zastokal že parkrat. Zastoj se je trudil ugledati v duši svetlo sliko sreče in blagoslova, ki ga čuti najubožnejše krščansko srce na sveto noč, ko nečujno izpada izpod neba na zemljo beli sneg... Namesto te vedre tolažbe polne podobe, vidi bedo, bedo: Pijan delavec prihaja domov, ves zaslužek je zapil in zdaj plane, kakor surova živina nad ženo in otroke, ki so ga čakali pozno v noč, da se nasitijo kruha, ki jim ga je imel prinesiti...

Kletev čuje in jok, udarec v sveti tišini božične noči, ko prihaja mali Jezus na svet in blagosloavlja ljudi... Makso namoči pero, da napiše to sliko... Ali nekaj mu brani pisati. Ne, ne more, ne sme omadeževati sveto noč s tako podobo!... V veri izginja tudi taka beda... O čre so pege na sliki človeškega življenja — ampak vendar je nekaj, kar nas veže s svetlim kraljevstvom duhov, kar smo prinesli od tam... nekaj, kar življenje ne more dati, ubija. In to bomo zmagoslavno odnesli zopet s seboj tja nazaj...

Prvotna ideja mu je zopet stopala pred oči polna čara poezije, čutil jo je v sebi, kakor himno, kakor blagoslov, ki z blago roko odklanja misel na bedo in kaže očem svetel svet upanja in v večnem sijanju prikazuje končno zmagovanje in dobrote. Čutil je v duši, da se ta blagoslov razliva obilno tudi tu okoli njega, da prihaja od njegove žene in njegovih otrok, ki sanjajo v svoji rajski nedolžnosti divne sanje o malem Jezusu, ki prihaja z neba, da deli dobri deci obilne darove... Da, "bodimo kakor otroci!"... Zdal je videl jasno sliko božične črtice, ki se mu je rodila v duši, ko je gledal danes, kako se obilno spuščala bel sneg na zemljo... Že se mu je ogrevalo srce, že se je budilo ono notranje navdušenje, ki samo o sebi daje oblike umetniškim čustvom. — ko mu zopet, kakor hladen veter pred oči spomin vse ono, kar je doživel danes...

"Zakaj se varam!" je govoril samemu sebi. "Kakšen je svet in kakšnega bi hotel imeti v svoji duši! Kako boli to strašno nasprotje... In vse le zaradi bornega, nizkega pomanjkanja! Njegova surova sila bo jutri uničila tudi sanje mojih otrok o malem, dobrem Jezusu, ki nosi darove... Zaradi te neumne sile prihaja žalost in nezadovoljstvo v mirne, dobre družine, najlepše nade, najkrajnejše misli ubija, ona ne prizanaša niti v materinskem srcu..."

Zadnja misel se je zgrnila nad njim, kakor mogočen val motne vode. Gledal je svojo ženo izmučeno od zadnjega bolnega otročiča, kateremu se ne veseli, kakor božjemu daru in blagoslovu, kakor so ji bili drugi otroci, — nego vidi v njem breme, pod katerim se še večkrat in bolj usiljivo javlja vsakdanje človeka nedostojno vprašanje: Kako bomo izhajali s plačo?...

Ona tega ne pove ali zaradi nizkih in odurnih skrbi, ki jo stiskajo od vseh strani, ona gotovo obžaluje, da je temu otroku dal življenje, ona mu morda skribo v dnu srca želi smrt... Ves se je tresel, ko je pogledal s svojo prenapeto domišljijo tej strašni misli v obraz. Njegova dobra žena, ki jo je tako zelo ljubil in naredil z njo tiho gnezdo srečne družine, ona je morda omadeževala svojo dušo s ta-

ko zločinsko željo — zaradi pomanjkanja... To željo, ki se je bal, da tli v njegovi ženi, da umre otrok, ni mogel razlikovati od pravega umorstva. Črne misli so vstajale, množile se in mu kazale, kako rodi pomanjkanje gréh, kako beda polni ječe in postavlja vesala... In tudi njemu jemlje pomanjkanje vse — vse! Navdušenje, ponos, spoštovanje, sramežljivost in ženo! Oh in že je čutil kako umira njihova ljubzen, kako se trga sladko edinstvo družine. Oh, to je huje od vse sramote, od vsega ponižanja in prezira... vse to izginja v strahu, da je s tako zločinsko željo ubila duša žene, s katero je iz najčistejše ljubljene sklenil zakon, blagoslovljen tako obilno z zdravimi, lepimi otroci... uado boljše prihodnosti...

Ves se je tresel. Kakor da se je hotel prepričati, da bo našel na njenem obrazu napisano to strašno željo, se je splazil po prstih v sobo, kjer je spala z najmanjšim otrokom njegova žena.

V topli, poltemni tišini slišalo se je enakomerno dihanje žene in otroka. Dete je počivalo še vedno na njeni roki in oboje je bilo potopljeno v globok spanec.

Makso je obstal pri postelji in se zamišljeno zagledal v beli voščeni in oslabljen obraz, na katerem je počival izraz otroškega zadovoljstva. Iskal je na tem obrazu, na tem belem čelu ono črno misel — ali čutil je, kako se vedno bolj preliva mir v njegovo srce in dobrota, ki sta bila razlita po njenem mirnem licu. Že je mislil: Glej, a kaj sem jaz sumičil! ali še vedno je nekaj sovražnega bodelo v srcu: Največji grešnik ima v sumni miren, zadovoljen obraz... Ali čim dlje jo je gledal s tem otrokom v rokah, vse bolj se je začel spoznavati: Ona trpi — ali ljubi!... Zakaj sem jo prišel žaliti s tako peklenko sumnjo? — Oprosti!

V tem se je začelo gibati dete v njenih rokah. Da ne moti njenega mirnega spanca, skloni se Makso nad ženo in ji polahko vzame otroka, da ga položi v zibko.

"Tata!" zakriči ona. "Tata!... Moj Bog, naš otrok!..."

Makso se zdrgne in obstoji poleg nje z otrokom v rokah. A ona odpre prestrašene oči in se zagleda v njega.

"Kaj ti je?" vpraša Makso.

A ona se naglo nasmešne s svojim tihim glasom: "O ti si Makso... Pomisli, meni se je sanjalo, da mi hoče vzeti nekdo otroka... Kako sem se prestrašila!..."

Makso jo je pogledal par trenutkov brez besede, potem se pripogne k nji in poljubi jo na čelo. "Glej," reče sam v sebi, "a jaz — kam sem jaz mislil o nji..." In duša mu je postala vedra, polna nežne ljubezni in nagle sreče. Kakor, da se je začela napolnjevat ta poltemna soba z nebesko svetlobo, kakor da je bil oni tih smehljaj na obrazu njegove žene angeljska prikazen, ki razganja črne misli in daje okrepljena, moči in vero v končno zmagovo nad vsem, kar je nizko, surovo in zlo. Čutil je, da istodobno s surovim materijalnim svetom živi še drugi lepši in višji svet duha, ljubezni, svet idej... da je, da mora biti sijajno kraljevstvo končne sreče...

In bil je preporejen. V duši se mu je opojno širila nebeska luč, ktere ne morejo zatemniti oblaki nizkih surovih skrbi. Sel je k svoji pisalni mizi in zdelo se mu je, da čuje, kako se po vsemirju širi odmev veličastne pesmi: "Rodil se je kralj nebeski... In vsa srca so se združila v mogočen čen: Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji!"

V zimi.

Peter Slivar je vstal že ob treh zjutraj. — Roke so mu bile še okorne, glava težka, kakor da bi bila napolnjena z ledom; neokretni škornji so ga zdrževali na ledeni cesti, ki je peljala po dolgih ovinkih k tovarni. Sneg je škripal pod nogami; vsak je pospešil korak, kdo je bil primoran kazati se v takem mrazu na cesto. — Peter je hitel z drobnimi koraki, zavil v trdo suknjo, glavo je stisnil med ramena, roke je tiščal v žepih in komaj čakal na trenutek, da bi se odpočil.

Ko je ugledal tovarno, ga je stresel nenavaden mraz. Narava je bila vsa mrtva, zakopana pod ostrim lesketajočim snegom, žalostna in pusta. Vse je še spalo, še nikjer ni bilo videti svetlih oken, ko so začela naenkrat okna tovarne, živorceča in plamenča. Iz dimnikov se je sipal ogenj, tako pošastno in grozeče, kakor da bi hotel razdejati celo tovarno in okolico. Okna — velike plamteče oči — prepojene z jezo in brezobzirnostjo, kakor bi hotel poltniti vsakega, kedor bi se jim približal.

Četudi je bil vaju Peter takega življenja, se je čutil danes nekako brezmočnega, slabega, kakor list v vetru, kakor čoln na vihnem morju. Ta ropot in šum, to pretakanje in žarenje raztopljenega železa, vse urejeno s človeškimi silami. Vse delovanje strojev, parnih in električnih, vse vodi človeška roka, in vendar se je čutil danes Peter kakor črv, ki ga pohodi noga, pa je po njem.

Takoj ob štirih je moral priti na klet in iti na svoje mesto. Napol nag in spoten je stal pri ograji, ki je delila veliki mašino od ostalega prostora ter čakal z izbuljenimi očmi na dolg kos železa, ki se je privrnil izmed valcev, kakor velika žareča kača.

To je bilo njegovo vsakdanje osemurno delo, vsak dan ni bil osem ur gotov življenja. Doma pri oknu pa je čakala vsako polno njegova Ana s štirimi malimi. In vselej kadar je zagledala Petra še daleč na cesti, ji je odpadel kamen od prsi, oči so se ji zasvetile nad radostjo, da se ji je vrnil Peter zdrav in živ.

In Peter je čutil, kako izrpa tovarna njegove sile, vsaki dan je izgubljenih par kapelj krvi, in priti mora čas, ko omahne. Ali o podobnih stvareh je Peter nerad razmišljal, kajti take misli so mu bile skoro hujše, nego delo in napor v tovarni. In izkušal se je iznebiti podobnih misli, samo, da se ne bi čutil nesrečnega. Mladi njegovi tovariši so se poleg njega veselo smejali, kakor da bi bili na gostiji. In Peter jih ni mogel razumeti. Stradanje in uboštvo ga ni moglo pripraviti do tega, da bi se bil vsaj enkrat iz srca zasmel. Cela družina visi na njegovih rokah, in če bi one omahnile, kaj naj bi storili potem?

In česar Peter ni pričakoval, se je zgodilo danes... Samo za trenutek se je bil obrnil okoli sebe, in že ga je vdarila dolga železna palica po nogah in mu prežgala kosti, da je omahnil po tleh. In s tem trenutkom se je vtihotapilo v Petrov dom siromaštvo in se kazalo v njihujših oblikah pri vsaki priložnosti.

Peter je vedel, da je sedaj vse gotovo. Zadovoljniji bi bil, da bi bil umrl. Uvrščen je bil sedaj med one siromake in nesrečnike, ki so se pohabili pred njim, in on gotovo ne ostane poslednji. Kaj ima iz tega? Za naporen trud tako plačilo? Kako ima vrjeti besedam. Vsak trud ti bo stotero poplačan? kakor ga je slišal mnogokrat iz ust lahkoživcev. Beseda še ni resnica, kakor ni kamen kruh.

In tudi sedaj ga pomiljujejo tovariši in vsak kedor ga vidi. Toda vse te laskave besede so že zoprne, hinavske, izgovorjene tjavendan, samo da so izgovorjene. In te so hujše, kakor palica in psokka.

Nikogar ni, ki bi se pripomnil: "Peter, tu imaš, smilisi se mi." Nekaterim so se celo

zasmejali obrzi, ko so izvedeli, o Petrovi nesreči, češ, prav mu je; to je plačilo za njegovo skoparenje. Peter pa je bil najraje oglušel in oslepel, da ne bi slišal prilizjenih besed in ne videl hinavskih obrazov.

Prilezel je do prve postaje svojega siromašnega življenja, kronanega z zaničljivim zasmehom in škodoželjnostjo brezsrčnih ljudi. Gotovo je še dolga cesta, zato ker poraščena s trnjem in posuta z ostrim peskom. Ni skoro mogoče vrjeti, da bi se obrnila kocka na bo-lje, bilo bi nenaturno, kakor da bi prišel iz dežja na solnce. Kadar zadivja ogenj, pokonča najraje vse do konca... Kazen za trpljenje, batine za hlapčevstvo.

Potekel je prvi mesec, in gospodar se je oglašil radi stanarine. Toda, kje vzeti? Upadli in blede obrzi Petra in njegove družine niso omeščali gospodarjevega srca, dal jim je odpoved...

Ali kam iti v tem mrazu? Brez denarja, brez vsega... Saj jih ne bodo hoteli nikjer, ker je treba povsodi samo denarja...

Pa se je napolila Ana k trgovcu, pri katerem je kupovala vse potrebščine.

"Gospod, samo deset goldinarjev, nič več, samo deset! Vrnem jih, prav gotovo jih dobite!"

"Ja odgovori trgovec s hinavskim glasom, "to bi že šlo, če bi bili plačali vsaj ostali dolg od prejšnjega meseca. Tako pa... iz srca obžalujem. Če vam še sedaj kaj dam, potem bi vrnil še težje. Ni mogoče!"

"Samo deset," ponovi Ana z jokavim glasom.

"Kakor sem rekel!" reče trgovec, kako bi se je odkrižal. "Vem, da je bilo dosedaj med nami vse v redu, ali pomislite, če bi moral ustreči na ta način vsakemu, kam bi pa prišel!"

Njegov glas je bil na zunaj prijazen, ali v srcu hinavski. In Ana mu je videla v srce. Kaj bi irkala na zaklenjene duri? Iz polena ni mogoče narediti ribe.

In šla je dalje... "Saj ljudje niso povsod enaki. Tudi med travo se nahaja cvetlica, povsodi plevel," si je mislila Ana, ko je stopala s sklonjeno glavo po široki, ledeni cesti.

Pa je prišla k lastniku tovarne in prosila zopet tako ponižno, kakor prej.

"Prosim vas, samo deset goldinarjev, nič več... Nimamo gorke postelje in ne kruha, nič... Pridem k vam delat..."

Ana ni mogla govoriti dalje. Toda Anine solze so padale na trda tla... "Kdo bi gledal jokavega človeka, če tega ni treba," si je mislil tovarnar in ji vrgel v roko krono. "Sicer ste pa dobili dvajset kron odškodnine, imate že dosti! Z Bogom!" In Ana je morala oditi.

In še enkrat je poizkusila Ana svojo srečo. Napotila se je k sodnikovi. Tam je bila že poznana, ker so jo potrebovali mnogokrat pri raznih opravilih. Zato je šla k njim laže, toda ko je bila že pred hišo, so se ji noge vdiralale, ker pri njih še ni imela enakih opravkov.

"Prosim vas," je zajadikovala gospe sodnikovi, "poglejte moj upadli obraz, takešno siromaštvo in bojazen..."

"No, kaj? Kar povejte," reče nestrpno gospa sodnikova.

"Znano vam je gotovo, milostljiva, da se je ponesrečil moj Peter, obe nogi je izgubil, iz stanovanja nas bodo vrgli... nimamo strehe... in taka zima... Samo deset goldinarjev bi prosila, za najhujšo potrebo, da bi plačali stanovanje. Samo deset... prosim... lepo prosim..."

"Ej, Ana," vzdihne gospa sodnikova z navidezno žalostnim obrazom, "vem, da ste usmiljenja vredni, če bi bili tu vsaj pred desetimi dnevi; sicer pa sploh ni mogoče! V kratkem dobim obleko, grem namreč prihodnji teden na ples, in ta me bo stala nič manj nego stoinpetdeset goldinarjev! Plačati pa moram takoj. Kakor vidite ni mogoče!"

"Ni mogoče, oh..." zajoka Ana in odide brez besed... "Stoinpetdeset goldinarjev..."

vse v blato vrženo..." vzdihne Ana.

Morala je oditi domov z žalostnim srcem. Takoj, ko je stopila v sobo, so jo pogledali vsi s poželjivimi očmi, vsak bi rad nekaj dobil. Ali, kaj je mogla dobiti Ana za eno krono? Petru je kupila pol litra vina, da bi si malo opomogel, toda otroci so hoteli jesti. Zadovoljiti pa jih ni mogla z drugim nego s kosom kruha, katerega je odtrgala sebi od ust.

"Ali si dobila denar?" je vprašal Peter zvedavo.

"Ne, Peter! Ljudje nimajo srca!"

"Kaj početi?" vzdihne Peter z solznimi očmi. "Gospodar nam je zagrozil, da moramo do večera ven, drugače nas postavijo na cesto. Jaz sem že popolnoma obupal in otopel... Glejte, da se preživite sami, in mene pustite umreti, vsaj ne bom videl, kako trpite vi."

"Peter, kako govoriš?" se vstraši Ana. "Ne obupaj. Me ne imaš poleg sebe, ni treba oupati. Rajši umrem jaz, samo da tebi pomagam. Ona začeta ljubezen še ni umrla, vedno sem ista kakor sem bila. Peter za tebe storim vse! Ljudem smo kakor izmečki, toda to nas ne oslabi. Misli, da ti stojim na strani, da me ne izgubiš v najtežjem trenutku. Čemu bi se strašil z nepotrebnimi stvarmi, saj nam drugi polnijo ušesa. Miren bodi, Peter, poglej mi v oči, tako te imam rada, rada..." In Ana se je sklonila k Petru in ga pritisnila k ustnicami. Mali pa so se igrali sredi sobe in kričali, kakor bi se kosali, da prepivajo eden drugega.

Nagroma se odpro vrata v sobo stopi gospodar.

"Razmislil sem si! Odloga vam dam teden dni, potem pa nič več. Da razumete!" reče kratko in zaloputne duri za seboj.

Ana in Peter se zato nista zmenila, samo pogledala sta ga z zaničljivim pogledom.

In ko je preteklo teden dni, so morali vsi oditi... Kam? Na cesto. Nikdo jim ni ponudil stanovanja, dokler se jih ni usmilil hišnik, da so si imeli postaviti streho, na dvorišču med drvarnico in hlevom...

Ana sama in hišnik so zbili skupaj par desk in naredili za silo streho, stene pa so bile raztrgane cunjje, ki so dovolile mrazu in vetru prost vstop... In tako stanujejo še danes Peter in Ana s štirimi malimi v oni luknji, ki je podobna živalskemu blagru...

Eksplodzija v nemški tovarni za vojaške patrone. V petek 15. nov. je eksplodiralo skladišče vojaških patronov v nemški tovarni za strelivo in patrone. Eksplodzija je bila strašna, vnelo se je več kot pol milijona patronov. Velikanski plamen, ki se je dvignil nenadoma več sto metrov visoko je grozil, da užge celo tovarno in vsa delavska stanovanja v bližini. Ogrožena je bila cela sosesčina, ki je bila razsvitljena v bajni razsvitljavi. Pogorelo je skoro celo skladišče patronov in streljiva, rešili so samo patrone, ki so bile naložene že v vozovih, ki so bili namenjeni v Bolgarijo. Škoda znaša več milijonov kron. Kako je nastala eksplozija, še ni znano.

Pod Cuvajem. Iz Zagreba poročajo: V tukajšnjem preiskovalnem zaporu so internirane tri učenke liceja, ki so osumljene, da so sodelovale pri poskusu Jukića oprostiti. Dijakinje so v celici, v kateri se nahajati tudi dve ciganki.

Poslanec — tat. Iz Petrograda poročajo: Tajna policija je aretirala bivšega poslanca druge dume, Kusnecova, ki je bil poglavar tolpe vlomilcev in roparjev. Pred kratkim so vlomili v palačo grofa Strojanova ter ukradli za 80.000 rubljev dragocenosti.

150.000 Arabcev pride pomagat. V Carigradu sanjajo o tem, da tekom osmih dni pride ubogim tako že tepenim Turkom na pomoč nič več in nič manj kot 150.000 Arabcev.

Moža svoje hčere je zadalil v Beli Redji pri Volšperku posestnik Ivan Roncker v hudem domačem prepiru.

NA ZNANILO IN PRIPOROČILO.

COLUMBIA DOUBLE-DISC RECORDS

Fit Any Machine Cost 65c

It isn't putting it too strong to say that no other records are worth considering! Call in and hear them! Get a catalog!

FRANK ČERNE,
urar in zlatar
6034 St. Clair Ave.

Cenjenim rojakom v Clevelandu in drugod se vljudno priporočam in naznanjam, da sem dobil veliko zalogo Columbia Gramofonov in gramofonskih plošč in sicer: slovenskih, hrvatskih, angleških, nemških i.t.d.

Nadalje se priporočam v nakup zlatnine in srebrnine, v zalogi imam 14 K. zlate in 14 K z zlatom prevlečene garantirane ure in najboljše vrste Hamilton, Elgin, Waltham, Illinois, Hampden in Ingersoll.

V zalogi imam zlate priveske k verižicam in zlate prstane z znamkami vsih Slovenskih Jednot in Zvez.

Velika zaloga stenskih ur in budilk. Posebnost "Kukavice" iz stare domovine.

Posebno se priporočam ženinom in nevestam v nakup 14 K. zlatih poročnih prstanov in druge zlatnine.

Točno popravljanje vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine, delo prve vrste, solidne cene in garantirano.

Pridite k meni in oglejte si mojo zalogo in prepričali se bode, da lahko dobite pri svojem rojaku česar potrebujete in po nižjih cenah kakor drugod.

Prodajam blago tudi na tedenska in mesečna odplačila. Vsako blago pri meni kupljeno je garantirano.

Vsem cenjenim rojakom in rojakinjam se toplo priporočam in želim vsele BOŽIČNE PRAZNIKE in srečno NOVO LETO! :: :: ::

FRANK ČERNE,

**SLOVENSKI URAR IN ZLATAR
6034 ST. CLAIR AVENUE.**

Tel. Princeton 1835-L

Svoji k svojemu!

Največje Slovensko skladišče želek in sukenj.

Bližajo se božični prazniki in vsak si želi za praznike nekaj novega. Naša trgovina s finimi zimskimi oblekami za ženske in gospice; v zalogi imamo največjokih žametastih, suknjenih ali plišastih zimskih sukenj, katere so izdelane po najsvileno podlago, fina ženska zgornja in spodnja krila, dekliške obleke, otročje z in še mnogo drugih potrebščin za družino. Cene vedno nižje kot drugod! Pridite danes, jo takoj pri meni dobite. Pri nas razparisiennes System" pri ženskem kroju.

Znižane cene na vseh ženskih oblekah.
Ako potrebujete lepo praznično obleko ali pa obleko za vsak dan najsibode iz suknja ali volne, dobro premislite in kupite popreje, dokler se niste prepričali o naših oblekah in njih cenah.
Fine težke zimske obleke od \$7.50 do \$25.00

12 različnih ženskih sukenj izdelane po najnovejšem kroju v vseh merah in različnemu blagu, kakor žamet, sukno ali pliš. Cena od \$6.98 do \$42.50.
POSEBNOST: Le še nekaj ženskih zimskih sukenj vredne vedno \$25.00, dokler zaloga ne poide samo \$19.50

Dekliški kroji.
Veliko suknjic je imamo jih od \$1.19 zimske suknje.
THE TAILOR,
ški krojač za moške in ženske.
VOG WATERLOO RD. STOP 117 SHORE LINE.
TELEFON WOOD 117 R

DAJEMO IN ZAMENJAMO TIKETE IN ROŽNATE ZNAMKE (P)

Posebna izjema!
Dokler zaloga ne poide, namenili smo se, da razprodajamo vse zimske ovratnice (mačke) in muše iz kozuhovine pod kupno ceno. V zalogi pa imamo tudi fine muše in ovratnice iz čiste francoske kune ali ruske vidre.
Ako želite vrednost vašega denarja ne zamudite te prilike. Ženski in dekliški zimski klobuki tretjino ceneje.

Božično darilo za domače.
Razna darila za domače, dalo in gotovo ovratnice, zna pripravila.
Lepa darila.
NO.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

Ženske potrebščine
Ker vsega tukaj ne moremo navesti, kar imamo vedno v naši zalogi, opomnimo samo, da imamo zelo veliko zalogo ženskih in otročjih zimskih jopičev, (sweaters), fino žensko, dekliško ali otročjo spodnjo obleko, mnogo rokavic, nogavic, razne čepice, dežnike, ročne torbice, glavnike, fine nočne srajce, razno blago na jarde za obleke ali bluze, fino narejene svilene ali bele platnene bluze in še na stotine drugih potrebščin.

Naznanilo.
Radi prevelikega vprašanja od strani sl. občinstva, namenili smo se, da bomo imeli od sedaj naprej vedno veliko zalogo različnih otročjih igrač. Za božične praznike so na ogled in prodajo v naših izložbah in prodajalni in sicer v kleti (Basement).

Če se priporočam v obilna čega vina. Nad petnajsto v skoro vse države, kjer so bili vsi naročniki za leto je grozdje posebno kaplja je taka kot že leta gje, blago izvrstno.

ANTON KAUS

VELETRGOVINA.

6202-6206 ST. CLAIR AVENUE

LAUSCHE,
CLEVELAND, OHIO.

vesele in srečne praznike in srečno novo leto!

Geo. Boston,

**PRVA SLOVENSKA
SLAŠČIČARNA,**

velika zaloga vsakovrstnega ameriškega in importiranega tobaka, sladkorja, pip, igrač in razglednic.

Priporočam se Slovencem, da me v vseh potrebščinah, kar se tiče moje trgovine obišejo, kjer jim garantiram vedno točno in dobro postrežbo.

Velika zaloga igrač za otroke za praznike in nakitja za božična drevesa.

GEO. BOSTON,

6002 St. Clair Ave.

Pozor! Pozor!

Fino urejena, na novo predelana društvena dvorana. Slavnim društvom in cenjenemu občinstvu priporočamo našo dvorano take za društvene seje, kakor za veselice in predstave. Najbolja dvorana v slovenski naselbini v Collinwood Poleg tega imamo dobro urejeni saloon, kjer ste vedno postreženi z najboljšo pijačo, smodkami in tudi s prigrizkom.

Vsi rojaki so uljudno vabljeni, da nas v obilnem številu posetijo. Postrežba vedno prve vrste poštena in izvrstna. Svoji k svojim.

PREJ DAN STANEŠIČ DVORANA,
sedaj

JOS. GORNIK

na Calcutta Avenue,
Collinwood, O.

FR. VELKOVRH, POSLOVOJKA

Ustanovljeno 1875

A. FISCHER,

Import in izdelovalnica muzikalnih instrumentov in strun.

5516 ST. CLAIR AVE.
šesta vrata od Wilsona.

Govorimo slovensko
Vsakovrstna popravila poceni.

Jos. Kalan,

6101 St. Clair Ave.

Prijetno zbirališče slovenske družbe. Rojakom je garantirana vedno dobra postrežba.

Vesele praznike vsem.

JOSIP GORNIK

slovenski krojač.

Glavna trgovina:

6113 St. Clair
Ave.
Cleveland, Ohio.

Podružnica:

672 E. 152nd
Street,
Collinwood, Ohio

Velika in elegantna trgovina najmodernejšega blaga, popolno založena z moškimi oblekami po jako nizkih cenah. Klobuki raznovrstnih barv in mode, moške in deške zimske suknje. Najfinejše kape in najboljše. Velika izbira srajc za praznike in za delo.

V naši krojačnici izdelujemo najmodernejše obleke po meri, po najnovejšem kroju in po nizkih cenah.

Rojakinjam v Collinwoodu pa priporočamo veliko izbero ženskih sukenj, kril in kikelj ter otročjih oblek. Moške in deške obleke so narejene iz najboljšega blaga in tudi vedno ceneje ko drugod. Naprodaj imamo vse vrste čevljev, za moške, ženske in otroke. Pri nas dobite sploh vse, kar potrebuje cela družina za opravo. Pri nas nakupujemo blago bolj poceni kot drugje, torej si pri nas hranite denar in čas. Nepozabite torej collinwoodske trgovine.

JOSIP GORNIK,

6113 St. Clair Ave.

672 E. 152nd St.

Kedar ajda cvete.

Ne pozabim izlaska tistega septembarskega dneva, ko so se ločile najinega življenja poti. Jutro je bilo pusto in jesensko hladno. Ajda je cvetela na polju, ko je visela nad njim še gosta megla, tako da so se solnčni žarki zaman trudili, da bi prodrli in se pridružili rosinim kapljicam ter jih tako hipoma pretvorili v milijone blestečih se dijamantov.

Vlak je drdral enakomerno preko polja. Skoro sam sem bil v kupeju, le v kotu sta dremlala dva italijanska delavca, ki sta se bržčas vračala v daljno domovino.

Na naslednji postaji je imela vstopiti Marica. Pred kratkim sva se vrnila obadva, z juga ona, jaz s severa, vsak v svoji domači kraj. Pred dvema letoma naju je bila ločila neizprosna usoda, daleč, daleč narazen. A čim bolj sva bila oddaljena drug drugemu, tem večja je bila najina ljubezen. Pogostoma, skoro vsak dan sva si pisala. In kako lepa so bila njena pisma, koliko vdane in zveste ljubezni je bilo v njih! Kakor solnčni žarki so bile včasih njene vrstice, vsaka črka, vsaka najmanjša pičica je bila gorak žarek njene ljubezni. Včasih so bile kakor balzam ranjenemu, tolažile so in hladile bridke boli, ki so legle tupatam na mojo dušo. Drugokrat so me zopet vsemale in bodrile k delu in vztrajnosti, češ, lepa bo prihodnost, kedar najini ljubezni ne bo več mej in ovir.

Takšna torej so bila njena pisma. Jaz pa sem verjel vsem njenim besedam, trdna kot najtrša skala je bila moja vera. In ko mi je po dveh letih pisala, da se namerava za nekaj časa vrniti v rodno vas, sem zahrepenel po njej z neodoljivo. Bival sem takrat doma na počitnicah. Srce mi je polnila sladka zavest, da se moje koprnenje kmalu izpolni.

Nekega dne dobim od nje drobno pisemce. Le po zavrtku sem spoznal, da ga je pisala že doma pri svojih dragih. Vsebinska me je malo razočarala. Pričakoval sem kot vedno toplih, vdanih besed, namesto njih pa ste bili napisani ti le dve skromni vrstici:

"Pridi v torek z jutranjim vlakom v C. Pomeniti se morava nekaj važnega. Marica.

Z nemirno dušo sem pričakoval torika. Vlak se je bližal postaji C. Že od daleč sem jo spoznal. Nič pričakovanja ni bilo v njenih kretnjah; hodila je mirno na peronu gorindol, kot ljudje, ki jim ni drago ničesar drugega na svetu kakor njih lastna oseba. Pri srcu me je stisnilo, kot bi me prijel kdo z žarečimi kleščami. Hladno mi je odzdravila, vsaj meni se je zdelo tako. Obadva sva molčala za hip. Mučno mi je bilo, do smrti mučno. Menda je to opazila, za to me je ogovorila vsakdanje:

"Kako se ti godi? Kdaj se zopet povrneš v mesto?"

"Hvala! Čez štirinajst dni," je bil moj odgovor.

Rad bi še povedal kaj več, toliko lepih mislij se mi je bilo porodilo doma, a nekaj me je prijelo v grlu, da sem jedva spravil štiri besede preko usten.

In sedaj se je pričela njena izpoved. Ni bila dolga, a vsebovala je zame toliko bridkega gorja, kot mi še ni prizadela kdaj človeška beseda toliko bridkosti.

"Iz tujine sem se vrnila," je pričela, "v rodno selo, da zopet preživim nekaj lepih dni v krogu svojih dragih. A doživela sem trpko razočaranje. V prvem trenutku sem prišla do spoznanja, da zame doma ni več prostora. Domači me ne razumejo več in vse okrog nje doma se mi zdi nekam tuje. Z začudenimi obrazi me gledajo ljudje, prav kot bi mi hoteli očitati smrten greh. Ne morem dalje vzdržati doma. Takoj prvi trenotek sem zopet zakoprnela po tujini. Danes se peljem v C., da se poslovim od svojih prijateljic, da se poslovim tudi od tebe..."

Kaj je hipoma zastala. Močno mi ni hotela navaliti prevelika žalost, ki se je namahnila na njo. Kakor da bi mi morda

bodo učinkovale njene besede. "Da, od Tebe se poslavljam danes, kajti najbolje je, da se nikoli ne vidiva več."

"Zakaj, Marica, govoriš tako nevsiljene in trde besede?"

"Ne vprašaj tega, kajti bolje je, da tudi tega ne veš. Prepričan bodi, da sem Te ljubila z zvestim srcem a danes sem morala umoriti to prenežno čustvo, ki je vezalo najini srca že štiri dolga leta. Hvala Ti tudi za tvojo ljubav, tem bolj me boš, da sem bila primorana storiti ta-le korak, ker sem istotako prepričana, da je bila i Tvoja ljubezen zvesta in verni. S prijateljskim srcem se Te bom spominjala do konca svojih dni in če bom kdaj slišala, da si našel kje v življenju družico, bo to moja največja sreča..."

Vlak je dospel v C. Hlastno je pobrala svoje stvari ter mi prožila roko v slovo, češ, da jo čaka prijateljica z vozom. V mehi je kar kipel v glava mi je bila napol zmedena. Spominjam se dobro še, da sem jo prišiljal k sebi in jo strastno in krčevito poljubil na lice.

Izstopil sem tudi jaz. Hotel sem jo videti še enkrat, a voz, na katerem je sedela Marica s prijateljico, je bil že daleč ter je pravkar v tem hipu zavil v stransko ulico.

Marinčino vedenje mi je ostalo do danes nerešena zagadanka. Čez pol ure je vozil vlak nazaj. Nestrpno sem čakal njegovega prihoda. Še le, ko sem sedel že v kupeju, mi je malo odleglo.

Nisem se zmenil za sopotnike, temuč nemo sem zrl skozi okno na polje, kjer je cvetela ajda.

Čez tri dni sem dobil razglednico iz Berolina.

"Danes tukaj. Jutri ne vem, kje. Odpusti! Edino tako je bilo prav, zakaj, boš morda izvedel po letih. M."

In vsakokrat, kedar cvete ajda na polju, se spomnim tega žalostnega septembarskega jutra.

Mati.

Zunaj so zvonili zvonovi, potrkovalo je svečano in slovesno kakor o Veliki noči; po cesti so hodila v šumečih, pisanih krilih, rdečih bluzah in židanih rutah rdečelična brhka dekleta, hodili so fantje v svetlih, rožastih telovnikih s težkimi, srebrnimi verižicami, klobuke po strani, in se veselo smejali; v solncu so se mogočno vihrali krivoi, lesketale so se židane rute in rdeče bluze.

Mati je sedela sključena in zgrbljena v nizki, mračni, zahtohli izbi kraj polopodrtga okna; ni slišala zvonov, ni videla mimohitečih deklet in fantov; kakor ubita je sedela mirno in tiho na enem mestu, stare, razkrpane cunjve v naročju, oči uprte v tla, enakomerno je vbadala vela roka šivanko.

Duri so se nanaglomla hrupoma odprle in v izbo je planila petnajstletna Nilka. Mati se ni genila pri tem, še ozrla se ni; kakor prej, je klonila njena glava globoko navzdol, bojesten vzdih se ji je izvil iz prsi.

Nilka si je odvezala staro, ponošeno tuto, zagrnila jo je lepo, zavila v papir in jo je položila na poteljo kraj omare.

"Mama, dajte no!"... Še ob nedeljah nimate nikoli miru s temi krpami... Zunaj je tako lepo, solnce sije in zvonovi zvonijo... Kajne, da bova šli popoldne v vas?... Stric Martin je rekel, da moram priti in vi z menoj..."

Popravila si je z rokama šop kostanjevih las, ki ji je silil na čelo in senca, in je stopila prožnih, lahni korakov čisto k materi.

"Saj boste šli, kajneda, mama... Zunaj je tako lepo in stric Martin je tako dober. Recite!"

Sklenila je roke na prsih, upognila beli vrat in je uprla v mater velike, plave, sanjajoče oči.

"Recite, mama..."

Takrat je dvignila mati glavo in se je nasmehnila.

viš? — Kje je pa Franc, da ga ni toliko časa domov?"

Nilka se je vzravnila.

"Franc? Menda je šel v gostino; ravno tako se mi je zdelo, kakor da slišim njegov glas, ko sem šla mimo Kmetiča; dosti ljudi je danes tam."

Mati je z nova vzdihnila in je povesila glavo; zopet je vbadala roka šivanko.

Nilka je vzela s police majhno, zaprašeno kajžico, pristavila je stol k oknu, tik matere, in je pričela čitati. Pa ni čitala "dolgo"; nenadoma se je glasno zasmejala, zaprla knjigo in se okrenila k materi.

"Takah neumnosti pa še svoj živ dan nisem brala... zares ne... Fant in dekle, uboj, roparji, deca in nazadnje vislice... Kdo pa je pustil to knjigo na polici? Aha, gotovo jo je posodil kdo Francu... že vem."

Zvonko se je smejala, svetla vrsta zdravih zob je belile izza svežih, rubinastih usten. "Nilka, ne bodi otročja!" je rekla mati.

"Kaj bom otročja, saj sem že velika!" je odvrnila Nilka namah resno in položila knjigo nazaj na polico. "Kajne, pojdeto popoldne z menoj v vas... Ah, mamica!"

Vstala je, sklonila se je k materinemu suhemu, izzetemu obrazu in jo je prijela rahlo za roko.

"Taktar, ko bo prišel Slavko iz mesta domov na počitnice, bo drugače, kakor je danes; taktar pač ne boste imeli toliko dela... Slavka imam jaz tako rada, vedno kaj zame prinese iz mesta..."

Kakor iz sanj, z napol odprtimi očmi, se je ozrla mati vanjo; hipoma pa je zdrknila njena glava še nižje na prsi in nobena beseda ni mogla iz njenih ust.

"Otrok! Ne veš, kaj je življenje..."

Zunaj je zapihal močen veter in je odprl sunkoma okna na stečaj. V polnih tokovih so se vllili solnčni žarki v mračno, zatohlo izbo, glasno, zvene in brne so zadonelni in zabučali zvonovi v vetru. Materin obraz se je zasvetil v žarki luči; zasvetil se je, kakor se zasveti na pokopališču izkopana lobanja, če posije solnce vanjo...

Nilka se je naslonila z obema komolcema ob polico in strmela v jasni nedeljski dan, ki je trepetal in drhtel kraljevsko nad vso pomladno, z belim, blagodišečim cvetjem košatih jabilan in črešenj posuto zemljo.

Po cesti sem je prihitela sosedova Malči; čisto nova je bila, prijetno je šumelo sivo, lesketajoče se krilo, veliki, pisani slamniki je bil ves obšit in okrašne z živordčimi, bingljajočimi rožami. Ko je prišla do okna in zapazila Nilko, je postala in na ves glas se je zasmejala.

"Kaj pa ti tukaj?... Pojdi no ven na solnce, lepo je zunaj... to človek se ti pa menda nalašč zapre v izbo in zapahne duri, kakor pred tatovi. Bodi no!"

Lepo je znala govoriti Malči; venomer je zibala sem in tja z glavo in kukala s svojimi veselimi, poredno mežikajočimi očmi izpod slamnika v Nilko; tudi je prestopala nestrpno z nogama, oprla v časih levico ob bok, zamahnila z roko in se ozrla s tihim smehljajem na liche po živahni cesti navzdol, prav tako kakor človek, ki se mu muhi bogvekam, v lepe ve-sele kraje, kjer zvene vedno zvonovi in kjer sije solnce vedno...

Nilka se je zopet vzravnila, položila si je roko na čelo; njene plave oči so se tiho smehljale in začudeno opazovale Malči.

"Povej, kam greš? Čemu si pa tako vesela?"

"Kam grem, sprašas...? Kako si čudna... ničesar ne ve, otrok. V trgu bo veselica in moje prijateljice me čakajo tam. Tako je, Nilka; človek mora biti vendar vesel, zato živ. Če hočeš jokati, kar daj, nihče ti ne bo branil..."

Zadnjokrat se je okrenila s svojimi živimi očmi in svojim veselim, polnim obrazkom do Nilke, zahtala se je še enkrat s svojim srebrno donečim, zvonikom glasom, ki se je tresel kakor struna. Zasukala se je urno na peti in je odbrzela, polni živahni lahni koraki so jo

iz vasi. Se dolgo se je lesketal veliki, pisani, z rožami okrašeni slamniki v solncu svetil se je, izgini! je za ovinkom.

"Kdo pa je bil?" je vprašala šepetaje mati in se ni ozrla in obrnila glave.

"Malči je bila, v trg gre na veselico," je odgovorila Nilka z nasmehom; bilo pa ji je do joka pri teh besedah.

Mati ni rekla ničesar; še globlje je klonila glavo, še bolj topo so zrle udrtne, mrtve oči; roka je vbadala hitreje šivanko, ozke gubice so prepregale čelo in lica.

Nilka je stopila sredi izbe. Kakor tanka jelka je bila, na tilniku težak val kostanjevih las, mlade prsi rahlo kipeče. Stala je tako, dvignila roke nad glavo in zavzdihnila.

Dalje na 8. strani II. del.

SEST KVORTOV ŽGANJA \$1.00

Daupeljeno naše slavne likerje v vsako družino, posebno "Zanol" postajajo pravo SEST KVORTOV ZA \$1.00. Kar hočete, rye, bourbon, s aromah žganje, gin, rum, j. balnični, mareličev, konjak, in razne druge likerje.

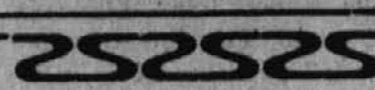
Prihranite si velikanske dobičke veletrgovcev. Pogledajte kako. Mi smo avstreni distilerti, ki poskušamo, kako doma delate žganje in si prihranite 50 odstotkov cene na detelo s 24-ozol levicem. V dveh mislih je naravno, leto in okusno. Zato kolajna na kolombi-ški razstavi. Tri-ozol odjemalcev. Garancija po U. S. Pure Food postavah, serial no. 32116-A

Poskusite kvort žganja zastoj! Poskusite in če ni najbolje, kar ste kdaj pili, vrnite ostanek nam na naše stroške in mi vračamo denar. Poljube sarčilo in mi poljube. Šest polnih kvortov žganja za \$1. Postajna plačana. Dober savitek, kar želite. Dvanajst kvortov \$1.00, 24 kvortov \$2.00. Zastojaj kučičica: Skrivnost in zgodovina izdelovanja žganja doma. Universal Import Co. 5016 Universal Bldg., Cincinnati, Ohio

MAT The TAILOR

Slovenski krojač za moške in ženske.

412 E. 156th ST. VOG. WATERLOO RD. STOP 117 SHORE LINE

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem svojim odjemalcem in prijateljem. Želim obilo uspeha in prosperitete v letu 1913

Objednem se tudi priporočam vsem fantom in dekletam za nabavo novih oblek ali sukenj. Pri meni dobite vedno najboljši kraj ali blago, naj si bo za moške ali ženske.

Ako pride nova moda ven, jo takoj pri meni dobite. Pri nas rabimo "Les Parisiennes System" pri ženskem kroju.

MAT THE TAILOR

Slovenski krojač za moške in ženske.

412 E. 156th ST. VOG WATERLOO RD. STOP 117 SHORE LINE. TELEFON WOOD 117 B

Najboljše domače VINO.

Rojakom po Ameriki se priporočam v obilna naročila izvrstnega domačega vina. Nad petnajst let že pošiljam domače vino v skoro vse države, kjer prebivajo Slovenci, in vedno so bili vsi naročniki zadovoljni z mojim vinom. Letos je grozdje posebno dobro obrodilo in vinska kaplja je taka kot že leta ne. Cene so nižje kot drugje, blago izvrstno.

Vsem odjemalcem voščim vesele in srečne božične praznike in srečno novo leto!

FRANČIŠKA LAUSCHE, 6121 ST. CLAIR AVE. :: CLEVELAND, OHIO.

Drinopolje v svetovni zgodovini.

(Dr. A. Serbin.)

Med mesti evropske Turčije stoji poleg Carigrada najbolj lepo mesto Drinopolje, kjer so imeli turški sultani včasih tudi svoje rezidence. Turki sploh imenujejo to mesto "drugo glavno mesto v državi". Drinopolje se pred Carigradom v prvem pomenu odlikuje v tem, da so Turki tukaj ohranili še svoje stare običaje, dočim so slednji v Carigradu že precej pokvarjeni. Evropski veliki promet in njegova zaveznica — železnica, ki prinaša kulturo, se dotika le rahlo Drinopolja. Karakteristično za mesto je njen vsakozni turško-tartarski značaj. Mesto pravzaprav ni nič drugega kot šotorišče prijaznih barak, obdanih z vrtovi, in nad vsem tem se dviga nekaj visokih poslopij in mošej. Pravzaprav to ni mesto, pač pa velikanska vas, ki šteje 70 tisoč prebivalcev. Pomisliti pa moramo, da razven Carigrada nima nobeno mesto na Balkanu toliko prebivalcev.

Kadar omenjamo stara mesta, se radi vprašamo po vzrokih, zakaj se je kako mesto gradilo. Kdor pa pogleda na zemljevid, bo takoj zapazil pomen tega mesta. Tri reke zbirajo tukaj svoje vodovje: Marica in njena dva pritoka, Tundža, ki prihaja iz Balkana ter reka Arda. Poleg tega pa še obrne reka Marica svoj tek pri Drinopolju proti jugo-vzhodu, dočim je še v starih časih tekla v Egejsko morje. Ladije so včasih prihajale do Flodiva ter so tudi se zbirali v okolici trgovci iz vseh krajev.

Zgodovina pravi, da ima Adrianopol (slovansko Odrin, Drinopolje, Jedrenj) svoje ime od cesarja Hadriana, ki je rad mesta zidal, toda ustanovnik mesta pa ta cesar ni bil. Še veliko prej, predno je kak rimski vojak stopil na tla, kjer danes stoji mesto Drinopolje, je stalo mesto Uskudama. Ob časa makedonske vlade se je mesto zvalo Orestia, katero ime se bere večkrat že v najstarejših bizantinskih pisnih. Ko je pa postala Tracija (dežela v kateri stoji Drinopolje), rimska provinca, je zopet zacvetelo mesto Uskudama, in cesar Hadrijan, ki je mestu dal novo ime, je zgradil tam lepe palače, tempelje in javna poslopja. Leta 323 je premagal pri tem mestu cesar Konstantin svojega nasprotnika Licinija, ki je tudi hotel cesar postati. Leta 378 se je pa vršil pri tem mestu silen boj. Cesarja Valensa so napadli zapadni Goti pod vodstvom Fritigerja ter so ga strahovito potolkli. Dve tretine rimske armade ste padle tukaj, kakor tudi sam cesar Valens. Gotje so nemškega rodu, in na rimske strani se je bojevalo mnogo Nemcev, ki so v sredi bitke prestopili k sovražniku, s čimur je bila rimska vojska uničena. Ta poraz Rimljanov je bil največji, kar so jih doživeli od bitke pri Kanah, leta 276 pred kristom, ko jih je napadel in posekal kartaginski vojskovodja Hanibal. Rimska poročila pravijo, da je teklo toliko krvi, da so postala tla močvirnata, in so se vojakom udirale noge do kolen v človeško kri.

Pozneje so se nasehili v okolici Bulgari. Mimo Drinopolja so šle prve križarske vojske, in leta 1190 je nemški cesar Friderik Barbarosa sklenil tukaj mir s cesarjem Izakom Angelos. Leta 1205 pa se je zopet tam vršila velika bitka, v kateri je zopet padel bizantinski cesar Balduin, katerega je potolkla bulgarska armada pod načelnikom Kolojohanosom. Leta 1361 pa je padlo Drinopolje prvič Turkom v roke. Turki so naskočili mestu pod poveljstvom sultana Murada I. Tedajni grški poveljnik je sramotno pobegnil iz mesta. Odtlej je bilo mesto vedno v turških rokah.

Mesto Drinopolje je izpostavljeno od vseh strani napadom, raztega je na tudi od vseh

je preselil v mesto turški sultan Murad, in si je tu postavil svojo prestolnico. Pozneje se pa okoli Drinopolja ni godilo nič važnega. Mesto se omenja le, kadar se govori o turških pohodih po severu. 20. avgusta 1829 je ruski vojskovodja si to mesto osvojil, 12. septembra istega leta so pa v istem mestu podpisali mir. Tekom krimske vojske, leta 1851 je zasedlo 15.000 francoskih vojakov mesto, leta 1876 so pa prikorakali v mesto Rusi, in sicer ne da bi se bojevali. Turki so zažgali skladišče za smodnik, nakar so vsi pobegnili iz mesta. Rusi so bili v mestu do leta 1879, ko se je podpisalo novo premirje s Turki.

S ponosom pravijo Turki o mestu: "Mi smo je zgradili, ohranili in ugonobili in noben gjavr, Alahu boži hvala!" Kjer so se nekdanj vrstile krasne palače, kjer so počivale odaliske na mehkih blazinah, tam so danes same razvaline. Mesto Drinopolje je bilo zadnjič popravljeno i nekoliko prezidano leta 1758, ko je sultan Mustafa III. ukazal mesto zgraditi; bilo je namreč radi potresa podrt. Kdor gleda te stare razvaline, si mora domisljati, kakšen sijaj je vladal svoje dni v Drinopolju, ko so bili turški sultani na vrhuncu svoje moči. Kos Azije je, ki se razprostira pred našimi očmi. Ob času velikih sultanov je bilo Drinopolje prvo taborišče Osmanidov v Evropi. Toda vse to je prešlo, in danes je Drinopolje samo še zaspala predstraža turškega cesarstva. Usoda mesta pa je določena hrabrim balkancem.

Kolera se je pojavila v Carigradu, in sicer so se v družinah, ki so prišle iz Sibirije, pripetili trije slučaji kolere. Neki avstrijski železniški uradnik je umrl.

Velika železniška nesreča se je pripetila na sibirski železnici. Vlak je skočil s tira. Ubiti so trije delavci, ranjenih je nad dvajset.

Velika tatvina dragocenosti. V Lisaboni je bil ukraden v nekem hotelu Španjolcu Josipu Cruz del dragulje bivše kraljice Marije Pia v vrednosti 360.000 frankov. Dotičnik bi jih bil imel na nalog portugalske banke na dražbi prodati. Sum pada na neko mlado damo, ki je stanovala v istem hotelu.

Dvakrat na smrt obsojen. 5. nov. se je vršila pred vojaškim sodiščem na Dunaju kazenska razprava proti beguncu 67. pešpolka Emanuelu Czibuli, ki je bil tožen, da je 13. novembra 1910. umoril pri Severingu dva delavca in ju oropal. Obtoženec je bil že poprej obsojen v Budimpešti na smrt na vešalih vsled umora nekega voznika. Bil je pa tedaj pomiloščen in je živel dalj časa v blaznici. Pomiloščenec je priznal drugi umor in je ravnokar zopet obsojen na smrt na vešalih. Obsojba pa še niso objavili, ker še ni potrjena od vrhovnega sodišča.

Umobolni kot zdravnik. V sprejemni sobi nekega berlinskega zdravnika se je pojavil včeraj tujec in se medtem ko je bil zdravnik zaposlen v drugi sobi z nekim bolnikom predstavljaj za zdravnika. Preiskal je že tri bolnike in jih odpustil z recepti. Nato vstopi neka dama, ki je bila že prejšnja leta v zdravnikovi preiskavi. Osupnilo jo je, da stoji nasproti neznanemu človeku, a še bolj se je začudila, ko ji je mož predpisal za slabokrvnost malcobnobe in ji izročil recept z besedami: v štirih urah ste vendar mrtvi. Sele po daljšem razgovoru je izprevidela, da ima opraviti z umobolnim, ki se je na nedovoljen način utihotapil v zdravnikovo stanovanje. Ker niso znane dotične tri osebe, ki jim je norec razpisal recepte, se boje, da ne bi neumni recepti napravili kakšne nesreče.

Prepozno. Iz Grada se poročila: uradnik nekega potovalnega biroa je našel 50 m od obale realca Ivana Faber iz Dunaja nezavestnega na tleh. On je opozoril zdravnika, ali fant je umrl predno je prišla pomoč. Med gosti vlada velika razburjenost, ker je prišel zdravnik šele čez dve uri potem, ko so

MIHAEL SETNIKAR, SALOON

6131 ST. CLAIR AVE.

Priporoča slavnim slovenskim društvom svoje lepo urejene dvorane za seje, igre, veselice, krste in druge prilike.

V fino urejenem saloonu dobite vse najboljše pijače, cigare, svaščice.

Se priporočam vsem in želim vesele božične praznike.

WATERLOO CAFE.

Ima lepo, moderno urejeno kegljišče. Priporoča se rojakom v obilen obisk. Želim vsem srečne praznike in srečno novo leto.

Anton Kos,

16301-3 Waterloo Rd. - Collinwood, Ohio

Frank Pirc,

5816 ST. CLAIR AVE.

Se priporoča slavnim slovenskim trgovcem v vsakovrstni nakup vseh potrebin za konje in vozove. Izdelujem in popravljam žimnice in zofe. Svoji k svojim. Veseli me, če me pridete vprašat za vsako stvar, ki spada v mojo stroko. Vesele praznike vsem.

Jernej Krašovec,

5906 ST. CLAIR AVE.

Čevljar, ki je znan, da zna najboljše čevlje popravljati. Imam nov stroj, s katerim se delo lično, točno in fino naredi. Rojakom se priporočam.

Fr. Gregorič,

15402 Calcutta ave. - Collinwood, Ohio

Vedno sveže, najboljše meso vse vrste. Grocerija v najlepšem redu. Rojakom se priporočam.

VSAKO leto voščim rojakom srečne in vesele božične praznike in tako ponavljam tudi letos moje srčne želje da bi bili vsi srečni in zadovoljni ob teh praznikih.

Rojakom v Clevelandu priporočam svojo trgovino s čevlji za moške, ženske in otroke. Moja trgovina s čevlji, je najstarejša slovenska trgovina v Clevelandu. In številni odjemalci tekom dolgih let mojega posla pričajo, da so bili vedno zadovoljni z blagom, ki so ga kupili pri meni. Posebno priporočam za ta letni čas

"ROBER BUTS"

Vse moje blago je dobro in trpežno, po nizkih cenah in se samo priporočuje.

Vsem rojakom želim srečno novo leto!

Frank Suhadolnik,

6107 St. Clair Ave.

PRIMOŽ KOGOJ

Včasih so ga drugi točili, toda danes garantiram vsem rojakom, ki pridejo v mojo gostilno, da jim sam lahko postrežem z najboljšo kapljico v popolno zadovoljnost.

Objednem se priporočam slavnim društvom za najetje dvoran za veselice ali društvene seje. Svoji k svojim!

VSEM ROJAKOM SE PRIPOROČAM IN ŽELIM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE.

Primož Kogoj,

6006 St. Clair Ave.

Nekoliko pogovorov o zvezdah.

Kakor zlato bruno gleda sonce s svojimi žarki v mojo sobo. Pravkar sem bral naj-novejšo knjigo o rimski cesti ter gledal kar tjavendan v naravo. Naenkrat pa postanem pozoren. Tu pred menoj se naenkrat pojavi, v jasnih solčnih žarkih, neskončna, večna rimska cesta, velikanska reka zvezd, ki mirno sučejo svoje kroge po vsemirju. Majhni praški se vlečejo skozi mojo sobo, v tisočeri in tisočeri oddelkih, ki se komaj vidijo v bliščih solčnih žarkih. Dvigujejo se in zopet padajo; tu se jih nekaj zgubi v temnem kotu, tam pa zopet prihajajo novi. Toda tudi ti drobni praški ne plešejo radevoljno v solčnih žarkih, ne narava jim je pokazala pot, po kateri morajo hoditi, da pridejo do svojega cilja in počitka. Seveda majhni so ti praški, toda če vzamemo nekoliko fantazije, si lahko predstavljamo, da je v teh praških majhno življenje, po načinu najmanjših bakterij, ki s svojimi prebivalci ravno tako tekajo po zemlji, kakor se zemlja vrti okoli solca. In mi pa stolujemo kakor bogovi nad temi malimi praški. Kdo more reči, da ne dela ogromno ozvezdje nad nami prav tako mogočnega upljava na male plešeče praške, kakor ga dela na nas. Odkar živi človek, da odkar obstoji človeški rod, zvezde so bile in bodo vedno nad nami. Naši stari prastari očetje so videli "velikega medveda", "bika", "orina" ali sploh kako zvezdo, in sicer ravno tako kakor jih mi gledamo danes, in ko so Egipčani ob mejah puščave zidali svoje piramide, so gledali iste zvezde na nebu, kakor jih gledamo še mi dandanes. Če bi veliki egiptovski kralj Ramzes, pred katerega mumijo je veliki Napoleon nekoč stal ves zatopljen v premišljevanje, danes odprl svoje oči, bi zapazil isto nebo, iste oblake, iste zvezde. In vendar je preteklo od njegove smrti že 4000 let! Toda ali stojijo zvezde v resnici na miru, ali potujejo po nebesnem svodu, naprej in naprej?

Vsa telesa našega solčnega sistema, vsi planeti in meseci se premikajo z neskončno hitrostjo. Ko teče zemlja okoli solca, preleti skoro v vsaki sekundi do 30 km; naša zvezda spremljevalka, luna, teče tako hitro naprej, da preteče en kilometer, ko naše srce enkrat udari. Že v nekaj dnevih lahko konstatiramo spremembo krajev na ozvezdju, ki je toliko večja, čim bližje smo zvezdam. Ali naj večna solca tam gori stojijo sama za sebe, večne čase, brez gibanja? Če stojimo ob progi vlaka, vidimo, da smukne vlak tako hitro mimo nas, da mu skoro ne moremo slediti s prostimi očmi; če pa vidimo vlak v daljavi, tedaj opazimo, da se prav počasi premika. Pa vendar hitri vlak v daljavi ravno tako hitro kot tedaj, ko ga opazujemo pred nami. In kaj bi bilo potem, če bi opazovali vlak kje na mesecu? Potem bi se nam zdelo, da se vlak sploh ne premika, pač pa bi opazili šele čez nekaj ur, da se je vlak pretegnil iz enega prostora na drugega. Ali je na zvezdah ravno tako? Ali se premikajo z silno brzino po vsemirju, in so od nas tako strahovito daleč oddaljene, da njih premikanja sploh ne moremo opaziti? Učenjaki so izračunali, da je najbližja zvezda "Alfa Centauri", in ta zvezda je oddaljena od zemlje za celih 40.708.500.000 kilometrov, torej 271.000 krat bolj oddaljena kot sonce od zemlje.

Enake opazke je naredilo že več slavnih zvezdoslovcev, kakor na primer Halley, ki je leta 1717 preračunal, da se je gotova zvezda v teku 2000 let premaknila za toliko, kakor je luna široka. Dandanes imajo in dobivajo zvezdoslovci vedno boljše instrumente, s pomočjo katerih lahko natančno izračunajo lego zvezd. Večkrat se je trdilo, da so zvezde premične, zvezde nepremične. Danda-

nes se pa ve, da vsaka zvezda potuje, potuje in potuje brez prenehljaja.

Na vsak način pa je gotovo, da se ozvezdje spreminja, da celo lahko se zračuna, kakšna je bila zvezda pred tisoč leti in kakšna bo v tisoč letih. Najhitreje izmed vseh se premika mala zvezdica na južni strani svoda. V dvesto letih se je toliko premaknila, kot je luna široka; ta zvezda teče najhitreje med vsemi zvezdami. Ona zvezda, ki smo jo že zgoraj omenili, "Alfa Centauri" potrebuje za isto pot šesto let. Sirius pa, blesteča zvezda, katero vidimo posebno v zimskih nočeh globoko doli pod horizontom bliščati se v vseh barvah, naredi isto pot šele 1500 letih. Seveda mi nikakor ne vemo, kakšna je velikost lune v resnici, toda če vzamemo, da se zvezda Sirius premakne vsako sekundo 10 kilometrov, tedaj naredi v 1500 letih ista zvezda 474.000.000.000.000 dolgo pot, in ta silna pot se nam zdi, da je tako velika kakor je luna široka.

Na podlagi genialne misli fizikarja Kristijana Dopplerja je dobila moderna astronomija važnega pomočnika pri takih delih, pomočnika, ki naravnost pove, če se zvezda proti nam ali od nas proč pomika. Ta pomočnik se imenuje spektroskop. Visokost glasu je odvisna od števila glasovnih tresenj, ki zadenejo naše uho. Če se nam n. pr. bliža kako piskajoče telo z veliko hitrostjo, n. pr. lokomotiva, ki piska, mora postati glas višji, če se pa oddaljuje, je glas vedno nižji, ker pot, po kateri hodi glas k nam, se vedno bolj oddaljuje, in vedno manj pride glasovni zvok na naša ušesa. In ravno tako je z lučjo. Če se nam bliža svetlobni žarek, recimo zvezda, tedaj občutimo luč bolj kakor če se pa oddaljuje. S pomočjo spektroskopa pa lahko opazimo to menjavanje luči. S pomočjo prizem se svetloba zvezde razdeli, da nastane nekaka mavrica. In v tem krogu se potem kažejo črte, ki so povzročene od raznih snovij, kakor železa, ogljenca, natrija. In s pomočjo tega spektroskopa so dokazali, da se nam n. pr. zvezde polarnica, Sirius in nekaj drugih nekaj drugih zvezd vedno bolj približuje, zvezde Capella, Voznik, Bik, se pa vedno oddaljujejo.

Vidimo, da se cela vojska teh zvezd premikuje, toda kaj je pa z našim solncem, okoli katerega se suče naša majhna zemlja? Tudi sonce je zvezda, in nikakor ne moremo misliti, da stoji mirno, dočim se vse zvezdoslovje okoli njega neprestano suče. In v resnici so astronomi preiskovali to vprašanje takoj v začetku, ko so določevali zvezde nepremičnice. Predstavljamo si, da stojimo sami na visokem stolpu, ki se nahaja na samem in da opazujemo celo vrsto balonov, ki so se baš dvignili v zrak. Prav z lahkoto lahko določimo smer in stališče ter brzino posameznih balonov. Sedaj se pa hočemo podati sami v balon ter se peljati svojo pot mprtj. Takoj se nam bo zazdelo, da je silno težko dognati, kako se baloni okoli nas v resnici pomikajo.

Če korakamo po noči po veliki ravnini, od enega mesta do drugega, tedaj se nam zdi da luči mesta, od katerega se oddaljujemo stopajo vedno bližje, luči onega mesta pa, kateremu se bližamo, se vedno bolj oddaljujejo. Tudi opazite, da luči v vaseh na lesni in levi od nas se neprestano premikujejo, če hodimo, dočim ostanejo luči zadaj in spredaj pred nami mirne. Tako je tudi s solncem. Zvezdoslovec Herschel je že leta 1787 zračunal, da se sonce pomika in sicer v ozvezdju Herkulesa. Pozneje je še več astronomov preiskovalo isto stvar, in vsi so našli, da se sonce v resnici približuje ozvezdju Herkulesa. Kakor trdi Newcomb je konečni cilj solca lepa zvezda "Vega". Tako je torej resnica, da drvimo s tisočkratno hitrostjo brzovlaka naprej proti solncu, okoli solca, ki se samo zopet vrti in nevrjetno hitro okoli drugih ozvezdij; vsako sekundo smo že za 30 kilometrov naprej. Naak dan pridemo za en mili-

on km. proč od našega večrajsnjega stališča, v enem letu smo se torej zvezdi Herkules približali za 370 milijonov kilometrov, torej tako daleč, kakor je desetkrat dolga pot od solca do zemlje. Pri tem pa nastane vprašanje: "Ali hitimo leta in leta vedno naprej med ostale zvezde, mimo drugih nebesnih teles, v svetlobo, potem za zopet v temno? Vsi planeti se sučejo okoli solca, vse ozvezdje hiti proti solncu, toda sonce pa hiti še proti drugi luči. Torej je sonce pokorno še večjemu planetu, kakor je samo, in mogoče se suče okoli tega planeta v stotisoč milijonih letih? Toda kje naj potem iščemo sonce, središčno sonce? Toda to danes še ni znano ljudem. Danes moramo na onem mestu, kjer smatramo mi središče vseh solnc, narediti prazno črto.

Pa vendar vidimo na nebeskem svodu prekrasen, naravni red. Zvečer dvignemo svoj pogled in vidimo zvezde, kako blešče, kako hitijo od kraja do kraja, kako mirno stoje na enem mestu. Kdo more razumeti to vzorni red, ki vlada med mirjadami zvezd na svodu? Da, res čudovita so narave pota.

Napad hčere podpolkovnika na kornega poveljnika. Svoječasno smo poročali, da je napadla hčera podpolkovnika Haertla v častniški obednici kornega poveljnika Borojevića — bila je to velika afera — ker je ta preganjal njenega nezakonskega očeta zaradi občevarnja z njeno materjo, češ, da tako občevarje ne pristojata dostojanstvu podpolkovnika. Njen oče je bil na tem, da ga vpokojje. Hčera nezakonske matere je prosila petovanje za svojega nezakonskega očeta, toda zaman. Končno je šla v častniško obednico, poklicala je iz dvorane kornega poveljnika, češ, da bi rada govorila z njim. Ker se ta temu pozivu ni odzval, je vdrla pogumna hčera v krog častnikov v obednici in vprašala v njihovi navzočnosti kornega poveljnika, če odpusti njenemu očetu in ga pusti na miru. Ker je korni poveljnik Borojević to zanikal, je skočila deklica na njega in ga vpricho vseh častnikov udarila v obraz, pljunila pred njim in odšla iz dvorane. Včeraj se je vršila pred sodiščem v Munkaču tozadevna obravnava. Haertlova je nastopila brez zagovornika. Izjavila je tudi predsedniku senata, da se hoče zagovarjati sama. Pred sodiščem deklica ni tajilo svojih dejanj, kar bi bilo tudi brezuspešno. Na vprašanje sodnika, zakaj da je to storila, je odgovorila Haertlova odločno: Moj nezakonski oče je bil popolnoma potr, ko je izvedel, kaj se namerava proti njemu. Posebno pa ga je potrla vest, da se občevar v sled občevarnja vpokojiti. On si ni bil v svesti kake krivde proti vsem tem, da je občevar z mojo materjo, je varoval svoje častno stališče kot častnik. Prosim sem trikrat kornega poveljnika, da naj puste mojega očeta v miru zaradi tega, češ, on je kljub temu vesten častnik in izpolni v vsem svoje dolžnosti, ki mu jih nalaga stan. Toda tudi četrtič, ko sem to svojo prošnjo ponovila v pričo zbranih častnikov, je poveljnik moje prošnjo zavrnil. Bila sem tako ogorčena vsled tega nastopa, da sem se spozabila in udarila na sovražnika očeta. Po kratki obravnavi je bila obtoženka obsojena samo — zaradi razžaljenja časti na 360 K globe. Zastopnik kornega poveljnika Borojevića in obtoženka Haertlova sta prijavila vzklic.

Pretep med dijakom in častnikom. Iz Lvova poročajo: V nedeljo zjutraj je prišlo v kristalni kavarni do prepira med dijakom Valento in nekim stotnikom-avditorjem. Oba sta bila pijana. Kmalu sta se začela pretepati, Valenta je potegnil revolver ter vstrelil proti stotniku, katerega je ranil na desni rami. Stotnik je pa potegnil sabljo ter udaril dijaka po glavi. Valenta se je težko ranjen zgrudil na tla. Njegovo desno oko je tako poškodovano, da bo najbrže oslepel.

IV. GORNİK,

6105 St. Clair Ave.

SREČNI BOŽIČ VSEM SLOVENCEM!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da lahko postrežem vsem rojakom z najboljšimi oblekami iz finega blaga, kakor si sami zberete. Imam polno zalogo lepih narejenih oblek. V naši lastni krojačnici izdelujemo fine obleke, narejene po meri iz blaga, kakor si sami zberete.

Dobra postrežba.

V moji trgovini so vsi rojaki vselej dobro došli. Majhni kot veliki kupci so vsi z veseljem postreženi. Raditega priporočam cenjenemu občinstvu svojo trgovino, zagotavljajoč mu vedno pošteno, prijazno in točno postrežbo.

Moške potrebščine.

Gorko spodnje perilo za moške. Imamo v zalogi fino moško spodnje perilo različnih cen. Bogata je tudi zaloga zimskih jopičev, ki varujejo proti mrazu. Praznične in delavske srajce, kravate, ovratniki, klobuki, rokavice.

Zimske suknje.

Kdor se hoče obvarovati proti mrazu, naj se preskrbi z dobro suknjo, ki ga bo grela. V zalogi imamo zimske suknje raznih mer in cen. Samo blago prve vrste.

JOHN GORNİK,

6105 ST. CLAIR AVE.

Nadaljevanje iz 5. strani II. del

MATI

"Tudi jaz bi šla, ... za Malči ..."

V tem je vstopil Franc in se je opotekel k mizi.

"Treba se ti je pretegovati, Nilka... Kdaj pa bo kosilo? Hudo sem že lačen..."

Ozrl se je s pijanim, zakrjavanim očmi v sestro, oprl se s komolecema ob mizo in skril obraz v dlani.

Nenadoma se je dvignila mati s sedeža in je šla sključena in upognjena preko izbe.

Franc si je odmaknil dlani od lic in je hrupavo zakajšal.

"Ali bo že kmalu kosilo, mati?... Cel teden se ubija človek, nazadnje pa še strada..."

"Kakor da je zaprizen; ubijaj se in trudi za prazen nič!..."

"Tudi jaz sem že lačna", je dejala nehoti Nilka in se je ozrla v mater.

S povščeno glavo je obstala mati poleg mize.

"Na, Franc, tukaj imaš suk-njo zašito, ker si silil toliko časa vame. Saj veš, da prej ni bilo časa za take stvari..."

Odložila je na mizo zakrpane čunje in je nagnila glavo čisto na prsi.

"Kje pa si bil, Franc?... Si tudi ti videl Martinka? Ali je zopet pijan?... O saj, veš, še svojo dušo bo zapil ta človek..."

Franc se je nasmehnil.

"Videl sem ga in rekel je, da naj pridem kaj v vas; danes bo prav lepo dobi pri 'Medvedu', veliko ljudi bo; in novo šentjansko vino imajo, po osem inštirideset..."

Mati ni trenila s trepalnicami.

"Ne rečem, je že vse lepo... Pa kaj bi s tem?... Tudi ti, ve mi zdi, si se ga danes malo nalezel, ali ni res? Ali si bil pri Kmetiču?"

"Tam sem bil," je odvrnil Franc in je sklonil glavo. "Kako tudi ne... Vedno se trudim in obijam, še ponoči nimam nikoli miru; vse žuljave in rasklave so moje roke, kakor roke zgrbljenega starca. Pa da bi si ga ne smel malo privoščiti? Denar gre, gre... kakor voda, vse gre za Slavka... Tako je. Da bi se fant vsaj pridno učil, ker nas vse skupaj toliko stane..."

Par kozarcev mi ne škoduje; pa čemu? Kakor drugi ljudje sem, ravno tolike pravice imam do življenja."

Mati ni odgovorila; s sklenjenimi rokami je stala kraj mize, ni se genila.

S tišjim, mirnejšim glasom je nadaljeval Franc:

"To je naše življenje: trpljenje. Trudi se človek vse dni, od zore do mraka trudi in poti na polju, povsod ga čaka delo. Navsezadnje, ko bi se moral odpočiti, pa nima revež toliko časa, da bi se popolnoma oddahnil od skrbi; nima ga in ga nikdar ne bo imek. In ves denar, ki ga prislužimo, gre po vodi, kakor da stoji za hrbtom birač, da venomer priganja: Daj, daj, daj! — Kako naj dam, če pa nimam kje vzeti... Če bi izpreminjal kamenje v denar, mislim, da bi ga ne bilo zadosti."

Sedel je za mizo in se naslonil na stolu.

"Tako je in nič drugače. — Ali bo kmalu kosilo?"

"Počakaj malo, takoj bo," je rekla mati tiho, skoro neslišno. Nilka je globoko vzdihnila.

"Jaz bom od 'takote umrla...' Mati se je okrenila.

"Takoj bom pripravila..." Naglih korakov je oddrsala, upognjeno glavo na prsih, skozi duri iz izbe v vežo in nato v kuhinjo. Pri ognjišču je ropotala z lonci in pripravljala kosilo.

V izbi je slonela Nilka na stolu kraj Franca; pogovarjala sta se.

"Boš šel v Medvedovo krčmo k stricu Martinu v vas?" ga je vprašala Nilka.

"Bom," je odgovoril Franc, "ali hočeš z menoj?"

"Še teboj bom šla, da... tako pusto je doma in dolgočasno... Mama nočejo iti."

Dolgo sta se pogovarjala to in ono, dokler ni prinesla mati polne skleda na mizo.

Zajemali so počasi s starimi, nerodnimi žlicami. In so molčali med kosilom. Materi se je roka tresla kakor v mrazu, globoko na tilnik je zdrknila z glavo pikasta nedeljska ruta.

Prvi je odložil žlico Franc. "Jej, ne bodi izbirčen!" je rekla mati in je odložila tudi sama žlico.

Franc je vstal. "Kako bi jedel?... Nič boljšega nimamo ob nedeljah kakor ob delavnikih. Drugod je to drugače; vedno imajo meso na mizi..."

Materi se je roka še bolj tresla nego prej.

"Pa imajo tudi denar," je odgovorila z rahlim glasom.

"Res, že dolgo nismo jedli mesa. Mislim, mama, da o Veliki noči je bilo..."

"Pogledala je v mater s čudnim smehljajem okrog ust. Trda je bila.

Mati si je zakrila obraz z obema rokama, naslonila se je ob zid in solze so ji udrle po licih navzdol.

"Saj bi dala, ko bi imela... Še Bog, da je to... da nismo lačni..."

Temno je zrl Franc vanjo. "Sam vem, da ne more biti drugače, a vendar... Zastonj je trpljenje, nič nima človek od dela, kakor da bi metal denar v vodo..."

Nilka se je nenadoma glasno zasmejala.

"Nikar se ne jezi, Franc, saj ni vse skupaj nič... Povej če pojdeš kmalu v gostilno k stricu Martinu?"

"Pojdem. Prej grem še malo ležat tja v kolarnico, ker je hlad tam."

"Da veš, jez pojdem s teboj. Pokliči me, ko greš — razumel?"

Ne da bi se ozrl v mater, je odprl Franc duri in odšel...

Nepremično je sedela mati na klopi, roke na obrazu, vrat upognjen, hrbet sključen. Silna bolelost je prešinjala njeno srce, bolelost tako velika, nepopovedljiva, da bi zakričal človek od groze in okamenel...

Z opreznimi, tihiimi koraki se ji je približala Nilka.

"Mama, kaj vam je?"

Mati se ni zgenila, tudi ni odmaknila rok od lic. Zdelo se je, da podhrteva njeno telo v joku.

"Ali jokate?"

Takrat je pogledala izza prstov v Nilko in vstala.

"Če si lačna, Nilka, kar jej še; saj je ostalo, ker je Franc tako izbirčen... Ti pa kar jej..."

"Sem sita," je odgovorila Nilka; in ni bila sita, ne, lačna je bila; nekaj kakor kljubovaje se je dvigalo v nji, zato je tako govorila... Mati je šla, pospravila posodo v kuhinjo in začela pomivati; ko se je vrnila s praznimi rokami, je vzela iz omare velika očala in sedla k oknu; pred njo so ležale nove, rdečo-obrezane mašne bukve s koščenimi platnicami.

"Malo bom brala, čeprav imam slabe oči," je rekla k Nilki obrnjena in nagnila glavo na prsa.

Prelep dan je bil zunaj; visoko na nebu je gorelo zlato solnce in njegovi topli žarki so lili na zemljo v velikih, svetlih plamenih, vsa narava je bila prerोजना s temnim solničnim žarki, kipela je od življenja in opojno duhtela. Od pokosenih travnikov za vasjo, od suhega sena je prihajal pihljajoč veter blagodišeč vonj. Po stezi, preko travnikov so korakali fantje in veselo ukali; sem do okna se je razlegala njih ponosna, praznična pesem, zvenela je v opojno duhtajočem ozračju, donela in zamrla je v daljavi...

Iz krčm so se čuli živahni pogovori, poredno hihitanje vmes posamezne hrupne, kričeče besede, katere je pa prevpila glušča muzika harmonike in gramofona.

"Lepo je danes, prelepo," se je nasmehnila Nilka sama sebi, stopila je bližje k oknu, ustnice nejevoljno stisnjene, in si je zasenčila z levico oči.

Mati je dvignila glavo in je pogledala izpod očal.

"Kaj govoriš, Nilka?"

"Lepo je zunaj," je odgovorila Nilka; smeja ni bilo več na licih.

Mati se je sklonila in je brala naprej; kakor pa je brala in se

mučila s svojimi oslabilimi očmi, se je razlival tih, blažen smehljaj preko njenega zgubančenega, velega obraza; ustnice so se gibale kakor v spanju. enakomerno šepetaje, prošle so.

Nilka je šla iz izbe in se vrnila s polnim vrčem vode.

"Tako sem žejna; hočete tudi vi piti, mama?"

"Ne bom!" je odklonila mati in je zaprla mašne bukvice, ki so se lepo svetile v solčni luči. — "Poglej, oči so me začele skeleti... še brati ne morem..."

Vstala je in je dejala očala z nosa.

"Ali bi ti, Nilka, brala nekaj iz svetega pisma? Tako rada bi poslušala. Sama ne morem brati, malo, začnejo boleti oči."

Nilka je pila vodo v dolgih, globokih požirkih, izpila, postavila je vrč na mizo.

"Kje je?" je vprašala.

"Kje da je sveto pismo?"... Tja v čumnatu skoči; v skrinji je in je zavito..."

Ko je prinesla Nilka iz čumnate v debel papir zavito sveto pismo in ga je položila na mizo, se je zasmejala na ves glas.

"Kje naj začnem?"

"Tam pri kralju Davidu..."

Počasi in oprezno je odpirala Nilka list za listom, iskala je na vseh krajih in je našla končno vendarle pravo mesto.

Mati je zopet sedla in si je položila roke na kolena; čelo se ji je nabralo v gube in lica so se ji zresnila.

"Daj no, beri!..."

Nilka je položila prst na knjigo, upognila je vrat in je hotela že brati. Tedaj je zašumelo nenadoma za hišo, začel se je vesel pogovor.

"Beri... kaj čakaš?" je silila mati.

Zunaj tik pod oknom, so se oglasili težki moški koraki.

"Če misliš, pojdi!" je zaklicel Franc s hrupavim glasom skozi okno in je obstal.

Nilka se je vzdignila in pogledala mater proseče v oči.

"Jaz pojdem se je dvignila: 'Nilka bodi pametna!'"

Franc je vnovič poklical.

"Le urnej! — Ne bova te čakala dolgo..."

Zakašljal je, nato se zasmel: vmes se je oglašil Tone, sosedov Tone, Malčin brat.

Nilka je spoznala Tonetov glas, zardela je v lica, povsila oči, pa jih je zopet dvignila k materi.

"Jaz pojdem, mama. Ali ne smem?"

Zapirala je mirno sveto pismo in vstajala.

"Ali ne smem?"

"Ne ubogaš me," je rekla mati in j; zavzdihnila.

Franc je v tretjič poklical.

"Kod pa se vendar obohtavljáš?... Cel večnost te je treba čakati, pa te še ni ven iz bajte... Le brži!"

Tudi Tone je stopil bližje k oknu in se je zasmel: "Nilka pridí no, da se kaj pomeniva. Ali me nimaš prav nič rada?"

Mati se je naslonila na okno. "Prav treba ti je hoditi v krčmo, Franc... Ali imaš denar za take stvari?"

"Da bi še v krčmo ne smel!" je vzkipeel namah Franc. "Kdo mi bo branil? Cel teden trpim, kakor živina, pa da ne bi smel izprazniti par kozarcev?... Saj gre ves denar za druge, jaz ga ne porabim dosti; zaradi tistih par soldov, ki jih zapijem, mi ne sme nihče zameriti. Pojdiva Tone!"

K oknu je planila Nilka. "Počakajta, takoj pridem!"

Odhitela je k postelji po rutno in si jo začela zavezovati.

"Jaz grem..."

Mati je sedla za mizo in si je pokrila z dlanimi obraz; ničesar ni rekla, nikamor se ni ozrla.

"Srečno, mama! zvečer se vrnemo..." je zavpila Nilka pri durih, odprla jih je in odhitela na cesto, kjer sta jo čakala Franc in Tone.

Kakor da jo je kdo udaril s pestjo po obrazu, je bilo materi: kri je planila v njena izsušena lica, a samo za hip, nato je izginila...

Vstala je in zopet nateknila očala na nos. S tresočimi rokami in s solznimi očmi je odpirala sveto pismo, nato pa pričela čitati...

zahrečala tistikrat harmonika in v hrupnem veselju so se zavrteli pari; roko v roki, lica tik pogrnjenih miz, ki so bile polne jedil in pijače; zdaj pa zdaj je zazvenel v splošnem hrupu Martinkov zvonki klic, zasmeljal se je prešerno Franc in je zaukal, drug poleg drugega je zažarel Nilkin in Tonetov obraz, zasvetil se je in utonil v gnječi.

SMEŠNICE.

Otroška nedolžnost.

Trgovca da Ančiki, katere spremlja mater, košček sladkorja. Ančika vtakne sladkor v usta, ne da bi se zahvalila. Mati: "No, kako se reče?" Ančika: "Se jeden košček!"

Nič ne maraj!

Mihel lazi po blatu in reče tovarišu, ki ga opazuje: "No Cirilček, zakaj ne greš k meni v lužo?"

Cirilček: "Ne grem! Ko bi prišel blaten domov, pa bi me mama preteplila!"

Mihel: "Ej, kaj to! Jaz bom tudi tepen, pa ne maram nič za to!"

Dobro je izračunil.

Oče: "Povej mi, Pavlek, ali si se že učil v šoli računati?" Pavlek: "Ze, oče!"

Oče: "Izračuni mi torej to! Dva voznička sta 8 km narazen; oni, ki je spredí, vozi vsako vsako uro 2 km počasneje nego oni, ki je zadí — kje se snidetata?"

Pavlek: "V krčmi!"

Kaj je Bog?

Nekje na Slovenskem so dobili učitelja, ki ni znal prav slovenski. Ko nekdo z otroci ponavlja katekizem, vpraša drobno deklico: "Povej mi, Anka, kaj pa je Bog?" Dete ni vedelo, kaj bi odgovorilo. Naposled si domislí, da pri nji doma oče jedo, kar jim mati skuhajo. Zato odgovori živahno: "Kar mu Marija, Mati božja skuha!"

Prva zapoved.

Katehet: "Kako slove prva božja zapoved?"

Učenec: "Ne jej!"

Katehet: "Tako!"

Učenec: "Da Ljubi Bog je že v raji Adamu in Evi zapovedal, da ne smeta jesti sadu z drevesa na sredi raja; onih deset zapovedij je dal veliko pozneje."

Kaj je bil sv. Pavel?

Učitelj: "Matiček, povej, kaj je bil sv. Pavel?" — Matiček molči. — Učitelj bi ga rad opomnil s početnimi črkami ter mu reče: "A-po" — Matiček: "Sv. Pavel je bil apotekar."

Otroška logika.

Katehet: "Anka, kaj moramo najprej storiti, da se nam oproste grehi?"

Marica: "Grešiti moramo."

Strela.

V šoli se je učenec pisal za Strela. Učitelj vpraša nekdanj: "No, Zdravko, večerj sem vam razlagal, kaj je blisek ali elektrika; povej mi zdaj, kaj pa je strela?" — "Strela je sosedov Matijček z belimi lasmi, ki sedi tukaj za mano!" odreže se Zdravko.

Kako koristi voda.

V šoli so dobili nalogo, da bi popisali, kako koristi voda. Učenec konča svoj spis z besedami: "Konči je voda tudi zato koristna, ker bi brez nje ne mogli do otokov."

Malo.

V gostilni na Dunaju je sedel princ P., in natakár mu je dal list, na katerem so bile zapisane jedi. Princ pogleda list, pa ga vrne natakárju in zareži: "Drugega nič? To je kaj malo."

"Pri mizi zraven je sedel dijak; tudi temu da natakár na zahtevo list. Djak ga pogleda in pravi: "Drugega nič? To je kaj malo." Zdjaj skoči princ ves razsrjen pokonci ter zakliče djaku: "Kako se drznete mene posnemati, jaz sem princ P.!" — Djak pa sedi dalje in pravi hladnokrvno: "Drugega nič? To je kaj malo!"

JOHN GRDINA

6025 St. Clair-av.

6025 St. Clair-av.

Slovenske dvorane in saloon.

Slavnim slovenskim društvom priporočam svoje obširne in lepe dvorane za vsakovrstne prilike, kakor društvene seje, večje shode, veselice, predstave, svatbe in krčine. V dvorinah je vedno dovolj prostora, ker jih pet in so vse velike

Svoje rojake pa prosim, da me ob božičnih praznikih kaj obiščete, da se pomenimo kaj o starih časih in spijemo eno kapljico novega vina za boljšo in srečnejšo bodočnost.

Voščim vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

FRANK BUTALA,

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

6220 ST. CLAIR-AV

PRIPOROČAMO rojakom posebno fine, trpežne čevlje za praznike in za delavnik. V zalogi imamo samo prve vrste blago. Vsak naš odjemalec je zadovoljen z mojo trgovino. Kadar kupi enkrat, pride gotovo še. Priporočamo znane in fine ENDWELL čevlje. Vsakovrstno obuvalo za moške, ženske in otroke.

ROJAKE POZDRAVLJAM IN VOŠČIM SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE!

Naravnina \$2.00 na leto. Izbija dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ST. 102. NO. 102—Tretji del.

CLEVELAND, O. PETEK, 20. DECEMRA 1912.

Part three.—VOL. V.

V resen prevdarek clevelandskim slovincem.

V Clevelandu imamo dandanes 64 podpornih in drugih društev, ki imajo skupaj do 7000 članov. Med njimi je največ samotnih, to je takih, ki pripadajo različnim Jednotam, in med katerimi jih je mnogo precej močnih, imamo pa tudi samotna društva, ki so že stara in ki se lahko primerjajo z najboljšimi Jednotnimi društvi. Ta društva skupaj imajo kapitala do \$75.000,00, ki leži čisto v bankah, dela velike dobičke angleškemu narodu, nič dobička slovenskemu narodu.

Cleveland je centrala slovenskega življenja v Ameriki. Tu je zbranih največ Slovencev, tu se ponosno dviga slovenska trgovina, tu so zastopane vse stroke dela, podjetij in trgovine. V Clevelandu je društveno življenje najbolj razvito, v Clevelandu je največ močij, ki bi lahko delovale z največjo vneto med narodom. Toda kako skrbi clevelandska slovenska naselbina Slovencev v Ameriki sama za sebe? Bore malo. Ali moremo v Clevelandu pokazati kaj, kar bi bila lastna skupnina naroda, s čimur bi kazali na narodni ponos v Clevelandu? Kje so iste stavbe, ki jih delajo slovenske Jednote (K. S. K. J. in namišljena stavba S. N. P. J.) in h katerim stavbam je romal marsikateri tisočak slovenskih Clevelandčanov? Ali je res usoda Clevelandčanov, da morajo vedno trošiti denarje po drugih me-

stih, ali res nimajo niti centa za svoj lastni napredek? Ne, ni res to, pač pa navada, ker ni bilo glasu o domačih potrebah, pač pa smo vedno mislili, da živimo s podporo izvanjih mest, da na domačih tleh ne moremo postaviti zgradbe, ki bi bila vredna slovenskega naroda v Clevelandu.

Vsa čast vsem Jednotam in Zvezam, ki so organizirane po Združenih državah. Toda sami uradniki in člani, trgovci in posamezniki po drugih mestih so nam pripovedovali, da za Cleveland pač ni častno, da stoji tako osamljen, da ne pokaže večjega napredka na gospodarskem, organizacijskem in političnem polju. Pripovedovali so nam močije: "Da, v Clevelandu vas je veliko, mnogo vas je denarnih, toda do skupnosti tam nikdar še niste prišli. Če bi se clevelandski Slovenci v resnici zanimali za svojo naselbino, tedaj bi takoj prišli do prepričanja, da bi s skupnimi močmi nekaj več dosegli, nekaj več imeli kot večno suženjstvo drugim mestom, drugim zavpovedovalcem.

Ni namen tega članka kratiti pravice komurkoli, ni naš namen umešavati se v zadeve izven Clevelanda, toda naš namen je pokazati, moč, ki jo ima Cleveland, kadar pride tako daleč, da bo začel misliti, kaj ima med seboj, kam gre njegov denar, in kaj se naredi za denar Clevelandčanov v drugih mestih.

V Clevelandu je 39 društev, ki spadajo k Jednotam izven Clevelanda. Teh 39 društev ima blizu 4500 članov. Všteti moramo seveda pri tem tudi take člane ki spadajo k večim Jednotam. Vendar za nas so ravno take vrednosti kot posamezen

član, ki spada k eni Jednoti, ker pri vsaki mora plačati svoj donesek. Recimo, da plača vsak izmed teh članov \$1.00 na mesec, kar bi zneslo v enem mesecu \$4.500. Lepa, res velika svota, ki je tudi resnična. Sedaj pa vzemimo to število za celo leto. Ta svota bi znesla \$53.000 dolarjev na leto. In pomislite, da gre ves ta denar vsako leto izven Clevelanda, da ga ne ostane tukaj nič. Banke po tujih mestih obrestujejo ta denar, banke posojujejo zopet tujim ljudem ta denar, in kdo ima konečno obresti, procente, dobiček od teh velikanskih tisočakov, ki se derejo vsako leto iz Clevelanda, od slovenskih naseljencev. Cleveland nima družega kot to kar mu gre, da bi pa naredil pri tem kak dobiček, kake procente, da bi si s tem sam sebi pomagal, da bi pomagal svojim naseljencem, pri nakupovanju hiš, ali pri nakupovanju posestva, ne, Cleveland ni deležen teh dobrot, pač pa so jih deležni oni, ki denar iz Clevelanda vlečejo.

Toda mi še nismo gotovi. V Clevelandu imamo (izvzeta je Zveza) še 14 samotnih društev, izmed katerih jih precej šteje nad 200 članov. Pri teh samotnih društvih je skoro 3000 članov. Vsak član plača 50 centov na mesec, kar znese mesečno \$1.500, na leto torej \$18.000. K temu pa moramo prišteti, kaj ti člani samotnih društev plačajo za svoje umrle člane. Pri samotnih društvih umre na leto kakih 15 članov. Za vsakega je treba plačati dolar. Za petnajst članov torej 15 dolarjev na leto. In če plača 3000 članov samotnih društev ta dolar, dobimo zopet iz tega \$45.000 na leto. Skupno prišteto k goren-

jemu številu, bi znesla svota, ki jo plačajo Clevelandčani pri svojih samotnih društvih, pri samotnih društvih, za bolezni, za smrtnino in poškodbo nad 100.000,00 vsako leto. V desetih letih veliko nad en milijon dolarjev. You see the point??

En milijon dolarjev bi lahko ostalo v Clevelandu pretečenih deset let, če bi clevelandski Slovenci vedeli, da so tukaj, da so sami sebi najbližji, da je v Clevelandu ravno toliko prostora za denar kot v drugih mestih. Toda oči množini teh Slovencev so bile zaprte, silili so v druga mesta, dokler se na konvencijah različnih Jednot ni zgodilo, da so pometalji vse clevelandske obornike iz uradov, a drugi so si priborili ta mesta ter zad zapovedujejo mogočnemu Clevelandu, kakor njih koristi zahtevajo.

Da, male naselbine, z majhnim številom dobro organiziranih rojakov narekujejo danes Clevelandu glede bolniške podpore, glede smrtnine. Cleveland ima pri tem jako malo govora, da bi lahko povzdignil svojo mogočno besedo in zahteval pravice za sebe.

Da podamo našim Slovincem v Clevelandu najlepši primer, vzemimo samo Slovensko Narodno Podporno Jednoto. Ta Jednota ima v Clevelandu dvanajst društev. Vsa ta društva štejejo v Clevelandu do 1100 članov, torej več kakor eno sedmino cele Slovenske Narodne podporne Jednote. In če vzamemo vpoštev torej, da tvori ena sama naselbina v tujini eno celo sedmino vse Jednote, tedaj nam jasna pamet mora povedati, da so zastopniki društev, tako številnih članov na vsak način opravičeni, da

imajo besedo pri upravi Jednote. V resnici pa ni tako. Dvanajst zastopnikov iz Clevelanda je šlo na konvencijo iste Jednote, toda s pomočjo politike čičaških spletkarjev se niti enemu ni dalo odbora pri glavnem upraviteljstvu Jednote. Pač pa so dobili v Chicagi naseljeni člani iste Jednote, blaga, no in tajništvo, večino odbora, vse, kar so želeli. Dobili so ti uradniki plače, kakor superintendenti velikih tovarov, svoj dom hočejo, socializmom hočejo napolniti korita, sploh hočejo iz te Jednote narediti dečko čičaškim izvoljenim — Zavrtnik, oče revolucije, Verderbar, tajnik s \$160,00 na mesec. (ubogi delavec, ki dela deset ur v jami dobi največkrat samo \$60,00 na mesec) in drugi pajdaši.

Leta 1909 se je vršila v Clevelandu konvencija S. N. P. J. Konvencija je tedaj pokazala dobro voljo, in uspeh v Clevelandu ni izostal. Po clevelandski konvenciji je Jednota najlepše napredovala. V samem Clevelandu se je ustanovilo devet društev, ki so se priključila omenjeni Jednoti. In lepo število delegatov je odšlo na zopetno zborovanje, kjer so pa bili s pomočjo koritarjev iz Chicage potlačeni v kot. To je bila zahvala za velikanski napredek omenjene Jednote v Clevelandu, ko je tekom treh let nad 600 Clevelandčanov pristopilo k omenjeni Jednoti. Nehvaležnost je plačilo sveta.

Zato je pa prišel čas, da pridejo Slovenci v Clevelandu do prepričanja, da imajo sami doma na lastnih tleh največjo pomoč, če se le nekoliko približajo eden drugemu. V Clevelandu imamo Slovensko Dobrodelno Zvezo, ki je v kratkem

času svojega obstoja sprejela 8 društev pod svoje okrilje, ki šteje danes že nad 600 članov in ima v blagajni nad \$3000,00. Sicer pri tej Zvezi še ni vse tako kakor bi moralo biti, toda konvencija je pred vrati, in na tej konvenciji se bo naredilo vse najboljše v največji razvitek Zveze. Da se pa to zgodi, je treba skupnega dela Clevelandčanov. Le pogledajte, kako so organizirani drugje, kako steka denar iz Clevelanda v druge kraje. Zakaj pa denar ne bi ostal doma, v Clevelandu, da si pomore naša naselbina?

Pri društvih S. N. P. J. v Clevelandu vlada velika nezadovoljnost nad glavnim odborom Jednote. Ne da bi rekli kaj glede S. N. P. J., ne, Jednota ta je dobra, pač pa so razmere nanesele tako, da je vsak sam sebi prvi, potem šele drugi pridejo.

Recimo, da je v Clevelandu samo 800 članov Slovenske Narodne Podporne Jednote. Teh osemsto članov plača vsak mesec \$1000,00, kateri denar gre v Chicago. Na leto plačajo ti člani čez \$12.000,00 v Chicago. Ali ni škoda tako ogromnega denarja, ki roma na tuje, a Cleveland je prazen? Ali ste že kdaj premišljali, kako veličastna organizacija bi se dala napraviti za Cleveland, če bi Slovenci enkrat vendar mislili, da imajo moč v rokah.

Kdor torej hoče, da clevelandska naselbina napreduje, kdor misli, da je mogočna organizacija na narodni podlagi v Clevelandu, na pravem mestu, ta naj sklene, da se bo odsejal naprej tako ravnal. V Clevelandu se ustanovi lahko organizacija, ki bi dajala \$1000 smrtnine, lepo bolniško podporo, a še denarja bi ostajalo.

Onih stotisoč dolarjev, ki gre do vsako leto iz Clevelanda raznim Jednotam, plača 200 smrtnin? In Cleveland ima na leto komaj 45 mrtvih istih Jednot. Za 200 mrtvih pa plača! To ni pravičen del clevelandskih članov pri omenjeni ednoti. Treba je torej resno omisliti, kako bi se obdržalo njih 100.000 in še mnogo drugih tisočakov na domačih tleh. Ravno sedaj ob božiču, ob koncu leta je najlepša prilika, da se o tej stvari nekaj debatira. Ne pri pijači, pač pa pri zborovanjih, na shodih, predavanjih. Kadar bodo Clevelandčani spoznali, kako ogromno škodo imajo, ker pošiljajo stotisočake vsako leto izven Clevelanda, kadar pride to spoznanje, tedaj pa imamo v Clevelandu najmočnejšo bratsko organizacijo, močno financirano, na narodni podlagi, ki ima vse pogoje, da postane prava bramba in zaščita domačih članov, domačega denarja za domače ljudi, za domače sirote in udove. In želja vsakega pravo in resno mislečega Clevelandčana je, da se to čimprej zgodi.

Še jeden tak vzgled.

(V vojaški šoli). Častnik: "Tako, zdaj sem vam povedal, kako se morate vesti, kadar se vozite po železnici! Rekrut Stober, zakaj ne sme vojak pomoleti glave skozi okno, kadar se pelje po predoru (tunelu)?" — Stober: "Da se predor ne poškode!"

Kopita žrebe: v je treba večkrat pazljivo pregledati in če je potrebno peljati jih k dobremu podkovaškemu mojstru, da jim kopita uredi in obreže.

ZAHVALA IN PRIPOROCILO.

Na tem mestu se danes iskreno zahvaljujemo vsem cenjenim slovenskim trgovcem za njih vsestransko naklonjenost, ki so nas podpirali takoj ob pričetku naše trgovine in so s tem sijajno pokazali, da raje **PODPIRAJO DOMAČE PODJETJE** nego tuje, ker domače podjetje lahko ravno tako dobro postreže in po istih cenah kot tuje.

Cenjeno slovensko občinstvo opozarjamo in prosimo torej, da podpirajo vedno le domača slovenska podjetja. Ker s tem je zagotovljen napredek slovenskega naroda v največji naselbini. Vedno se držite: Svoji k svojim.

Zeleč vsem slovenskim trgovcem kakor tudi celemu občinstvu in vsem pošameznikom vesele božične praznike in srečno novo leto. Prva in edina slovenska trgovina v Clevelandu za konjsko klajo.

FRANK KERZE COMPANY,

4602 ST. CLAIR AVENUE,

Telefon trgovine: Central 4361 R.

Telefon stanovanja: Central 8339 K

Tiha voznja.

Bila sem po opravih v mestu. Zamudila sem se precej dolgo; zvonilo je že "Zdravo Marijo", ko sem sedla zopet na voz, da se popeljem domu. Melodični zvoki zvonov so plavali pod mano v mračnem zraku, ko smo počasi krenili iz mesta ven tja proti Savi. Ko razopnjeno srebro je ležala voda pod mostovi, lila dalje in dalje ter se izgubila v neskončni daljavi. Zadnja zarja, ki je še razsvetljevala zahodno nebo, se je igrala na valčkih ter jih pozlatila s svojim sijajem. Trepetala je svetloba na vodi, valovi so šunteli, a zvonovi so peli tožno svojo večerno pesem.

Bil je krasen večer v oni predpomladni dobi, ko srce že sluti prihajajočo pomlad. Tiha je bila še loza in grnje ob cesti; ni se še bilo zbudilo ptičje petje. Le rahlo, čisto rahlo in boječe se je začelo gibati novo življenje v mahovju pod grmičevjem. Ni še videlo oko, le duša je slutila, kaj se skriva pod sivo rušo.

Nebo je bilo pokrito tu pa tam z lahki oblaki; a ko je legel mrak bolj na zemljo, so se svetlikale izza njih zvezde, zdaj se prikazujoče, zdaj spet izginjajoče za oblakom.

Slonela sem na vozu ter uživala krasoto prirode; na desni temna loza, na levi šumeča Sava a nad mano vedno se izpreminjajoče nebo. Kar se prikaže ravno nad menoj zvezda, beži po nebu nizdolu ter izgine spet v brezmejnem azuru.

Lepota te nebeške prikazni me je tako zavzela, da nisem mogla molčati. Poklicala sem voznika, rekoč: "Lojze, kaj ste videli, zvezda se je utrnila!" Počasi se okrene okoli, dvigne obraz proti nebu ter vpraša malomarno: "Kje?" Pokazala sem smer, kjer je zginjila zvezda. "Toda je švignila, pa se je zopet skrila!"

Pomembno pokima Lojze z glavo. "Je bila coprnica." In še bolj se ukenjavi proti meni reče tajinstveno: "Znajo, če grem včasih pozno zvečer domov, jih vidim vse polno. Prec ko krenem čez most, pa jih je skoz za Savo."

Stvar me je zanimala, rada bi bila zvedela še kaj več o tej stvari, za to sem vprašala z nedolžnim obrazom: "Kakšne pa so vendar?" "No luč; v travi čepi lučka, ali pa šviga po zraku."

Ravno smo se peljali mimo Jarka, ki je od ceste globoko rezal v gore. Lojze je pokazal z bičem tja. "Tukaj notri jih je še največ. Kar švigajo sem in tam, da skoraj vid jemlje."

"Kako visoko pa letijo?" vprašala sem dalje z zanimanjem. "Kak je? včasih čisto pri tleh, včasih visoko gori po zraku. Najraje se pa držijo tam, kjer si pastirji kurijo. Okoli tistih ognjišč jih zmerom čepi po kakih šest ali sedem!"

Res me je zanimalo. Tudi ne naleti človek vsako dobo na tako vernega pripovedovalca kot je bil moj Lojze. Skušala sem tedaj izkoristiti priliko ter izvabiti iz njega kolikor mogoč.

"Ali pa hočejo kaj človeku?" sem ga vprašala.

"No, tak ravno ne. Ali včasih pa dobijo vendar moč nad katerim, da ga vsega zmešajo, da še sam za sebe ne zna." Zvil si je cigareto, zapalil ter parkrat zapušil. Potem je nadaljeval s pripovedovanjem.

Saj poznajo onega starega Viranta: čisto pameten in trezen človek je. Ali enkrat so ga pa vseeno dobile coprnice v roke. Tako so ga vsega zmešale, da še domu ni znal."

"Pa kako se je moglo to vendar zgoditi?"

"Pil je zvečer pri Hribarju. Onda je točila še tista Režika. Saj se zmislijo na njo. Hudo je znala pridržavati ljudi, da so ji pil. Tisti večer je pa res pil tudi on do jedanjate. A potem, ko gre domu, — saj gre naravnost po večiki cesti, pa so se ga lotile coprnice in so ga tako mešale, da še po cesti ni znal. Tam v koruzo je zašel, begal po njej, da ni vs-

kor če bi nesel težki tovor na rami. Tako ga je tiščalo na plečih. Ves je bil moker od same muke, pa skoro dlakati mu ni dalo. Že proti jutru je tekel pri nas na okno. A kje smo nfi v stran od ceste. Pa je prašal, kje da je; tako so ga bile zmešale, da ni kar nič znal kje je. Pa toliko ur so ga obračale po tisti koruzi, pa ni mogel najti, kje bi izšel iz nje ven. To je strašno, če dobijo coprnice moč nad kom."

Zamislil se je zopet v svojo cigareto ter puhal modre kolarčke v čisti nočni zrak. Skominalo me je, da bi ga bila vprašala: ni li onegavi Virant, nekoliko pil čez mero pri lepi Režiki, toda nisem hudo mušna; nikakor ne, zato sem rajši molčala ter čakala, je-li še kaj zveč o tej prezanimivi snovi.

In res ni bilo dolgo, kar se obrne Lojze zopet k meni. Koblja, ki je to pot dobro poznala in je bila sploh mirna in zanesljiva, je tekla kar sama naprej. Držal je le ohlapno vajeti v roki ter pripovedoval.

"Doli na Hrvaškem, tam za Savo je vas. Bil je gospodar, ki je že dlje časa zapazil, da v njegovem hlevu nekaj ni prav. Nek večer, ko vstopi v hlev, zagleda notri kobilu. Takoj je znal kaj to je. Coprnica se je bila spremenila v kobilu. On, ne bodi len zagrabi brž oglavnik, ga vrže kobilu čez glavo ter jo priveže k jaslom. Zdaj je pa tako, da kakor hitro ima coprnica oglavnico na sebi, se ne more več spremeniti v žensko, ampak mora ostati kobilu. Celo noč je bila tam privezana. Zjutraj pa pride gospodar spet v hlev; odveže kobilu ter jo odtira k kovaču. Da jo podkovati, ko je podkovana ji pa sname oglavnik ter jo spusti na prostost. Takoj se je spremenila v žensko, a glej, bila je soseda njegova, a zdaj podkovana na rokah in na nogah. Dobro so se držale podkove, niso se dale dol. Šla je tedaj podkovana domu. Mož njen, spoznavši da mu je žena coprnica, se je pa tako razjezil, da jo je s sekuro ubil."

Lojze je umolknil; nagnal je svojo kobilu, ki je, izrabljajoč duševno odsotnost svojega gospodarja ubrala prav komodni tempo.

Vendar me je zanimalo vedeti, je-li ima ta žalostna historija znabit kak zločin za podlago. Vprašala sem ga torej še: "Ali je bil kaznovan oni človek, ker si je ženo ubil?" Skomizgnil je z rameni. "Ne vem."

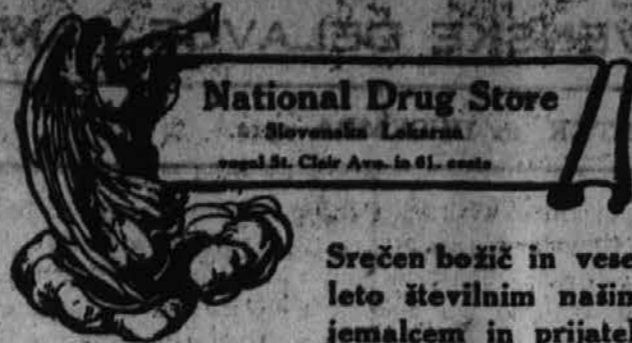
Ali za hip še dostavi živahno: "O, menda ne, saj coprnico slobodno ubije!" Na argument nisem vedela odgovora.

Dospeli smo zdaj med hiše. Moj Lojze je moral tedaj bolj paziti na kobilu. Kmalo na to smo obstali pred domačim pragom.

Skoda! Tako lepo se je bilo voziti po tih noči in tako rada bi bila še kaj poslušala.

Junaški krojači. V Parizu je nastala kriza v velikih krojaških delavnicah. Ravno zdaj, ko si Parizanke pripravljajo nove zimske obleke, je delo v največjih delavnicah zelo zaostalo. Zanimivo je, da se je to zgodilo vsled balkanske vojne. Pri nas najbrže ni znano, da tvorijo večino krojaških delavcev v Pariz tujci, med katerimi je zopet mnogo Jugoslovanov, Bolgarov in Srbov, ki jih posebno cenijo kot dobre delavce. Sindikat pariških krojačev ceni njih število na 20.000 oseb. In ti junjaški krojaški pomočniki so odšli v domovino, da se bojujejo proti Turčinu, vsled česar primanjkuje delavcev.

Nesreča na vozu. Ravnatelj budimpeštanske tvornice voz Karol Zsigmondy je peljal 4. novembra domov iz občine Bicske svoji dve hčerki. Med potjo se je pa voz na nekem klancu zalezel preko ceste in je padel 10 metrov globoko pod pot. 17 letna hčerka Marta si je zlomila hrbtnico in je kmalu nato umrla. Zsigmondy

National Drug Store
Slovenska Lekarna
vagal St. Clair Ave. in 61. ceste

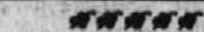
Srečen božič in veselo novo leto številnim našim odjemalcem in prijateljem, ki so nas tako darežljivo podpirali v pretečenem letu. Priporočamo se tudi v prihodnjem letu za vse, kar potrebujete glede zdravil, toaletnih potrebščin, bolniških priprav. Dobro zdravje v novem letu.

National Drug Store,
SLOVENSKA LEKARNA
vagal St. Clair Ave. in 61. ceste.

JOSIP ROSSEL,

532 E. 152nd St.

Fino urejeni saloon. Se priporoča rojakom

Vesele praznike!

L. TURK,

Slovenska trgovina z modnim blagom. Slovenska krojačnica Vesele praznike vsem.

3956 St. Clair Ave.

DOBRO VINO

v Nottinghamu se dobi samo pri

A. DRUGOVIČU, na stop 125,

po domače pri "Ciganu"

Se priporoča rojakom in želi srečne praznike.

Frank Kenik,

6301 ST. CLAIR AVE.

Slovenska trgovina z moškim blagom in čevlji.

Rojaki dobijo pri meni vedno najboljšo postrežbo, pridite k meni. Želim Slovincem vesele in srečne božične praznike in srečno novo leto.

Chas. Karlinger

JAVNI NOTAR

3942 St. Clair Ave.

Popolna zaloga vseh pisalnih potrebščin, sladkarij, tobaka in cigaret. Igrače za božič. Pri meni lahko plačate račune za plin.

SREČNE PRAZNIKE SLOVENCEM.

M. MANDEL,

15702 WATERLOO RD.

Zabavna, pač in barva. Slovenski papir. Popravilnice. M. Mandel. Se priporoča rojakom.

JOSEPH H. MILLER,

917 WOODLAND AVE. VOGAL 9. CESTE

Prodaja žganja, vina, likerjev na debelo in drobno.

Se priporoča cenjenim Slovincem za božične praznike, da si nabavijo dobre pijače po nizkih cenah. Imam vedno v zalogi najbolj raznovrstne pijače. Moje poslovanje s Slovenci nad 20 let priča, da sem vselej vsem z zadovoljstvom postregel in pomagal vselej, kakor sem mogel. Slovenci, ki so po kupčiji v mestu, priporočam svoj dobro urejeni saloon, kjer bodo vedno prijazno postreženi z dobro pijačo. Priporočam se vsem v obila naročila.

Želim Slovincem vesel božič in srečno, zdravo novo leto!

JOS. H. MILLER,

917 Woodland Ave. vogal 9. ceste. Cuy. Central 8044 R

J. S. Jablonski,

SLOVENSKI FOTOGRAF

Se priporoča slavnim slovenskim društvom v izdelavo najlepših in najcenejših društvenih slik.

Nadalje izdeluje fine poročne in krstne slike, kakor kdo želi. Vedno točna, poštna postrežba, cene vedno najnižje.

Velika naklonjenost, ki jo mi Slovenci skazujejo, je najboljši dokaz, da so pri meni vedno dobro in poceni postreženi.

Vsem dosedanjim prijateljem želim vesele in srečne božične praznike ter zdravo in veselo novo leto.

J. S. Jablonski,

6122 ST. CLAIR AVE.

ANTON

GRDINA.

Za božič in novo leto.

Zopet smo doživeli veselih praznikov, gospod urednik so nam razširili list, da si tako lahko eden družemu voščimo srečne praznike in veselo novo leto, kar tudi jaz želim vsem svojim odjemalcem in prijateljem.

Ob tem času sem se namenil podati kratko poročilo o minulem delovanju v tem listu. Dasi je hitro minulo dvanajst mesecev, vendar smo marsikaj doživeli, kakor vojna, ki gre naprej, za njo pa gredo posledice.

Lansko leto sem objavil, da sem imel 255 slučajev smrti, letošnje poročilo od 1. decembra 1911. do 1. decembra 1912. pa znaša 307 smrtnih slučajev. In sicer sem pokopal 195 otrok v starosti od rojstva do 2. leta, od 2 do 24 leta je umrlo 45 oseb in od 24 leta naprej 67 oseb. Največ izmed teh je Slovencev in Hrvatov in vsi so pokopani na Calvary pokopališču.

Kakor število rastle to leto, tako smo prepričani, da bo tudi v prihodnosti dosti dela. Pridejo zopet raznovrstni slučajji, katerih seveda ne moremo preprečiti. Tu in tam se oglasi nepričakovana novica, da je umrl najboljši prijatelj, ljubljene sinko ali hčerka. Ne želimo si takih slučajev, toda smrt prihaja vedno in nekdo mora pokopati. Naš pogrebni zavod je vresnici založen z vsem potrebnim. Dovolj je uslužbencev, dovolj avtomobilov, dovolj vozov, ki služijo v ta namen. Številne zahvale pričajo, da delamo v zadovoljnost vseh. In radi skušenj v preteklosti bodemo v prihodnosti še bolj delovali. Povejte nam ali hočete imati fine, srednje ali najceneje pogrebe, vse naredimo po vaši želji. Če je pa družina v revščini smo pripravni pomagati brezplačno ali za malo plačilo. Ne pozabite, da imamo oba telefona vedno na razpolago, ponoči in po dnevu za slučaj, da potrebujete ambulanco ali bolniški vez. Mi storimo to delo vsak čas.

Naša trgovina je tudi fino založena s pečmi, pohištvom, orodjem, posodami. Ako kupujete pri meni, bodete vedno zadovoljni, ker vam damo blago, ki je vredno denarja. Marsikdaj drugje neveste, kaj kupite in ste ogoljufani. Mi zamenjamo vsako blago, če niste zadovoljni. Posebno jamčimo peči, katere tudi popravljamo, brezplačno, če so bile kupljene pri nas. Kadar je kaj navskriž, obrnite se do mene in vse bo urejeno. **ŽELEČ MNOGO SREČE V BODOČNOST SE PRIPOROČAM**

Bell Phone

EAST 1881

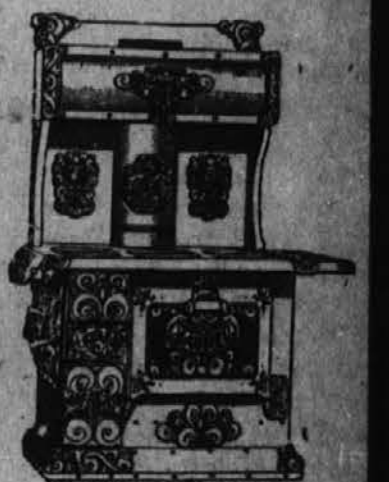
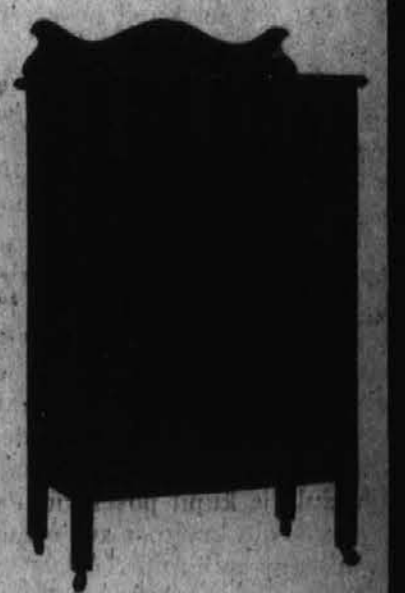
ANTON GRDINA,

Slovenski trgovec in pogrebnik.

6127 ST. CLAIR AVE.

Cuy Phone

Princ. 1381

Ivan Slivar.

Narče Velikonja.

Jaz sem ga videl in se mi ni smilil, se mi ni smilil, ker se je smehljaj, videl sem ga, ko se je smehljaj bolesti in skrbi, ko se je smehljaj po toliki žalosti in joku.

Vsi so se jokali. Stara mati se je jokala, žena, šest otrok je jokalo in jokali je sam gospodar.

"Kaj bo zdaj?"

Kakor brez glave je hodil okoli njiv in travnikov; vse je bilo v najlepšem cvetju in zelenju, vse se je svetlikalo v pomladnem solncu — zato mu je bilo še težje pri srcu, še bolj nejasno mu je brnelo v glavi, še bolj ga je peklo v prsih.

Malo posestvo je imel ob železnici, ženi ga je kupil, a sam je bil železniški čuvaj. S trudom in skrbjo je zbiral krono "Ježes, da te vendar spet enkrat človek vidi," mu kliče Lenica s praga naproti. "Le stopi v hišo in sedi! Kaj mi prinašaš?"

"Jaz? Prinašam? Nič ne prinašam. Samo tako, sem dejal, da moram enkrat malo pogledati k tebi, ker grem ravno mimo. Pri 'starem' sem bil" — Polde čisti svojega predpostavljenečega samo, kadar stoji pred njim — "ravno kar je prišla važna novica, ki pa mora za sedaj ostati še tajna."

"Pojdi, kaj ne poveš! Tako važna! Kaj pa je prav zaprav?"

"Mora ostati tajno!" pravi Polde.

h kroni, da je kupil posestvo ob progi in ga obdeloval. — Ne, obdelovala ga je žena, pomagali so otroci — on jih je samo gledal, ob progi je stal, zasenčil oči in mahal z bandercem v pozdrav. Gledal je na njive in travnike in zdelo se mu, da je vse njegovo, vse, tudi naprej do reke, naprej do gozda. Zato se ni mogel uveriti, da je res, kar je slišal, se ni mogel uveriti, da je res, kar je čital. Kakor da bi dal del svojega srca te mnjivam, a svojimi žulji je kupil posestvice in tudi s svojo krvjo, s svojo ljubeznijo ga je kupil.

Pa saj ni verjel!...

Tisti dan je prejel odlok, da je premeščen. Čital je tiho, čital na glas, čitala je žena, ker je bilo tako pisano...

"Iz službenih ozirov premeščam Ivana Slivarja..."

Tega ni verjel, ker sploh ni mogel verjeti.

"Šest otrok! — Ali ne vedo, da je plača premajhna za vse. Ob posestvicu so se že preživili, trdo sicer, a živeli so vendar..."

Kakor brez glave je hodil okrog njiv; rad jih je imel kot otroke.

"In v Skrbino! — Ozka so teska zapira pogled na vse strani, samo nebo se vidi, tisto mokro nebo se vidi, niti solnce hiše ne obsije."

Mislil je Slivar in pri srcu mu je bilo težko; na njive je mislil, otroci so ga skrbeli.

"Kaj pa otroci? — Sami tudi ne bodo imeli solncea. — In komu pustiti njive..."

Oglasil se je zvonec ob čuvajnici: mimo je moral prisopihati brzovalak.

Vzel je rdeče banderce in se postavil ob tračnici. Zamigljala so okna; Slivar je pozdravil.

"Za par dni!..." si je mislil. Tisti dan so se mu zdeli vsi potniki žalostni in portri. Še strojevodja je rezala skrb na čelo brazdo. Še koleša so tisti dan žalostno pela, še dim je dišal po žalosti.

"Janez", mu je rekla pri večerji žena. "Kaj, ko bi šel prosit! — Ko bi jim rekel: posestvo imam, ki me redi in me plača, bi rekel. Otrok imam prevč — kaj so te krona za družino, bi rekel... Prosit pojdi!"

Slivar je že davno to mislil, a ni si upal izgovoriti, a ženin sklep je bil njegov sklep. Položil je žlico na mizo, za njim so odlagali žlice otroci, le najmlajši je vtaknil roko v mleko in lizal prste.

"Tako bo najbolje, prosit pojdem. Otroke imam, njive imam, vse bom povedal."

Tisti večer ni šel po progi; pred čuvajnico je legel v travo

in mislil vse prek in sploh ni mislil.

Nad dolini je bila pomlad, Rašel šepet je šel čez zelenje, živ vonj je visel v zraku, ki oprostilo človeka vsega. Njive in travniki so se kakor valovi dvigali v poltemi, kakor bi dihal in vsrkovali pomladno življenje. Akacije in jeseni so v doledni daljavi stali kot temno ozadje, kot črne maroge kraj polsvetle ravnani.

"In v Skrbini je zdaj še sneg," je nevede vzdihnil Slivar. "Prezebovali bomo."

Skozi okno so prihajali glasovi: žena je molila z najmlajšim večerno molitev.

"Pojdmo spat, z Bogom spat, v sveto hišo prebivat..."

Slivar se je obrnil v travo; kakor bi ga nekaj sunilo, se mu je zdelo.

"Sveti križ, božji križ, mene doli položiš..."

Slivar je vstal, sklonil se neopazeno in tiho pokleknil ob oknu. V sobi je klečal na posteljici najmlajši s sklenjenima ročicama kot droben angeleček in ponavljal.

"Tam je zlati roč; Jezus in Marija od pekla proč..."

"Od pekla — proč..."

Kdo ga je videl? Z upognjenim hrbtom, na lice si je sam napisal, krivdo, ki je ni imel.

"Njive imam, gospod, otroke imam... Zdaj še izhajam, prosim! — Pustite me na mestu, prosim! — Skrbina ni za me, ni za moje otroke! — Stradali bi, prezebavali bi; šest jih je, prosim..."

Kdo ga je videl? (Prošnja je bila vsaka njegova beseda, še njegova stopinja je prosila in pogled je prosil.)

Začel je pri nižjem uradniku, ker ni vedel, kdo največ ukazuje.

"Mi ni znano," je rekel uradnik ena. "Ne vem," je rekel uradnik dva. Uradnik tri je rekel: "Ne morem nič zato, pojdite naprej!" Mnogo je rekel uradnik tri.

In šel je naprej — in potrkal slednjic na zadnja vrata, pravzaprav ni potrkal; sluga v uradnem jopiču ga je sprejel in tudi sluga je hotel izvedeti zadevo natančno. Ko sta stvar pretresla, je sluga zmajal z glavno in uradno izjavil:

"Teško bo..."

Vendar ga je naznanil. Vstopil je z zadnjim upanjem v srcu...

"Kaj bi rad?..."

"Njive imam", je začel, "gospod svetnik, prosim."

"Kaj bi rad?"

Gospod je sedel v naslonjaču, a se ni ozrl, ampak kadil in pisal.

"To sem prejel, gospod svetnik! Sluga ga je naučil. Iz vlekkel je odlok iz žepa.

"Ze prav!" je rekel ravnatelj. "Kar preselite se!"

"Rad bi ostal!" se je izvilo Slivarju.

"Saj je pač isto; plača ista, stanovanje isto."

"Njive imam, žena jih ima..."

"Ravno radi njiv morate proč, če jih imate; to je dokaz, da zanemarjate službo."

"Ne, gospod, prosim, službe pa ne." Šinila mu je misel v glavo, ki ga je spekla. Ovdčili so ga, si je mislil.

"Ne zanemarjam, kdor to trdi, laže."

Ravnatelj pa je poledal kakor ranjen gad in dvignil roko.

"Pojdite!"

"Prosim, gospod svetnik, še enkrat radi otrok, prosim. V šolo je daleč..."

Ravnatelj pa je že spet sedel in se sklanjal nad akti in kadil.

"Pa grem..." si je rekel Slivar, ko se je zavedel.

Stisnil se je v kot v rotilni in gledal skozi okno, gledal v strop in bogve še kam je gledal.

"Kakor oša me je odvrnil," si je mislil. "Komu zdaj njive?" — In še bolj se je stisnil v kot; hudoodelec se je zdel samemu sebi. Vsakdo — in deset potepuhov je sedelo prav pri

oknu in klelo — nihče jih ni zapazil — a v njega se je vsakdo ozrl in bral na obrazu, da ga je ravnatelj zapodil, vsakdo, a deset potepuhov ni gledal nihče...

"Kakor oša..." in z neki slastjo je ponavljal: "Kakor oša..."

"Psi, gospodje, tiho, tiho!" je miril debeli krčmar potepuha.

"Tiho?" se je osmelil eden.

"Res je; tem gospodom je samo za naslove, a mi, mi se borimo za kruh in če ga ukrademo tam, kjer ga je preveč, smo kaznovani..."

In zaklel je, da je res in nihče mu ni zameril. "Nas pa pustite pri miru..."

In osmelil se je drugi potepuh.

"Da, nas pustite pri miru!" In zaklel je, da je to res in nadaljeval.

"Mi pa trpimo in delamo za druge in smo hlapi in klečplazimo in prosimo za kos kruha tiste, ki jim je samo do naslova. Mi ne smemo prositi, mi ne smemo krasti, ker smo nižje vrste, a oni nas love, da zakrivajo sebe. Hlapi smo!"

Krčmar je spet odrrsal in n. jim rekel žalega, tudi potepuhi niso več govorili glasno...

Slivar pa se je spet spomnil in se še bolj stisnil v kot in pil in šepetal.

"Hlapi smo! — Kakor oša..."

Kdo ga je videl?

"Kaj bi z njivami? — Samo trpljenje je in davki so. Toliko ti dam, več niso vredne..." In ponujali so mu polovico.

Tako je šel od kmeta do kmeta, tako so odhajali od njegaj kmet za kmetom in ponujali polovico. Povsod isto, vsak enako, kakor bi bili zmenjeni.

A njemu ni kazalo drugače, kakor vse prodati in ker jih je moral prodati, so mu ponujali pod ceno...

"Naj pa pusti, da mu osat zaraste njive", se je pridružil Cibavs. "Zlato je v njivah, kajpak..."

"Sami cekini bi ne bili dražji; Slivar, je godrnjal Civ in dvignil svojo leseno nogo. "Pa imej jih, če jih ne daš."

Ni kazalo drugače; prodal je in z njimi je prodal svoje veselje in svojo jasno misel. Zadržal je sedaj odvisnost od ljudi, neprijetno čustvo hlapčevstva mu je tiščalo rame in prsi in roke. Kar je bilo njegovega še na svetu, še to je izgubil.

Ponoči se je odpeljal na novo mesto, ker bi podnevi ne mogel.

Na Skrbini je bil Slivarjev nov dom. Ker je bil mrz na progi, je drugi dom bila žganjarna. Nevede je začel v njo prvič, nehote drugič, tretjič, da se ogreje, da se pogovori, četrtrič in petič ni imel več izgovora. Na Skrbini je bil Slivarjev nov dom in po treh mesecih je postala žganjarna. Čutil je, da mu škoduje, vedel je, da otroci stradajo in vsak dan je napravil trden sklep, da ne pojde več in vsak dan je šel.

V soteski pa je bil mrz po zimni in otroci so stradali, žena je jokala.

Uvidel je svojo pogubo in še enkrat je šel na ravnateljstvo.

"Ni mogoče sedaj; nered bi bil"

Mlajši uradnik je sedel na ravnateljskem stolu. "Ni mogoče! — Pa vendar plača je že

dovolj velika za družino, samo zapravljati se ne sme..."

"A tam ni mogoče živeti; šest nas je. Ko bi povisali plačo, prosim, gospod."

"Razumete, človek božji, da bi bil to nered; drugi so tudi potrebni. Cemu pa Vas je toliko?"

Slivar je šel in stopil iz jeze v krčmo spet in pil in pil.

V kotu so igrali štirje razcapani ljudje in na misel so prišle Slivarju nehote spet besede: "Hlapi smo, klečplazimo in prosimo."

Slivar je pil in mislil nejasne, negotove misli in zato ker so bile misli nejasne, je pil.

Proti večeru se je prigugal domov.

"Cemu pa Vas je toliko?"

V čuvajnici so jokali otroci, najmlajši je bil z ročicama okoli sebe in ihtel.

"Ne, ne moliti! Lačen!"

Žena je slonela na postelji in gledala skozi okno, stara mati pa je tešila dete.

"Moli dete! — Kruhek spi."

Slivar je stopil v sobo in se zasmejal.

"Ti, žena, koliko jih je pa! — Glej, vse polno... Cemu jih je toliko?... Saj tu ni niti prostora zame..."

Obrnil se je, pograbil najmlajšega za lase.

"Kakšno številko pa imaš ti, ali si desetnik?"

Žena mu je iztrgala dete, ki je trepetalo v zraku in ga pahnila iz sobe.

"Janez!"

Slivarju pa je vse vrela po glavi. Po progi je šel in zagledal bič v žganjarni. Jasnih misli je hotel in zato je stopil v njo. Ob žganju je začutil čudno žalost v srcu, preko prs ga je žgalo in tiščalo in ga poniževalo. Kakor bi mu sipal kdo žerjavico na prsi, se mu je zdelo. To žerjavico je gasil in pred njim je vstajala vedno bolj jasna misel, vedno bolj natančno je slišal.

"Progo razdenem; ali ni rekel, da se nocoj pelje mimo?" In bil je preverjen, da je rekel.

Prej žganjarno je našel luč, prižgal jo je in vedno bolj se mu je zdelo znana, dokler ni bil prepričan, da je njegova, dokler se ni preveril, da je v službi.

Postal je ob progi. Zvonec je v daljavi naznanjal vlak. V glavi mu je vse brnelo. Zakaj ni ob čuvajnici? Odpuščen bo — pognan po svetu. Spet se je spomnil besed potepuha.

"Hlapi smo in klečplazimo..."

Tistikrat je Slivar vzel debel kol in dleto, ki je ležalo ob tiru in začel odvijati vijak in dvigati šino...

Po dolini je že ropotal vlak... V Slivarju je vse gorelo; dvoje žarečih oči se je bližalo, kakor bi sesalo iz njega zadnjo zavest, tako živo so bile vrpte vanj...

Blazno se je nasmejal, prižgano luč je dvignil visoko nad glavo, sedel sredi šin in se smejal...

Po dolini je že ropotal vlak... Strojvodja je pravočasno še zapazil luč. Našli so Slivarja, a ni bilo besede iz njega, le rezal se je izza belih zob in rdečega, pijanega lica in smehljaj...

Vsak trgovec bi moral imeti svoj pisemski papir, kuverte in računске listine. Vse to naredi naša tiskarna po nizkih cenah.

Vesele božične praznike

vsem Slovencem in Slovenkam!

Franks Dry Cleaning Co.

Čistilnica oblek.

Sposobnost naših delavcev, ko je vsak pri svojem poslu, vas bo vedno zadovoljila.

IZDELUJEMO TUDI NOVE OBLEKE PO PRAVIH CENAH, DA PRAV PRISTOJE

Oba telefona: EAST 3625 L. CENT. 6646 K

Prepričajte se.

F. H. MERVAR,

1336 E- 55th ST. ZRAVEN ST. CLAIR AVE.

Slovenska trgovina.

NAŠA TRGOVINA JE NAJBOLJ PRIPRAVNA ZA NAKUPOVANJE VSEH POTREBŠČIN ZA BOŽIČNE PRAZNIKE.

Še nikdar poprej ni bila trgovina tako bogato založena z vsakovrstnim blagom, kakor letos. Objednem so pa cene vsemu blagu tako znižane, da more vsaka slovenska gospodinja, mož in žena kupiti vse potrebščine za božič.

Nadalje imam polno in lepo zalogo moških srajc, hlač, posebno za praznike, klobuke, rokavice, nogavice itd. Vsakemu je znana moja trgovina, ker ima najrazličnejše blago po nizkih cenah.

Zahvalujem se vsem odjemalcem v pretečenem letu za njih obilno naklonjenost in se priporočam tudi v novem letu za obilen obisk moje trgovine. Želim vsem srečne božične praznike in veselo novo leto!

JERNEJ KNAUS,

6129 ST. CLAIR AVENUE.

Ant. Vehar,

SLOVENSKA GOSTILNA.

Vesele praznike rojakom!

3877 Lakeside Ave.

FRAN POJE,

Slovenski krojač. Lepo izdelane obleke po meri. Svoji k svojim!

1374 EAST 40th STREET.

Dekla.

Dr. Ivan Lah.

Zenske v kuhinji so se čudile. Debela kuharica se je zadovoljno smejala, pomivalka se je ozirala zamišljeno skozi okno. Kdo bi si bil mislil. In vendar ni bilo nič nenavadnega. Vsem se je tako zdelo, in so se vendar čudile.

V gostilni so imeli dekla. Bila je dolga, visoka, nerodna. Imela je majhne sive oči in pust, brezizrazen obraz. Toda bila je marljiva in hišni gospodinjci je bila po volji. Vstajala je zgodaj zjutraj in je pospravljala po vseh prostorih; po dnevi je stregla gostom v kmečki sobi; zvečer je delala do zadnjega in je mirno odšla spat. Komaj so čutili, da je pri hiši in je zalegla za več ljudi.

Le včasih zvečer je prišel v gostilno bled, suh človek z velikimi kodrastimi lasmi. Nikoli ni šel v gosposko sobo; ostal je v kotu v kmečki sobi. Takrat je bila dekla kakor izpremenjena; obraz je bil rdeč, oči so se svetile, roke so se ji tresle. Izpregovorila je z njim nekaj besedi, postala je z njim v vezi par trenutkov, predno je odšel in ga je spremila do vrat. Takrat so vselej mnogo govorile zenske v kuhinji in so se na glas smejale.

Tako je prišla zima, ko je nastal zunaj v parkih in na ulicah mrz. Takrat je prihajal blede človek vsak večer; sedel je v kotu in je gledal predse z velikimi zamišljenimi očmi. Vedeli so o njem, da je muzikant in da igra v predmestnih gostilnah. Bil je zanemarjen in slabo oblečen. Takrat so prišle zenske na sled celi zgodbi. Dekla je ljubila muzikanta in mu je dajala denar. Ko je bil lačen in raztrgan, je prišel k nji in ga je nasitila in oblekla. Kdo ve, kod se je potem vlačil cele noči in kod je popival po dnevi. Nekoč je dekla prosila pomivalko, naj ji posodi dve kroni. Ni imela več denarja. Pomivalka ji ni hotela posoditi in ji je očitala, da je ne-spametna, ker daje denar človeku, ki popiva bogve kje z drugimi ženskami. Dekla je cel večer jokala.

Nekoč zvečer so videli zenske, kako je stala dekla z muzikantom na dvorišču. Stala sta v kotu in on ji je pretil. Iztrgala se mu je in je zbežala preko dvorišča. Šel je za njo in je zaloputnil vrata, da so z vso silo priletele v njen hrbet. Toda drugi večer je zopet prišel vsedel se je v kot in dekla mu je stregla, kakor vselej.

Zvečer je dekla izročala gospej denar in je manjkalo za eno večerjo.

"Nekdo mi je ostal dolžen," je rekla dekla, "plačala bom jaz od svoje plače." Roka se ji je tresla in vsa je prebledela.

Takrat jo je gospa pogledala:

"Vse vem," je rekla, "ni treba prikrivati. Ne maram takih ljudi v hiši. Tudi ne pustim, da bi ti raztepla z denarjem. Falot je, ki te zlorablja."

Cez teden je prinesel pismo noša denar z nakaznico, ker ni mogel najti osebe, ki ji je bil denar poslan. Dekla je bila pohala muzikantu denar.

Takrat se je gospa razjezila. Poklicala je dekla in ji je odpovedala službo.

Prvič se je takrat ponosno vspela nerodna postava, sive oči so zasijale na praznem obrazu in kakor iz neznanih globin se je iztrgal stavek: "Grem, kajti v tej hiši ste ljudje brez srca."

Drugi dan je odšla.

Zenske v kuhinji so se čudile. Debela kuharica se je zadovoljno smejala, pomivalka pa je zamišljeno gledala skozi okno.

Vilinski rekord zrakoplovstva. Iz Berolina poročajo: Na letališču v Johannistalu se je vzdignila zrakoplovkinja Gabričnikova 2400 m visoko.

Društveni oglasi.

Slov. žensko podp. društvo (stara) št. 62. S. D. P. Z. ima svoje redne mesečne seje vsako

prvi torek v mesecu v Setnikarjevih prostorih ob 8. uri zv. Staroatka Zofija Birk, 6039 Glass ave. tajnica Mary Smock 1564 E. 41st. blagajnica Mary Poznik 1259 E. 59 St. 1. avg. 13.

Slovensko Narodno Pevsko Podp. Sam. društvo "Edinost" ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Bradella Hall vogal 31. ceste in St. Clair Ave. in pevske vaje vsak torek in petek. Predsednik Fr. Vihtelič, podpredsednik A. Znidaršič, blagajnik F. Pavšič, I. tajnik Frank Makše 4229 St. Clair ave. Vsa pojasnila daje prvi tajnik. 15. avg. 13.

Slov. Lovsko Podp. društvo ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu in sicer ob 2. uri popoldne v John Grdinovi dvorani. V društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 let. Vstopnina po starosti: Rojstna podpora znaša \$5.00 na teden. Predsednik Jos. Rus, 1306 E. 55 St.; tajnik Jakob Požun, 1164 E. 61 St. 1. jan. 13.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 I.S.K.J. Predsednik Fr. Milavec, 1031 E. 61 St.; tajnik Iv. Avsec 3858 St. Clair ave.; blag. Anton Prijatelj, 4015 St. Clair ave. zastopnik, Louis Lah 1033 E. 62 St. Društvo plačuje sebo tedensko bolniško podporo in je eno najmočnejših društev. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v John Grdinovi dvorani, 6021 St. Clair ave. Dr. zdravnik J. M. Seliškar, 6127 St. Clair ave. 1 apr 12

Društvo "Sava" št. 87. S. S. P. Z. ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri John Grdinovi, 6021 St. Clair ave. Predsednik Anton Lekan 6307 Bonna ave.; tajnik A. Naglič, 991 E. 79 St. blagajnik Tom Jereb, 1268 E. 55 St. — V društvu se sprejemajo rojaki od 16. leta do 55. Torej imajo rojaki, ki so preporočili 45. leto, lepo priliko, stopiti v društvo, ki daje \$8.00 na teden bolniške podpore in \$500.00 smrtnine. 1. febr. 13.

K. K. podp. dr. Srca Jezusa ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Knausovi dvorani. Uradniki za leto 1912 so: John Pekolj, preds. 6011 Bonna ave. Jernej Kraševac, podpredsed. Matij Oblak, tajnik 1761 E. 41 St.; J. Brus rač. taj.; John Levstek blagajnik; F. Levstek in F. Komidar odbornika. Maršal A. Skulj. Društveni zdravnik F. J. Schmolzt, 5132 Superior ave. Uradne ure od — 8 zvečer. 30. dec. 11.

K. Z. P. dr. Srca Marijinega (stara), ima redne mesečne seje vsak drugi četrtek v mesecu ob pol 8. zvečer v mali Knausovi dvorani. Vstopnina od 17 do 30 leta \$1.50; od 30 do 45 leta \$1.75. Mesečnina je 40c in bolniška podpora po \$5.00 na teden. Katera želi pristopiti mora biti vpisana en mesec pred društveni sestri. Predsednik Ana Stepec, 1204 E. 40 St.; I. tajnica Ivanka Pelan, 6131 St. Clair ave.; rač. tajnica Helena Mali; blagajničarka Ana Povž, 4426 Hamilton ave. 19. marc 12.

Samostojno K. K. P. dr. sv. Jožefa ima redne mesečne seje četrto nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v Knausovi dvorani. Vstopnina od 18. do 30. leta \$1.50 od 30 do 35 \$2.00 in od 35 do 40 leta \$2.50. Predsed. Frank Koren, 1583 E. 41 St. I. tajnik Fr. Košmerlj, 455 E. 52nd St. Collinwood; II. taj. Anton Bolha, 1131 E. 63 St. Blagaj. John Grm, 1080 E. 64 St. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. (1. jan. 13)

Sam. pod. dr. "Zužemberg" ima redne seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Brateljnovi dvorani, vogal 31. ceste in St. Clair ave. Kdor hoče k društvu pristopiti, naj se obrne na Roman Maver, predsednik, 1562 E. 43rd St. Leopold Koren, 1956 St. Clair ave., tajnik, ali Jos. Fabijan, 1723 E. 43rd St.

Društveni zdravnik je Dr. Silberman, E. 40th in St. Clair ave. 25. jul. 12.

Društvo "Delavec" št. 51. S. D. P. Z. ima redne seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 2. pop. na 6006 St. Clair ave. Društveni uradniki: Jos. Zele, 6108 St. Clair ave. predsednik, Primož Kogoj, 6006 St. Clair ave. tajnik. John Sveže, 6120 St. Clair ave. blagajnik. Društveni zdravnik za pristop je dr. White. V društvo se sprejemajo Slovenci od 16. do 55. leta. Za \$1.25 na mesec se varujete za \$7.00 bolniške podpore in \$500 smrtnine. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor. 15. marc 13.

Dr. av. Vida, št. 25. K.S.K.J. ima svoje redne mesečne seje prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Preds: Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave. I. taj. Jos. Russ, 1306 E. 55 St. društ. zdravnik J. Sliškar, 6127 St. Clair ave. Jer. Knaus, zastopnik, 6129 St. Clair. Clani se sprejmejo od 16 do 45 leta. Usrtnina \$500 ali \$1000. in \$6 bolniške podpore na teden. Novopisani član mora prineti zdravniške liste I. tajniku pred sejo, inakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pri prihodnji seji glasuje o njegovem sprejetju. Isto velja za članice. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. 1. avg. 12

Dr. Slovenija ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v prostorih na 3044 St. Clair ave.

Kdor želi lahko pristopi brez da bi bil pred mesecom dnij upisan, vstopnina od 17 do 25. leta prosta, od 25 do 30 let ustopenina \$1.00. Bolniška podpora je \$6.00 na teden, vprašaj pri predsedniku F. Špelko, 3504 St. Clair ave. ali Frank Russ, tajnik 6104 St. Clair ave. Za nove brate kateri pristopajo je zdravnik Dr. Jakob Silberman na 3957 St. Clair ave. 31. dec. 11.

Sl. ml. pod. dr. Žal. Mateje Božje ima redne mesečne seje vsako treto nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri pop. in redne vaje vsak ponedeljek v mesecu ob sedmih zvečer v veliki Knausovi dvorani. — Predsednik Jak. Zele 1253 E. 60 St.; tajnik Jos. Glavič, 1126 E. 61 St.; blagajnik Matija Glavič, 6131 St. Clair ave., načelnik F. H. Mrvar 1336 E. 55 St. Društvo sprejema osebe od 16 do 30 leta, in plačuje \$6.00 bolniške podpore. Udnina znaša 50c na mesec. (1. avg. 12.

Dr. sv. Franciška, št. 66, K. S.K.J. ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu na 2695 E. 79th St. Predsednik, Egidij Vrhovec 2562 E. 79. cesta, prvi tajnik, Josip Perko, 6014 Grand Ave., zastopnik Anton Sušteršič, 1618 Otter ave. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. 1. marc 11

Tel. in pod. dr. Slov. Sokol, ustanov. 3. jun. 1897 ima svoje redne mesečne seje vsako 3. nedeljo v mesecu na 6131 St. Clair ave ob 2. uri pop. s. č. Starosta Jos. Kalan 6101 St. Clair ave.; tajnik Fr. Hudovernik 1243 E. 60 St.; blagajnik Ivan Pekolj, 6011 Bonna ave.; dr. zdravnik J. M. Seliškar 6127 St. Clair ave. — Tel. učitelj Iv. Levar. Telovadne vaje se vrše vsak 1. in 3ji torek v mesecu in vsak petek, za naraščaj od 7. do 10. zv. s. č. na 6131 St. Clair ave. 1. jan. 13.

K. S. K. pod. dr. sv. Alojzija v Newburgu ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Mike Plutovi dvorani na 3611 — 81 St. Predsednik John Lekan 3559 E. 80 St. S. E., tajnik Josip Trček 3596 E. 78th St. S. E., blagajnik Anton Fortuna 3593 E. 81 St. S. E. 1. jan. 13.

Mlad. pod. dr. sv. Antona Padovanskega v Newburgu ima svoje redne mesečne seje vsako 4. nedeljo ob 2. pop. v M. Plutovi dvorani na 3611 F. 81st St.

Predsednik Jos. Lekan 3556 E. 80 St.; tajnik Dom. Blatnik 3538 E. 82 St.; blagajnik Fr. Plut 3611 E. 81 St.; Načelnik Louis Gliha 3572 E. 82 St. 1. jan. 12

Dramatično in podp. društvo Lunder-Adamič, št. 20 S.S.P.Z. ima redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v veliki Knausovi dvorani dopoldne. Društvo daje \$8.00 bolniške podpore na teden in \$500 smrtnine. Reden mesečni asessment je \$1.00. Predsednik J. Marn 6401 Bonna ave. I. tajnik Ig Smuk, 6312 Carl Avenue blagajnik A. Bolka 1131 E. 63 St. Natančnejša poročila daje tajnik. Rojaki so vabljeni k obilnemu vstopu. Sprejemajo se tudi zenske. (1. jan. 12)

Slov. K. Vit. dr. sv. Alojzija, ima svoje redne mesečne seje vsako 4. nedeljo pop. ob 2. uri in redne vaje vsaki 2. in četrty torek ob 8. uri zv. v Knausovi dvorani. Predsednik John Gornik, 6105 St. Clair. podpred. Frank Gornik, blag. Jak. Mauser; I. tajnik Frank Makše, 4034 St. Clair Avenue. Društveni zdravnik J. M. Seliškar. Vsa pojasnila daje prvi tajnik. 1. jan. 13

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu in sicer ob 10. dop. V Grdinovi dvorani. V društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti. Bolniške podpore se plača \$7 na teden in takoj po vstopu. Predsednik M. Colarič 1188 E. 61 St.; tajnik J. Widervol 6127 St. Clair ave.; blagaj. M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila dajejo predsednik in tajnik. 2. jul. 11

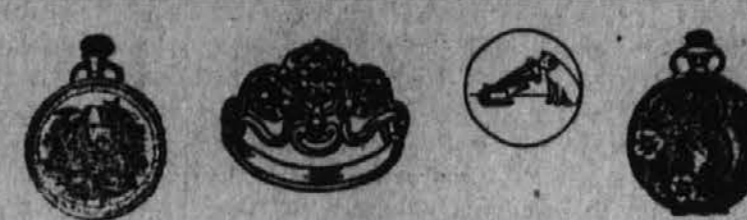
Slovenska Narodna Čitalnica ima svoje redne seje vsak prvi četrtek v mesecu ob 8. zvečer v čitalniških prostorih na 1157 E. 61st St. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od 9 do 11 ure dop. in vsak četrtek od 7 do 9 zveč. Vsa pojasnila dajejo: perdsednik Peter Piki 6305 Glass ave.; I. tajnik Ig Smuk, 6312 Carl Avenue. Blagajnik Jakob Požun, 1164 - E 61 St. (1. jan. 13)

Samostojno Pevsko in podp. dr. Vrh Planin, ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu in pevske vaje vsak torek in petek zvečer ob 8. uri. Predsed. Maks Temistokle, 672 E. 152 St.; podpredsednik F. Gradolnik 5706 Waterloo Rd. tajnik Carl Lampe 15809 Waterloo Rd.; blagajnik Martin Janežič 5706 Waterloo Road. 1. april 12.

Ciril Metodova Podružnica št. 24, ustanovljena 25. februarja, 1910 v pomoč onim slovenskim otrokom, katerim groz nevarnost, da postanejo Nemci ali pa Italijani ker ne morejo priti v slovenske šole. Letni prispevek za člane je 50c. Seje so vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Knausovi dvorani. — Predsednik L. J. Pirc, 6119 St. Clair ave; tajnik John Vidervol, 6127 St. Clair ave. Mike Setnikar 6131 St. Clair ave. blagajnik 4. avg. 11

Slovenski politični klub im. svoje redne seje vsaki drug torek v mesecu v Knausovi dvorani. Odborniki so: Predsednik, Josip Jarc, 1140 Norwood ave.; podpredsed. Iv. St. Clair ave; podpreds. Iv. Žulič, 5704 Bonna ave.; tajnik Ivan Pekolj, 6011 Bonna ave.; blagajnik Jos. Zele 6108 St. Clair ave.; zapisknik Ivan Avsec 3888 St. Clair ave. Rojak Slovenci se vabijo k temu klubu. Pojasnila dajejo vsi uradniki kluba. 4. avg. 11

Žensko podporno društvo "Clevelandske Slovenke", spadajoče k S. D. P. Z. v Cone maugh. Pa. imajo svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih g. Smrekarja na 82. cesti. Društvo daje \$7.00 bolniške podpore na teden in \$500 smrtnine. Slovenke se vabijo za pristop. Marija Polončič predsednica 8100 Union ave. Franciška Penko tajnica, 3557 E. 81 St.; Franciška Juh blagajnica, 3533 E. 82 St.

Glavni stan božiča za zlatino in fonografe.

Diamantni prstani od naprej **\$5.00**
Gumbi za manšete z diamanti naprej od **\$2.50**
Ženske ure, gold filled, majhna mera, z diamantom, samo za nekaj doaj **\$14.75**

Če kupite tukaj uro, si lahko prihranite denar, s katerim si kupite verižico.

Izbera toaletnih potrebščin od naprej **98c**
Krožniki, porcelanasti z roko slikani od naprej **48c**

VSAK NAPIS NA URO, ALI NA DRUGO ZLATNINO JE ZASTONJ.

Krasni kolendarji za leto 1913. zastonj.

JOHN C. HUETER,
Odprto zvečer. 5372 ST. CLAIR-AV. Oba telefona.

Izvolite si lekarno kakor svojega bankirja.

Prvi ima opraviti z vašim življenjem drugi pa z vašim denarjem. Vi vedno pazite, komu izročite svoj denar. Bodite torej ravno tako previdni, koga si zberete za lekarnarja.

Naša zaloga zdravil, drogerij, toaletnih potrebščin je popolna. Naš oddelek za zdravila vam nudi delo popolnoma zmognega lekarnarja, ki je popolnoma skušen za izdelovanje modernih zdravniških receptov.

Mi zvršimo vsa zdravniška naročila. Prinesite jih k nam, in zadovoljni bode.

Za božič imamo popolno zalogo finega parfuma, cigar in finih sladšic.

Guenther-Lekarna,

VOGAL ST. CLAIR AVENUE
in ADDISON RD.

Peter vaški črednik

Kadar je na naših gričih topel veter posrebral tudi poslednje sredove dolge zime, kadar je ozelenel gozd, začela trata in oživelo polje, takrat je Peter vzel svojo palico in svoj rog, zaprl vrata svoje kočice ter se napotil doli v vas. In postavil se je na sredi vasi in zatrobil, da se je zganil temni les, da so ostrmeli griči in vtrepetala senošet.

Skoro pol leta se ni oglasil Petrov rog, skoro pol leta je požiral prah v nizki bajti in molče opazoval svojega gospodarja, ki je tačas rezljaj možičke, konjičke in vozičke na veselje vaški deci. Ko pa je spomladni zopet zapel svoj močeni klic v naravo, takrat se je od raznih strani zbrala pisana družba, dimke, čade in russe so se pozdravljale z veselimi mukavjem in lahki plavčki in sivčki so iz gole radosti nad bežim solncem poskakovali po vasi, da je imel Peter dovolj dela, predno je spravil svojo družino v red.

Peter je bil vaški črednik in čeda je bila edina njegova družina. Kdo ve, je li kdaj z otroško ljubeznijo izpregovoril besedo "oče", "mati"? Gotovo pa nikdar ni slišal, da bi mu kdo rekel brat ali stric, nikoli se ni vrnil domacin iz tujine, da bi mu sporočil: "Tvoj brat, svoja sestra ti pošilja pozdrave in te vabi k sebi..." Nihče ni vedel ni vedel, da bi bil pismo-noša stopil v Petrovo bajto z bežim pismom, kaj še z denar-no nakuznico. Peter ni imel žive duše na svetu.

Ko sem se jaz natančneje seznanil z njim, je kazal okoli štirideset let. Takrat je bil žalosten podzimski stan, mračen in deževen, zdel se mi je kakor esivel stavec, ki plaka za mladostjo. Sedel smo v gostilni in igrali domino, da si prežene-mo dolgočasne misli. Prišel je Peter v krčmo — zeloredko se je sicer to zgodilo — in se nam pridružil. Igral je jako počasni, nerodno je s svojimi trdi-

mi prsti prebiral kamenčke in polglasno govoril sam s seboj: "Aha, to-le moram preštudirati... Ta-le bi bila, nak, tale bo boljši, pa ne, to-le bom dal."

In po tem premišljevanju je še-le priložil kamenček k drugim.

"Oh, ali ste počasni, Peter?" se je jezila krčmarjeva Manica, rdeče, polnopršno dekletke, ki je sedela pri nas, ker ni bilo drugih gostov. "Po smrti bi vas poslala."

"E, beži, beži," je odgovoril Peter zateglo in zdelo se mi je, da mu je od solca zarjaveli obraz postal temnordeč, "kaj boš mislila na smrt, na ženitev!"

Manica je napravila zelo žalosten obraz, sklenila roke čez prsi in vzdihnila: "Oh, saj mislim, pa kaj, ko me neče nobeden!"

Peter je vzdignil glavo in začuden vprašal: "Kako, da te ne bi hotel?"

Potem pa je sklonil glavo in pristavil tiše: "Seveda, če ti nočeš..."

"Ej, morda bi me vi, Peter..."

Naslonila se je na mizo pred njega, podprla polnolaso glavo z obema rokama, do komolcev golima in tako neznano belima, in zrla Petru v oči. Trenutek ji je gledal Peter v sveži obraz, ni vedel ali je smeh to v njenih očeh, ali je lepa, vesela resnica, in tako neumno mu je postalo pri srcu... Povesil je glavo, od solca opečeno, in jiho odgovoril: "Kaj te ne bi...?" In z nevrjetno naglico je pristavil na mizi sed-ničico, k osmici.

Tisto zimo je bil Peter nena-vadno mnogo v gostilni. Prišel je kdaj popoldne, se vsedel kam v kot k samotni mizi, si kumil za groš žganja in sedel pri njem do mraka. In tih je bil, jako tih, ni se mešal v pogovore bahatih vaščanov, slonel je tam in gledal Manico, poslušal njen smeh in ves sre-čen je bil, če ga je ogovorila ali celo sedla k njemu; žalosten se je vrnil v samotno kočico, ka-dar je opazil, da se Manica ša-

li z vaškimi fanti. Vendar se je zopet in zopet vračal v krčmo, s čudnimi, neumnimi mislimi v srcu.

Pred božičem enkrat se je zgodilo, da je bil Peter v krč-mi sam. Molčal je še bolj ka-kor navadno in čelo pil je, kar pollitra vina je poklical na-enkrat. Takrat je prisledla k njemu Manica s pletivom v naročju in vprašala.

"No, Peter, kaj pa tako ti-ho? Povejte mi kaj lepega, ve-selega, da bo krajši čas!"

Peter ni odgovoril takoj. Uprl je oči v polprazni koga-rec, katerega je vrtel z levico, in podprl z desnico glavo, tu-patam že pretkano s svetlimi lasmi. Potem pa je naglo iz-praznil kupico, prijel Manico za roko, se zagledal v polne grudi dekleta in počasi, polglas-no izpregovoril: "Kaj bi res, Manica, kaj bi ti res...?"

Manica je razumela. Naga-jivo dekletke je bilo to, ki v cvetu življenja ni poznalo nobenih bolečin, in kakor smeja vrten dovtip se ji je zdelo, da jo ima Peter dal, kakor se imajo radi mladi fantje in dekleta... In tako je odgovorila: "Bi, Peter, bi, pa kaj, ko nimate prostora za dva!"

"Ne boj se, Manica," je od-vrnil Peter z obrazom, na ka-terem se je poznalo boječje ve-selje, "napravim ti prostor, grad ti sezidam, lep in velik, kakor niti Bóg nima pri nas takega. O, jaz bom bogat, še nocoj, Manica!"

Na vrhu griča nad vasjo, so dejali, da je zaklad. V turških časih so bežali prebivalci iz va-si in tam zakopali svoje boga-stvo. Toda ljudje se niso vrnili, priselili so se drugi in tako je ostal zaklad zakopan. Na ti-stem mestu je ležala siva skala in, če si potrkaf na-njo, se je slišalo čudno zvonjenje. V lepih poletnih večerih se je iz vasi na onem kraju videl višnjev pla-men.

Tja gori se napoti Peter še tisti večer.

"Izkopljem zaklad in sezi-dam ti grad, Manica, da bodeš kakor kraljica! In bele konje konje ti kupim, kakor dva go-

loba in kočijo ti kupim, kakor-šine nima cesar na Dunaju. Bo-gat bom, Manica, in lepo ži-vljenje bova imela."

Tako je govoril — Peter in sreče poln blaženostih, se je vrnil iz krčme v svojo kočico. Najlepšo obleko je poiskal v starj škrinji, vzel rožni vence in steklenico blagoslovljene vo-de in v noči je odšel na grič.

Jasna zimska noč je bila, be-lo in modro blesteča. Z griča se je videla vas, ki je spayala zavita v svetli odeji, počivala je prostrana poljana, v sanjah je šepetal gozd. Peter se je vstavil ob beli skali, poslušal tiho pešem potoka, ki mu zima ni pokvarila dobre volje, in čakal, da pride duh, čuvar za-klada. Tih so se gibale njego-ve ustnice in počasi so polezle jagode molka med žuljavimi prsti. Molil je Peter in mislil na Manico.

"Ravno na tem mestu ji po-stavim grad, cela vas bo iz do-line strmela nanj."

Dolgo, dolgo je čakal Peter zdelo se mu je, da bi že davno moralo biti polnoči. Noge so se utrudile in naslonil se je ob skalo. Roki sta postali težki kakor svinčec in s težavo se je branil, da ni zaprl oči. Spomnil se je, da ne sme misliti na pos-vetne stvari, in skušal za ta čas pregnati tudi misli na Ma-nico. Toda misli so se vračale in se niso dale odgnati...

In tedaj je Peter zasanjal lepe sanje. Peljal se je z Ma-nico skozi vas v zlati kočiji z belimi konji, kraguljčki so zvenketali in godba je igrala, da je čudo, da niso plesali gri-či naokoli...

Polagoma so se pitapljale zvezde in končno utonile druga za drugo. Vzšlo je mlado solnce polno-svetlobe, in uprlo bleste-če žarke v Petra, kakor bi ga hotelo ogreti... Toda Peter je ostal mrzel kakor skala po-leg njega, žarki zimskega soln-ca so bili kakor Petrova ljube-zen do Manice.

Vsak trgovec bi moral imeti svoj pisemski papir, kuverte in računске listine. Vse to naredi naša tiskarna po nizkih cenah.

ANT. ANZLOVAR,

SLOVENSKA MODNA TRGOVINA Z BLAGOM ZA MOŠKO IN ŽENSKO OPRAVO.

Se priporoča sl. občinstvu za nakup raznovrstnega zimskega blaga za ženske obleke. V zalogi imam tudi lepo izbero suknjenih in zametastih črnih sukenj za dame ter malih suknjic za otroke in deklice, v različnih bojah. Velika izbira toplega volnena spodnjega perila za moške, ženske in otroke. Preskrbel sem pa tudi za moške fine kakovosti belih ter pisanih srajc po različnih cenah. Svilene kravate, ovratnike, gumbe, naramnice. Za deževno in slabo vreme pa se lahko omisli, dobre dežne plašče, zimske čepice ter rokavice.

Priporočam se tudi za izdelavo ženskih oblek po najnovejšem kroju ter zmernih cenah.

Svojim odjemalcem ter prijateljem pa voščim vesele božične praznike ter srečno novo leto.

ANTON ANZLOVAR,

6111 ST. CLAIR AVE.

BELAJ & MOČNIK,

SLOVENSKA KROJAČA IN ZALOGA VSEH MOŠKIH POTREBŠČIN.

Za praznike priporočama cenjenim rojakom najino popolno zalogo moških oblek in finih, trpežnih sukenj najnovejše mode, dobrega blaga in dela. Izdelujemo tudi moške obleke točno po naročilu, moderne in po zmernih cenah.

Rojakom priporočamo našo popolno zalogo perila, ovratnikov, kravat, nogavic, žepnih robcev, pasov, klobukov, čepic, kakor tudi vsakovrstnih narejenih oblek za dečke vse starosti. Okoli 15 janu-arija dosepejo novi vzorci za spomladanske obleke.

Slavnemu občinstvu izrekava zahvalo za letošnjo naklonjenost. Enako se priporočama vsem odjemalcem za prihodnje leto.

Zelec vsem rojakom vesele praznike ter srečno novo leto, ostajava s spoštovanjem

BELAJ & MOČNIK, 6205 St. Clair-av.

TELEFON PRINCETON 1944-R

PRVO**SLOVENSKO PODJETJE****ZA PRODAJO VSAKOVRSNIH PIJAČ NA DEBELO!****Zahvala in priporočilo.**

Z največjo zadovoljnostjo se moramo zahvaliti slovenskim in hrvatskim gostilničarjem v Clevelandu,

okolici in po združenih državah, kjer so slovenske in hrvatske naselbine, ker so nas skozi celo leto podpirali s tako obilnimi naročili. Priporočamo se pa tudi za v prihodnjosti in garantiramo, da bo od naše strani postrežba vedno poštena, točna in po zmernih cenah.

Pristni brinjevec

je tako priljubljena pijača, da prihajajo vsak dan večja naročila zanj. Pravi pristni brinjevec, iz pravih staro-krajskih jagod, je le

oni, ki ga prodaja naša družba. Vlada Zjedinjenih držav nam sedaj podeli varstveno znamko, da se lahko varujete vseh ponaredkov.

Zaloga žganja na debelo.

Mi vam sedaj lahko postrežemo z vsakovrstnim žganjem priznane kakovosti po najnižjih cenah.

Prodajamo na galone, majhne sodčke ali na barelne. Točna postrežba vsem naročilom.

Fater Kneipovo grenko vino

je radi svojega dobrega okusa, nizke cene in zdravilnih sredstev jako za-

slovelo povsod. Ljudje ga radi pijejo radi zdravja. Poskusite ga pri našem gostilničarju.

Znižane cene.

Za božične praznike posebno priporočamo naše žganje v steklenicah ali na galone, kakor tudi pristno domače vino po najnižjih cenah.

Pišite nam po cene in vam takoj odgovorimo. Nadalje priporočamo tropinjevec, drožnik, kimmel, francoski konjak, cordials in vse ostale pijače.

Vesele božične praznike in srečne novo leto Slovencem!

Prva slovenska družba za prodajo pijač.

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.

6102-6104 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

JOHN KRACKER, predsednik.

Mojim slovenskim prijateljem:-

Ker ne morem vsakemu izmed mojih tisoč odjemalcev v preteklosti in sedaj pisati razglednico, ne vidim boljšega sredstva, kot da govorim z vami vsemi kot časopis "Clevelandska Amerika". Ob tej priliki torej voščim vsem svojim prijateljem in bolnikom najsrečnejši božič in najbolj veselo in dobro novo leto.

Velika hvala vam gre, ker ste pomagali povečati posle vašega slovenskega urada, ker ima ta urad danes največ obiskovalcev, kar se tiče zobozdravništva pri inozemcih v tej državi in marsikateri drugi.

Letos sem imel bolnike iz bližnjih mest, dobival sem pisma iz drugih držav, v katerih so me prosili nasveta. Prišli so bolniki iz Collinwooda, Newburga, Gates Mill, Nottingham, iz vzhoda. Kaj to pomeni? To je vsekako prepričevalen dokaz, da je bilo vaše delo zadovoljno narejeno, da ste povedali svojim prijateljem o vašem uradu, kjer se vam prav postreže od vaših lastnih ljudij. Vem, da mi vaš dolar ravno toliko plača kot milijonarjev, ker ste ravno toliko dobri kot milijonar, najbrž pa še več, ker lahko s ponosom rečem, da so Slovenci pošteni ljudje. In zakaj naj za svoj denar ne dobijo najboljšega. Oni hočejo najboljše delo po srednjih cenah, in ravno to je, kar tukaj dobite. Jaz nimam posebnih cen "samo za en teden". Ena cena za vedno. Vi ne morete kupiti za \$5.00 zlata nikjer za \$2.00, če pa to naredite, morate blago prej poskusiti. Moj urad je zdravstven, kjer me je v preteklem letu obiskalo 9360 bolnikov. Dajmo, da bo leto 1913. še večje. Pridite sem, da pregledamo zobe zastonj. Pripeljite otroke. Konečno se zahvaljujem "Clevelandski Ameriki" za njeno prijaznost in želim vsem Slovencem srečno novo leto.

Ostajem hvaležni

Dr. A. A. KALBFLEISCH, zobozdravnik,

6426 St. Clair Avenue.

Moje geslo: pošteno delo, pošteni ljudje, poštene cene. Vse delo garantirano za 10 let. Garancija je dobra kot zlato ki ga rabim

Zgodovina ameriških držav.

14. New Jersey.

Neki angleški dvorjanik, po imenu Carteret je sprejel svoje dni pod svojo streho nekoga ubeglega kraljevega princa, in se v svoji trdnjavi tudi branil proti tedanjemu tiranu na Angliki, Oliverju Cromwell. Toda tiran je propadel, uhegli princ je postal kralj Karol II., in da bi skazal svojo hvaležnost napram Carteretu, mo je podaril velik kos Amerike, kateri kos zemlje se je nazval "New Jersey", v spomin na otoka, na katerem je Carteret sprejel in branil poznejšega angleškega kralja.

New Jersey je bil pravzaprav last nizozemske kolonije, ki je imela svoj glavni sedež v New Amsterdamu (New Yorku.) Pozneje so pa Angličani pregnali Nizozemce iz New Yorka in so jim zajedno vzeli tudi New Jersey. Toda Nizozemci so še vedno prebivali v New Jerseyu. Posebno na severnem delu New Jerseyja so se Holandci dobro obdržali. Imeli so svoje poglavarje, ki so vladali nad prebivalstvom absolutno, in šele nekaj let nazaj je bilo, ko so znali skoro vsi farmarji v severnem New Jerseyju poleg angleškega govoriti tudi nizozemsko.

New York in Philadelphia sta bili tedaj dve največji ameriški mesti, in vsako mesto je skušalo zalagati New Jersey z živcem. Po pravici je tedaj Benjamin Franklin rekel, da je New Jersey na dve strani odprt sod.

Tudi indijanski boji so se vršili v New Jerseyju. Da v tej državi je bila prva indijanska rezervacija, to je kraj, kjer so Indijanci skupno prebivali pod nadzorstvom države. Davki in sikanje so precej stiskale prebivalce New Jerseyja, torej so bili eni izmed prvih, ki so se pridružili bojevnikom za svobodo. V Greenville, v Delawarem živijo se je prebiva-

klo 40 državljanov za Indijance, nakar so naskočili angleško ladijo, ki je pripeljala čaj, jo navrtili in potopili.

Nobena druga država v celi Uniji ni plačala svoje svobode tako drago kakor jo je plačala New Jersey, kjer je bilo središče vse revolucije. Več kot sto bitk se je bojevalo v New Jerseyju, izmed teh so bile znamenite bitke pri Trentonu, Princetonu in Monmouthu. Mesta so bila požgana, farme uničene, državljani klani in zapirani. New Jersey je plačala strašanski davek za svojo patriotično navdušenost. Teško je kje najti lepšega vzgleda domovinske navdušenosti, kakor so jo pokazali ravno prebivalci New Jerseyja tedaj, ko se je bilo otresti angleškega jarma.

Po revoluciji pa si je država hitro pomagala in splošen napredok so zaznamovali na vsej črti. Aleksander Hamilton si je največ prizadjal, da so nastala mesta Jersey City in Paterson. Prva železnica, ki je dobila dovoljenje za vožnjo, je šla po državi New Jersey. Velikanski napredok New Yorka in Philadelphije ni mnogo ovira napredka New Jerseyja. Vse je napredovalo v skupnosti in slogi.

Ko so se severne države bojevale proti južnim, je New Jersey postavila 90.000 vojakov na bojišče in žrtvovala nad 3 milijone. Od leta 1865 je pa državno bojevanje in napredok silno dvignil. V zadnjih 25 letih se je prebivalstvo podvečilo. Leni obrežni kraji v državi in lepi gorski prizori so privabili tužce iz vseh krajev.

15. Nevada.

Trikrat toliko ljudij je v Clevelandu kakor v celi državi Nevada. V resnici je država Nevada najmanj naseljena v celi Uniji, dasi je po površini ena izmed največjih. Na vsakih deset kvadratnih milj pride le 7 prebivalcev, manj kot ena oseba na miljo. V samem New Yorku je petstokrat toliko ljudij kot v celi Nevada. In Nevada je mogoče edina država v Uniji, katere prebivalstvo je bi-

o štirideset let nazaj večje kot deset let nazaj. Med drugim pa je Nevada tudi ena izmed onih držav, katere prebivalstvo se je v teku zadnjih deset let podvojilo.

Številke pravijo, da so suhe. Toda številke prebivalstva države Nevada so skrajno zanimive. Leta 1870 ni bilo v celi Nevada 7000 oseb. Leta 1880 jih je bilo 42.000, leta 1885 že 60.000, leta 1900 pa samo 40.000, torej v petnajstih letih se je zmanjšalo število prebivalstva za 20.000. Leta 1910 so pa našli v državi 82.000 prebivalcev.

Prebivalstvo države Nevada se je ravnalo po tem, koliko se je dobilo tam zlata, srebra in druge rudnine. Več so ga dobili, več ljudij je prišlo v državo, kakor hitro se je pa raznesla novica, da je srebro ali zlato v kaki jami zginilo, so zginili tudi ljudje iz dotičnih krajev in se preselili v druge države. Tako je torej zgodovina Nevada zvezana s pridelkom, ki je prišel iz jam na površje.

Ko so odkrili srebro v Nevada, so začeli ljudje iz vseh krajev v Nevada. To se je zgodilo leta 1859. In v dveh letih potem je postala Nevada že teritorij. Dotedaj pa je bila Nevada del Californije, pozneje pa del Utah.

Nevada je prišla pod oblast Zjedinenih držav po meksikanski vojski. Tedaj je bila le peščica ljudij v državi, kakih 300 ali 400. Bili so divji lovci in trgovci s kozuhovino. Država sploh ni imela nobenega pomena, dokler niso našli tam zlata. Ljudje so začeli prihajati iz Californije, ker tam niso dobili, kar so iskali. Leta 1870 je bilo v državi že kakih 50.000 ljudij, seveda ne stalnih naselnikov, in tekem desetih let so dobili iz nevadskih rudnikov \$137.382.000 vrednosti srebra. Nevadski državljani so za časa državljanske vojske poslali okoli tisoč mož, da pomagajo Uniji in okoli \$50.000 v srebro.

Nekateri so začeli agitacijo, da se spremeni teritorij Neva-

da v državo pod imenom "Washoe". Večina prebivalcev Nevada je bila svoje dni v Washoe County, California. Ker so pa prebivalci Nevada zvedeli, da bo nova država naložila velike davke na srebrne jame, so zavrgli prvotno idejo. Ker so pa republikanci v državi Washington potrebovali dva posebna senatorja, so prebivalci Nevada konečno privolili, da postane njih ozemlje država, kakor sta bila odposlana dva republikanska senatorja v kongres. Nevada je postala država leta 1864.

Ko so dobili v Nevada srebro, je mnogo ljudij obogatelo. Toda prvotna špekulacija je kmalu pomehala. Vendar je država Nevada bogata n araznih rudninah. V teku desetih let je napredovala za 42.000 ljudij. Slovenci v Rock Springs, Wyo. imajo veliko tisoč delnic, ki so izdane v korist nevadskih rudnikov, in tudi radi zahajajo v nevadske hribe. Kadar bo Nevada bolj obljubena, kadar se bo kultura tam toliko razširila, da bodejo povsod ugodna prometna sredstva, tedaj bo tudi Nevada napredovala.

Sladkor je jako hranilen. Neki francoski učenjak je dokazal, da 176 gramov sladkorja odtevga v hranilni vrednost 730 gramov najboljšega mesa. Sladkor je lahko prebavljiv, pa ga zato zdravniki sploh priporočajo večjim otrokom in bolnikom. Seveda ni treba hrustati sladkorja kar v kosih, boljše je, če ga pomešas v jed, če daš bolniku kuhane sadij, posipanega s sladkorjem, otrokom sladke močne jedi. Debeli ljudje pa naj se sladkorja ogibljejo, ker dela mast.

Mleko z medom je zelo zdravo in posebno slabokrvni ljudje bi morali to zavzivati vsak dan. — Kadar si kdo odrgne kožo ali sploh rani, naj si dotično mesto dobro opere in namaže potem z beljankom. Beljank se strdne in brani rano pred prahom in drugimi onesu-

Gosp. Jacob Wahcic, Cleveland, O.

Te lepo pozdravim in te prosim, da mi pošlješ zopet take tinkture kakor zadnjič za lase, zgubil sem skoro že vse lase in sedaj, ko sem se začel s tvojim zdravilom mazati, so mi začeli lepi gosti lasje rasti. Vam se lepo zahvalim Vaš rojak
Joe Skraba, P. O. Box 142, Ely, Minn.

Dragi rojak J. Wahcic.

Lepo se Vam zahvaljujem, lasje so mi popolnoma narastli, oprostite, da se Vam nisem preje zahvalil, ker sem čakal tako dolgo, da sem se popolnoma prepričal. Se enkrat se Vam lepo zahvalim in Vas bom vsakemu priporočal, Vas pozdravim Vaš rojak
B. Profaca, Okl Dominion Line S. S. Co. Norfolk, Va.

Čenjeni rojak J. Wahcic.

Prosim, da mi pošljete še en lonček Vaše Alpen Pomade, ravno take kakoršne ste mi poslali, ker ta Pomada bo za mojega prijatelja. Meni so brki lepo narastli, za kar se Vam lepo zahvaljujem. Vas pozdravim, Vaš dobro želeči
Mike Novich, 172 Watkins ave. Willmerding, Pa.

Čenjeni g. J. Wahcic.

Danes sem imel priliko viditi mojega prijatelja, s katerim sem govoril in katerega ste Vi od Revmatizma popolnoma ozdravili, po imenu Josef Kalamir, on Vas meni jako priporoča, radi tega Vas prosim, da mi takoj pošljete eno steklenico "Wahcic's Fluid" za Revmatizem, pošljite po Expressu C. O. D. Vas pozdravim Vaš rojak
Peter Stritof, 2229 Washington St. Gary, Ind.

Gosp. Jacob Wahcic, Cleveland, O.

Prosim pošljite mi še eno flašo Vaše čudodelne tinkture za lase, ker je ona, ki ste mi jo prvič poslali jako dobra. Odkar rabim Vašo tinkturo, so moji lasje veliko lepši in mnogo so porastli, zakar Vam ostanem vedno hvaležen in Vas pozdravim
John Stupić, 15209 Columbia Avenue, Harvey, Ill.

Spoštovani gosp. J. Wahcic.

Jaz Steve Brčić sem naročil od Vas en lonček Alpen Pomade za brke, in je pomada jako koristna in brki so mi popolnoma narastli za kar se Vam lepo zahvalim. Pošljite še en lonček za mojega prijatelja. Vas lepo pozdravim Vaš
Stefan Brčić, 2266 Archer Ave Chicago, Ill.

Čenjeni rojak J. Wahcic.

Naznanim Vam, da sem dobil Vaše zdravilo za kurje očesa, za katere Vam bom vedno hvaležen, prav resnično je kar pišete v listu; v treh dneh sem odpravil popolnoma moja kurja očesa za kar se Vam lepo zahvalim in Vas pozdravljam z vsem spoštovanjem
Martin Jalovec, P. O. Vancouver, B. C. Canada.

JACOB WAHCIC,

1092 E. 64th St.,

Cleveland, Ohio